

magasles

440 Ft – Előfizetőknek: 325 Ft

2006. február – IV. évfolyam 2. szám

Fontos a tél végi etetés

Orosz hajtáspuskák

A barkácsolásról

Mercedes GL

Utánkeresés

Érdekességek
a vadászat
múltjából

Ausztrália:
Ahol minden
másképp van

Rókvadász
felszerelés

+8 oldal!

FOTO-OPTIKA Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
Mintabolt: 1072 Bp. Klauzál tér 13.
Tel.: 06/1-461-08-89 Fax: 06/1-461-08-90
E-mail: erva@ervafoto.hu ; Internet: www.ervafoto.hu

Canon képstabilizátoros látcsövek

...hogy mindent tisztán lásson!

Erről olvashat

Erdőn, mezőn / Kammermann Péter: Barkácsolás lovas fogattal 4

Balogh János: Reflektoros rókadadászat 10

Katona Károly: Fix pont 22

Halmi Péter Pál: Tél végén 52

Lőpor / Kovács László: Rókalövő puskák és töltények 14

Kovács László: Orosz hajtáspuskák 20

Kovács László: A hónap tölténye / Őserdőben, szavannán

univerzális kaliber 24

K. Horváth Mihály: Fegyverkarbantartás / Forrasztás, hegesztés. 47

Bogár György: Vadászati ballisztika / Ha esik, ha fúj 48

Négy keréken / Kasza László: Mercedes GL bemutató 18

Múltidéző / Dr. Tóth Zsigmond: Száz éve történt 26

Vendégoldal / Dr. Kalotás Zsolt: Bővíülhet-e hazánkban a vadászható

vadlúdfajok köre? 30

Vadászmozaik 54

Halmágyi Takács István: Arckép / Hettmann Károly 34

Februárban vadászható 55

Kuriózum / Dr. Hangay György: Ahol minden fordítva van 36

Csaholó / Mirtse Áron: Verni vagy nem verni? – ez itt a kérdés 44

Vadászpiac 56

Börze 63

Kedvezménykuponok 64

Terjesztő partnereink 65

Előzetes / Márciusi számunkból... 66

A címlapon Szekeres János felvétele látható.

Ebben a lapszámunkban az alábbi partnereinkről talál bővebb információt

Agroker Holding Rt. 29	Leitz Hungary 68	Retriever Vadászbolt 51
Compass-Sport Bt. 39	Lovas Nemzet 9	Sólyom Fegyverjavító 51
Diana Szakképző Iskola ... 51	Lőrincz és Fia Kft. 56	Szent Hubertus
Erva Kft. 2	Mobilker 2000 Kft. 35	Vadászbolt 23
Ficsór Autóház 25	Novák Optika. 23	Szücs és Zsóka Bt. 29
Frommer Kft. 29	PA-Contact 35	Távcsőszolgáltató Kft. 51
Géringér Autó Kft. 7	Pallas Antikvárium Kft. 23	Tolmácsolás, fordítás 55
Hanyi Vadászbolt 56	Reflex Vadászbolt 53	Várerdei Kft. 41
Hungexpo 67	Rétisas Optik Bt. 55	Weidmann 55

Barkácsolás lovas fogattal

Kammermann Péter

*Felgyorsult világunkban,
amikor is az idő sokaknak
pénzzé változott,
már csak néhol maradt fenn
az egyik lehangulatosabb
egyéni vadászati mód,
a lovas fogatos barkácsolás.*

Vadászfogattal vagy szánnal közelítik meg a vadat, de a terítékre hozatal általában már nem a fogatról vagy szánról történik. Az év bármely szakában üzhető, sőt havas időben szánkóval lehet felcserélni a kocsit. Azokon a területeken, ahol a mindennapos terepi munka során a vadgazda használja a lovas fogatot, ott az állomány már ismeri a szerket. Nem menekül fejvesztve, ellentétben az olyan területrészekkel, ahol hétköznapokon terepjárával vagy traktorral etetnek. Ott bizony idő kell ahhoz, hogy a vad megszokja az átmenetet. Öreg, sok sarat-havat látott fogatosok mesélik, hogy a vad meg tudja különböztetni a hétköznapi löcsös kocsit a vadászatra használt hintótól. Ha fogatról alaposan megvadásszák a területet, akkor a januári–februári szezonvégre már „röpülnek is át” a disznók és szarvasok a nyiladékokon, amint meghallják a lovas fogat hangját. ▶

Fogatkérdés

Milyen is a jó fogat? Fordulékony, hogy erdei körülmények között is könnyen kifordítható legyen. Az ötödik keréssel rendelkező kocsi szinte egy helyben képesek a megfordulásra. Kényelmes és biztonságos; aki már ült ilyen kocsin száraz, fagyos időben, az bizonyára tudja, miről írok. A téli időszakra felázott vagy akár lefagyott erdei utak minden egyes döccenését érzékelik a kocsin ülők. A fotel jellegű, nagy ülések az egész napos vadászatok során is megfelelő kényelmet biztosítanak a fogathajtónak, kísérőnek és vendégnek egyaránt. Néha még most is látni deréktámasz nélküli üléseket is, ám ezen ülve az ott helyet foglalók dereka hamar elfárad.

Az első ülés hátuljára érdemes felszerelni két fektetett fegyvertartót, amely gyakorlatilag bőrrel vagy műanyaggal bevont meghajlított kampó. A hátul ülőknek így nem kell szorongatniuk a vadász-

Az elejtett vad szállítására a vadászkocsikon saroglyát használnak.

fegyvert, elég csak a kocsiról való leszálláskor kézbe venniük. A vadászkocsi mindkét oldalának kivágottnak kell lennie, és itt helyezkedik el a fellépő is. Ez nem lehet sem túl magas, sem túl alacsony, mivel az idősebb vagy nehezen mozgó vendég lábemelése nehézkes lehet. Amennyiben pedig alacsonyan van, úgy mindenben elakadhat a haladás során. Az ülések alatt kialakított részbe lehet elhelyezni az ilyenkor szükséges felszereléseket, például a húzókötelet, baltát, láncot, vizeskannát, kéztörölőt, meleg takarót, lópokrócot, esőruhát stb. Amennyiben egész napos fogatozáshoz van szerencsénk, akkor ide helyezhető el az ételes kosár a termoszsal.

A manapság használatos kocsi nagy része tárcsafékes, rugós, ez a biztonságos mozgást megkönnyíti. A húzórésszal általában bőrből készül, de jó megoldás a kötél is, azonban ha láncot használnak, azt mindenféleképpen érdemes bőrbe varrni, hogy zörgésével, állandó csörgésével ne csapjon zajt.

Az elejtett vad szállítására a vadászkocsikon saroglyát használnak. Ez többnyire földig lehajtható, hogy a bögés elején még jó kondícióban lévő, közel kétmázsás bikákat is a fogatos és a kísérő vadász (a vendég segítségével) a körülbelül egy méter magas kocsiszintre fel tudja küzdeni.

Erre létezik egy praktikus megoldás, amely a képeken is látható. Kis kézi csörlő közbeiktatásával

A Norvégiából behozott fjord fajta, viszonylag kistestű ló nagyon strapabíró, igénytelen és ellenálló a szűnyoggal szemben is.

val a vadász megkímélheti magát a megemeléstől, majd az ebből adódó későbbi derékfájástól.

Nyugodt ló kell

Milyen a jó fogatos ló? Színe, neme és fajtája is szinte teljesen mindegy. A fontos az, hogy nyugodt legyen, tudjon egy helyben állni, ne izegjen-mozogjon, ha megállítják. Túrje a legyek, szúnyogok és böglyök támadását. A lövést jól állja, a lövés hangjára ne rántsa meg a járművet. Ne igényelje a hangos biztatást, hanem gyeplőjátékkal irányítható-megállítható legyen.

A hetvenes évek végén a Gemenci Állami Erdő- és Vadgazdaság akkori vadászati igazgatójának, néhai Böröczky Kornél kísérletező kedvének köszönhetően behozták hazánkba Norvégiából a fjord fajtát. Ez a viszonylag kistestű ló nagyon strapabíró, igénytelen és ellenálló az ártéri veszedelemmel, a szűnyoggal szemben is. Jelenleg is széles körben használják.

A fogatról vagy szánról csak két oldalra és hátra engedélyezett a kilövés. Előre nem ildomos, mert a bizonytalan kilövés miatt az elől ülők és a lovak is veszélyben vannak. Ha a vad a kocsit előtt van, akkor ki kell fordítani oldalra a lovakat, és így adható le a lövés. A másik megoldás pedig az, hogy a vad észlelésekor a kocsit egy pillanatra a takarásban megáll, a vadász leszáll, a fogat pedig továbbhalad. Ilyenkor a vad, ha már észrevette a kocsit, akkor szemével azt követi, így megkereshető a legelőnyösebb lövési pozíció, sőt akár válogatni is lehet rövid ideig.

Cserkeléssel kombinálva

Ez a vadászati mód ötvözhető cserkeléssel. A téli kemény hidegben kimondottan jólesik néha leszállni a kocsiról, és pár száz méteres gyakorlással benézni a vadföldekre, szórókra, hátha elejthető vadat lelünk rajtuk. Ilyenkor átmozgatható a meggémbereedett test, és újra élet lehelhető a megmacskásodott végtagokba.

A technika vívmányai a vadászatban is teret hódítanak. A rádió adóvevőket széles körben használják már hajtások, terelések alkalmával, de a barkácsolás során is hasznosíthatók. Nem kell órát egyeztetni vagy kiabálni a fogatosnak, mikor jöjjön a cserkelők után, hanem csak odaszólnak neki, és már indul is – vagy vár tovább. A vadásznál lévőt, a vadászfogatot elhagyva egy gombnyomással ki lehet kapcsolni, míg a fogatosnál lévő be van kapcsolva, így nem fordulhat elő az, hogy a lövésre készülődve megszólal a fogathajtó Jenő bácsi hangja...

MUNKAMÁNIÁS KALANDOR ÚTITÁRSAT KERES

MAJOM A VÁROSI LEFETÉS ÉS ELVEZÉS A KALANDOROKAT KIVÁRÁGÁRA ÉS ÉL, ÉT L. M. SÓT ÉS A CSDI DIESEL VÁLTOZATBAN ÁLLGK RENDELKEZÉSRE. UNIKORZI VELEM? LEHETETLEN JELEGI TUCSON

VEGYES ÁLLAGFOGASZTÁS: 7,2-10,7 (118-140) kW, CC, KIROCSÁTÁS: 184-237 g/kWh

Már 5 362 000 Ft-tól elvihető!

Géringér Autó Kft.
2900 Komárom, Báthory út 1. • Tel.: 34/540-622

HYUNDAI
Drive your way™

A barkácsolás lovas kocsival, szánnal illemtana a Vadászat Etikai Kódexéből

Illik

- a kocsisnak és a kísérő vadásznak a bakon, a vadászvendégnek és a kísérőknek a hátsó ülésen ülni.
- a vadászat megkezdése előtt tisztázni, hogy a vad megpillantása, elbírálása után kinek mi a teendője, milyen engedélyre lőhet a vendég.
- a kocsisnak, illetve a kísérő vadásznak a behajló, esetleg visszacsapódó ágakra figyelni, azoktól megóvni a hátul ülőket.

Nem illik

- a lovak irányába vagy a fejük fölött löni.
- a puskával hadonászni, célozgatni.
- a fogatvezető dolgába beleszólni, a jármódot kritizálni.
- a lovakat biztatni, nógatni.

fenntartania a fogatot, vállalva a lovak etetési, állatorvosi költségeit és a hajtó bérét, hanem ha a vendég igényli, akkor a vállalkozóval egyeztetve már az áprilisi őzbakszezont is indíthatja fogatos vadászattal. A szezon végeztével, februárban pedig megy tovább az etetés és a más jellegű munka.

A barkácsoló lovas kocsival vagy szánnal jóval lassabban lehet járni a vadászterületen, de a „lassan járj, tovább érsz” mondás igazát bizonyítva, lényegesen több látnivalóval és élménnyel szolgál, mint bármilyen üzemanyagfálgó terepjárócsoda.

A magas hóban a kutya megfogta a legyengült söldöt.

(a szerző felvételei)

Olykor csak úgy sikerül terítékre hozni a vadat, hogy nehezen megközelíthető helyen van. Ekkor a kifogott ló segítségével a vad odahúzható a fogathoz, úthoz.

Ha a vadásznak jól használható, kiképzett kutyája van, akkor az a barkácsolás ideje alatt a fogaton elfér, bármikor bevethető. Amennyiben a rálövés helye bizonytalan, a kutya gyors segítséget adhat a keresésben és annak ellenőrzésében, hogy a vendég eltalálta a vadat, vagy sem.

Vállalkozások kora

A vadászati kultúra ápolásában élenjáró, állami tulajdonban lévő erdészeti részvénytársaságok is a vállalkozások korát élik. Sok helyen nincsenek már meg a fogatok, hanem egyszerűen bérbé adták őket. Ez pedig akár a fellendülését is hozhatja a fogatozásnak, amely a hobbi lótartróknak, vadászati vállalkozóknak bevételt jelentő, bővíthető szolgáltatást jelenthet. A vadgazdának nem kell esetlegesen egész évben

Lovas Nemzet

www.lovasnemzet.hu

Ablak a lovas világra

A korábban megjelent számok utánrendelhetők!

Levél cím: 7601 Pécs, Pf. 303.

Tel./fax: (72) 224-100

e-mail:

lovasnemzet@lovasnemzet.hu

Király Kiadó Rt. Lovas Nemzet Szerkesztősége • 7621 Pécs, Irgalmasok u. 24.

Színes magazin lovakról, lovasokról, sportról és tenyésztésről. Hírek, riportok, tanulmányok, művészet. Hasznos információk a szakmának és a hobbi lovasoknak. Számtalan apróhirdetés, programelőzetes, turisztikai ajánlat, nagyméretű poszter.

Keresse havonta, vagy fizessen elő a kiadó postacímén!

Reflektoros rókavadászat

Balogh János

Sajnos a róka létszámának szabályozása a hagyományos vadászati módszerekkel majdnem lehetetlen vállalkozás. A két háború között és még utána is egy ideig alkalmazott nagybetűs mérge, a strichin tudta csak kordában tartani a rókát és a szárnyas, szőrmés dűvadat. Ma a mérge alkalmazása tilos, s a tiltás a szelektív mérgekre is kiterjed.

Kevésbé értem a csapdák egy részének betiltását, főképp a tányérvasakét, hiszen ezek az eszközök jó hatásfokkal rendelkeztek, szelektív módon is alkalmazhatók voltak. A törvény által engedélyezett csak az élve fogó csapdák lehetnek, de ezek nem minden esetben válnak be. Ezek az eszközök nehezen rejthetők, sokszor kiszállításuk sem problémamentes. Könnyen elronthatják vagy megromíthatják őket.

Mit ír a jogszabály?

A hagyományos módszerek mellett egyetlen törvényes (vagy talán féltörvényes) megoldás létezik: a róka reflektorral történő vadászata.

Mindenekelőtt azonban szólnunk kell az idevonatkozó jogszabályokról.

71. § (1) A vadászat rendje megsértésének minősül az alábbi vadászat:

a) a légi járműről, mozgásban lévő motoros járműből vagy járműről... továbbá az óránként 5 km-t meghaladó sebességgel közlekedő vízi járműből.

b) a fényszóró engedély nélküli használatával.

71. § (3)

a) a vadászati hatóság engedélyezheti...

b) – ha állat-egészségügyi, humán-egészségügyi vagy vagyonvédelmi indokok ezt szükségessé teszik, a róka fényszóróval történő éjszakai vadászatát...

Mivel az éjszakai vadászat fokozott veszélyekkel jár, ezért a vadászati törvény 72. §-ának (1) bekezdését maradéktalanul tartjuk be:

„...lövést leadni csak akkor szabad, ha a vadász a vadat minden kétséget kizáróan felismerte, a lövéssel mások életét, testi épségét, illetve vagyonbiztonságát nem veszélyezteti. A lövés előtt mérlegelni kell a lövedék várható útját és a becsapódás helyét.”

A fenti jogszabályok alkalmazása a következőképpen történik a gyakorlatban: ▶

Az elmúlt években drasztikusan megnőtt a hazai rókaállomány. Ennek okát a helytelen immunizálás alkalmazásában látom. A vörös bundások elszaporodása nem csupán a vadgazdálkodásban okoz súlyos problémát, hanem humán- és állat-egészségügyi kérdéseket is felvet. Olyan, eddig ismeretlen betegségek jelentkeztek a túlszaporodott hazai rókapopulációkban, amelyek az embernél halálos megbetegedéseket okozhatnak.

(Vadász Sándor felvétele)

(a szerző felvétele)

– a vadászatra jogosult írásban kérvényt nyújt be a megyei vadászati szakhatósághoz, amelyet a területileg illetékes vadászati felügyelő a kérelemben felsorolt indokok alapján elbírál és engedélyez;

– az engedélyt a vadászatra jogosult írásban kapja kézhez;

– az engedély meghatározott időre szól, meghatározott személy (vagy személyek) részére;

– általában nálunk a róka reflektorral történő gyérítését a hivatásos vadászok végzik.

Szükségesnek tartom – ha ettől eltérő az engedélyezés –, hogy a terület illetékes hivatásos vadász felügyelete mellett történjen az éjszakai reflektoros vadászat.

A vadászat ideje

A vadászat optimális ideje három ciklusban a legeredményesebb. A kora tavaszi időszak, a nyári (július, augusztus) és a november–decemberi hónapok. A legsikeresebbek a júliusi–augusztusi hónapok a búzatarlókon, betakarított lucernaföldeken. A koto-rékot éppen elhagyó, szülői felügyelet nélkül, élettapasztalatokkal nem rendelkező fiatal rókák közül tudjuk legjobban a „vámot” kivenni.

Az éjszakai vadászattal nemcsak a rókát gyéríthetjük, hanem felmérhetjük egyes vadfajaink, például a mezei nyúl állományának egyedsűrűségét a vadászterületen. A lámpázásra legalkalmasabb idő nyáron 22 órától 1-2 óráig, ősszel 19–23 óráig, télen 17–22 óráig. Téves felfogás az, hogy a róka egész éjszaka vadászik. Úgy tapasztaltam, hogy az esti szürkületet követően 4-5 óra, és a késő hajnali órák a legintenzívebbek, bár ez sok mindentől függ: télen vagy a táplálékban szegényebb területeken ez az idő minden bizonnyal hosszabb.

A vadászat módja

A vadászat előtt az útvonalat tervezzük meg, ve- gyük számba az ellenőrzésre szánt területeket. Vadásztársunkat, főleg ha tapasztalatlan, tájékoztassuk a vadászat menetéről, figyelmeztessük a biztonsági szabályok betartására. A lámpázást legjobb, ha két fő végzi: a gépkocsivezető és a reflektorkezelő személy, aki kisebb-nagyobb megszakításokkal körkörös irányba pásztázza az ellenőrzésre szánt területet. Szabály, hogy tartsuk be a párhuzamosság elvét, tehát a megvilágított vad és a lámpát kezelő közti vonalban helyezkedjen el a lövész. Ha túlságosan nagy a három pont között az oldalirányú eltérés, akkor nem biztos, hogy a vadász észleli a célpontot. Ezért optimálisabb, ha mindkét személy csak a saját oldalának irányába ad le lövést.

Általában a vadat a fényben felcsillanó szeme árulja el, amiből gyakorlattal majdnem biztosan a faji hovatartozását is meg lehet állapítani. Így egy nagy távolságban lévő, a tarlón keresztül baktató nyúlal nem szükséges az időt tölteni. A róka szeme vöröses árnyalatú, pontszerű, erős fényű, amit a kopolyában egymáshoz közel lévő szemgolyók okoznak. Természetesen ez csak a vad megközelítésére vagy hívására elég, a meglövésére nem.

A vad észlelésekor lehetőleg járó motorral, felkapcsolt lámpákkal, kereső- és céltávcsővel – mind a kettő kötelező ilyenkor – 100%-os biztonsággal állapítsuk meg a vad fajtát. Ha rókával van dolgunk, akkor törekedjünk arra, hogy minél közelebb jussunk hozzá, de a járművel ne célirányosan a vad felé forduljunk, hanem lassan, kis haladási sebességgel, többször irányt változtatva csökkentjük a távolságot, ha a terepviszonyok ezt lehetővé teszik. Ha nincs mód arra, hogy közelebb jussunk, akkor állítsuk le a járó motort, és a lámpák lekapcsolása nélkül próbálkozhatunk nyúlípval vagy egércincgással. Általában ez a módszer a fiatal rókák esetében beválik. A lövést leadni készülő csendben szálljon ki a járműből, és a célzóbotról végezze el a célzást, közben a társa folyamatosan világítsa meg a közeledő ragadozót. A célzóbotnak két nagy előnye van: az egyik, hogy a lövedék meredekebb szögben csapódik a talajba, a másik, hogy a vadász gyorsabban tudja pozícióját változtatni, a vad mozgására reagálni. Ha a róka gyanakodva viselkedik, akkor halkán és röviden sípoljunk rá újra. A hívást lehetőleg a lámpát kezelő végezze.

Könnyen előfordul, főleg a júliusi időszakban, hogy a hívásra egyszerre több róka is felfigyel és elindul a hang irányába, ezért a lövés leadása után körkörösén világítsuk át a területet. Ha eredményesek vagyunk, akár 8-10 rókát is terítékre hozhatunk. Később ez a szám lecsökken, mert a vad jóval óvatosabb lesz. A lőtt rókával legyünk elővigyázatosak, csak gumikesztyűvel fogjuk meg. Jó, ha van nálunk műanyag zsák is, ha télen esetleg a gereznáját is fel akarjuk használni. Praktikus megoldás lehet az is, ha több órán keresztül vadásunk, hogy a lőtt rókákat fára kötjük és a vadászat végén összeszedjük. Ez idő alatt a test kihűl és kivérzik.

Fegyver és egyéb eszközök

Egy módosított rendelet szerint megint lehet vadászati céllal „kispuskát” vásárolni (22-es long rifle). Több évtizedes tapasztalatom után bátran ki merem jelenteni, hogy ez a fegyver teljesen alkal-

matlan erre a célra. Főképp akkor, ha a cél nem maga a vadászat, hanem az, hogy minél több rókát kilőjünk. A róka kis célpont és testméretéhez képest szívós is. A 22-es long rifle-lal még céltávcsővel felszerelve sem lehet 50 méteren túl pontos, precíz lövést leadni. 50 m alatt is csak nyakcsigolya- vagy fejlövés esetén marad helyben a vad. Ezt a távolságot felülmúlja némelyik nagyobb teljesítményű sörétes puska, megfelelő sörétátmérővel szerelt töltennyel.

Ha mindenáron ragaszkodunk a 22-eshez, akkor sokkal jobb választás egy 22-es magnum vagy az 5,6x36-os Hornet, esetleg a 17-es Remington (4,3x45,6). Tulajdonképpen erre a célra minden pontosan belőtt központi gyújtású golyós fegyver alkalmas.

Fontosabb kérdés a céltávcső és a keresőlámpa paramétere. A keresőlámpánk sugárkévéje hosszirányba legalább 200-250 méter távolságra, 20-30 méter széles sávban világítsa meg a területet. Az alkalmazott céltávcső legyen nagy nagyítású, minimum hatszoros.

Tudnunk kell, hogy ennél a vadászati módnál a biztonsági előírásokra hatványozottan figyelniünk kell, és szigorú következetességgel kell betartanunk. Fontos szabály: a jármű utasterében betára-

zott, fesztelenített fegyverrel tartózkodjunk. Szándékosan nem azt írom, hogy bebiztosított, mert a biztosító tolokát kioldhatja a lámpa vezetéke vagy a ruházatunk, esetleg az elmaradt lövés után elfeledkezhünk fegyverünk állapotáról.

Lövést ne tegyünk 150 méteren túl, mert nemcsak a célpont előtti főiránynak kell „tisztának” lenni, hanem a vad mögötti területet is jól be kell látnunk. Több szem többet lát alapon vadásztársunk is végezze el az ellenőrzést a keresőtávcsővel.

Csak szabad szemmel, optikai segédeszközök nélkül is felismerhető rókára lőjünk. A felcsillanó fényekkel nagyon körültekintően bánjunk, mert az éppen úgy lehet fekvő őz, mint tarlón éjszakázó juhnyáj őrzésére kikötött puli szeme, vagy a területen kint hagyott munkagép fényvisszaverő prizma.

Tehát igyekezzünk minél közelebb kerülni Csala- vër barátunkhoz, már csak azért is, hogy a felesleges sebzéseket elkerüljük. Természetesen ez a módszer nem oldja meg a „rókaproblémát”, mellette a hagyományos módokon folytatott vadászat is szükséges, hogy elfogadható méretűre csökkentjük az állományt.

Technikai felszerelések

- keresőlámpa
- golyós vadászfegyver
- minimum hatszoros nagyítású céltávcső
- keresőtávcső
- kézi keresőlámpa
- zsinég
- műanyag zsák
- gumikesztyű
- nyúlíp
- célzóbot

(a szerző felvétele)

Rókalövő puskák és töltények

Kovács László

Kontinensünkön mindenhol sok a róka, nem számít még igazi, drága trófeás vadnak – noha koponyáját mérik, bírálják –, gyönyörű gereznája sincs divatban most, tehát a nimródok többsége aránylag egyszerűen és olcsón hozzájuthat vadászatának-elejtésének örömeihez.

Hajtásban, cserkészeten, lesen, kotorékozáson, híváson egyaránt puskázhatunk rá. Hazánkban talán sörétesekkel egyelik leginkább. Rendszer tekintetében nem lehet rangsort felállítani; melyik a jobb, bár legkevésbé tán az egylövetű felel meg, hisz azzal nincs lehetőség a gyors duplázásra.

Különböztetve teljesen mindegy, hogy a fegyver hagyományos csőelrendezésű vagy bock, illetve siklózáras ismétlő, esetleg félautomata. Fő dolog, hogy agyazása megfelelő legyen, s tulajdonosa jól bánjék vele. A villámként elénk vágódó vagy oldalra perdülő vörös frakkost nem könnyű ám jól eltalálni!

Két vélemény

SZABÓ PÉTER *Különös vadászat* című nagyszerű könyvében így ír – kotorékozással kapcsolatban – a sörétes puskákról: „...A fejvesztve menekülő róka meglövése egyébként egyáltalán nem könnyű fel-

adat, és rendkívül jó, gyors reflexeket igényel. Azért egy-két fortély itt is alkalmazható. Például az óvatosan kijövő rókát ('pedzónk' jelzése jóvoltából) a kotorékszájban fejbe lehet lőni, ha elég figyelmesek vagyunk. A mozgás észlelésekor már a nyílásra célzunk, és ha a vörös orr és a két hegyes fül megjelenik, elhúzzhatjuk a ravaszt. Biztosak lehetünk benne, hogy nem te-

szünk kárt a gereznában. A teteget viszont távolítsuk el a lyukból, mert esetleg a másik kijövetelét akadályozhatja, vagy a kutya is visszahúzza a koto-

rékba. A másik variáció egy kis rutinnal, gyakorlással elsajátítható. Ez a 'csipőből' lövés. (Mint a westernfilmekben a kemény fickók.) Egynémely róka ugyanis előszeretettel szaladgál egyik nyíláson ki, a másikba be. A sokszor egy-két méterre lévő kotorékszáj között az utat olyan hamar teszi meg, hogy a puskát felemelni sincs idő. Ezt a manővert

egyszer ha megtette, valószínűleg másodszor is próbálkozik. Ezért legyünk résen, és a puszkacsővön felülről végignézzve, csipőhöz fogva a puskát – tartsuk a csőszáját a két nyílás közötti távolság felére a róka magasságában. Amennyiben kiugrik a róka a nyíláson, rögtön húzzuk el a ravaszt. Majdnem biztos, hogy beleugrik a sörétrajba. De ha nem, és elé lövünk, legalább irányváltásra kényszerítjük

a komát, aztán a másik lövéssel korrigálhatunk. Vállhoz emelve is tarthatjuk a puskát, és úgy is célozhatunk, de sokáig nem bírjuk tartani így a fegyverünket, és a lövés sem 'olajozottan' megy, mint a kapáslövésnél.”

A kifejezetten rókára történő hajtásról DR. STUDINKA LÁSZLÓ számolt be *Minden nap vadásznapi* c. művében: „...A róka minden vadunk közül a legkönnyebben, legbiztosabban hajtható. Nem az esztétikáját használja, ösztönösen cselekszik. Persze szél után kell hajtani, az elálló puskástól szimatot ne foghasson. Ez alapvető követelmény a rókahajtásnál. Továbbá, hogy a puskás ne verjen zajt, amikor a helyére megy, ott takartan csendben álljon, ne mocorogjon, és legfőképpen ne kapkodjon a puskához, ha meglátja a közeledő rókát: mert így rontja el a tapasztalatlan vadász a legjobb rókaesélyt is. Észreveszi a róka a mozdulatot, megperdül, takarásba ugrik, és vége. Lassan, centiméterenként emeld vállhoz a puskát, ha a rókát látod közeledni, vagy gyorsan akkor, ha takarásba ér. Ha már vállnál van a puska, amikor a róka lőtávolságba kerül, gondolatban már feszítheted a bőrét a deszkára!”

Sörét és golyó

Mint fentebb írtam, a rókálövő sörétesek rendszerét nagyon mind-egynek tartom, kaliberben kétségkívül a 12-es a legcélszerűbb, bár a 16-os és a 20-as is jól megfelel, 8-as (3,5 mm) patronnal megtöltve. Ez az ideális sörétérték, de a 10-es (3 mm) is megteszi. Ezek-

nél kisebb szemű általában már túl „vékony”, nagyobb is ritkán jobb, mert a sörétraj teljesen más-ként öl, mint az egy szem lövedék. A sörétnyaláb a vad testét úgy éri, mintha lapáttal vernének oda. Egy időben sok, felettébb érzékeny idegvégződést ér, roncsol, ami olyan óriási sokkot okoz, hogy az állat belepusztul. Hatása nagyban függ a testet ért sörétek számától, nagyságától, sebességétől, energiájától. Van, aki messzebbre a 6-os (4 mm) és 4-es (4,5 mm) sörétet kedveli.

A golyósok rendszerét illetően minél kevesebb csattogással jár az újratöltés folyamata – annál megfelelőbb a puska! Volt úgy, hogy az első, sőt a második lövéssel szintúgy elhibáztam 7x65R kaliberű Blaser billenőcsövű egy-lövetűmmel a messzebb zsinórozó rókát, de jó takarásban ültem, s nem tudta megállapítani, honnan lőnek rá. Teljesen hang nélkül töltöttem be a harmadik töltenyt is, amely már elfektette a természetes kánt.

Kaliber tekintetében cseppet sem rajongok – ilyen célra alkalmazva – a peremgyújtásos .22 Long Rifle-ért, mert a róka szívós vad, messzebről eltalálva könnyen elviszi a kis, szinte semmi sokkhatást kiváltó ólomlövedéket. Ötven-hatvan méternél messzebbi rókálövésre számítva már nem célszerű ilyen kispuskával felszerelkezni. Akkor inkább vadászunk rá a .22 Winchester Magnummal vagy a .22 Hornettel. Ezek kevésbé rongálják a bundáját, mint a jóval nagyobb kezdő sebességű .222 Remington, .223 Remington, pláne .22-250 Remington. Van, aki utóbb említett ürméreteknél maradv teljes burkolatú lövedékekkel szerelt tölteny-félét választ hozzá, hiszen az nem torzul, csak két apró lyukat hagy maga után a gereznán. Igen ám,

.222 Remington

.223 Remington

de az energiáját sem képes rendesen leadni – csak átsuhan a vadon. Ha már valaki feltétlenül teljes köpenyű lövedéket kíván választani ennek a fajnak az elejtésére, akkor a Norma gyártmányú ún. Jaktmatch gyakorló löszert javasolom, annak lövedékhegye ugyanis újabbán – épp ilyen megfontolásból – nem túl hegyes, hanem tompább, ezért valamivel jobb hatásmechanizmusú.

A világ egyik legjobb golyós

tölténye erre a célra, a kifejezetten tolózárás fegyverekhez konstruált .17 Remington. Az USA-ban, később pedig Ausztráliában választottak ilyen munitiót maguknak a hivatásos rókavadászok. Sok millió példányt hoztak terítékre vele. Előnye, hogy igen pontos, s a mindössze 1,62 grammos lövedéke több mint 1200 m/s-mal hagyja el a csőtorkolatot, optimális belövési távolsága 210 méter! Mivel becsapódáskor azonnal apró fecnikre szakad az érzékeny lövedék, ezért, leadva az összes energiáját, primán öl. S a leterített ravaszdi bundáján mindössze egyetlen icipici lyuk található, mert soha, semmilyen körülmé-

nyek nem üti át a testét. Véletlen eltérés gallyon, faágon teljesen kizárt, mert olyannyira expanzív, hogy bármihez hozzáér a röppályáján, azonnal szétfreccsen. Egyetlen hátrányos tulajdonsága, hogy felettébb szélérzékeny. Kisebb légmozgás nem számít annyira, de a szél igencsak eltéríti, olyan időben jobb otthon hagyni, más puskával vadászni helyette.

Ha valaki kifejezetten rókálövő puskára vágyik, amelyet minden vadászati módnál optimálisan alkalmazhat, annak gyorsan lekapcsolható szerelésű céltávcsővel ellátott vegyes csövűt, drillinget vagy kombit (bock-büchsöt) javaslok. 12-es sörétes csövekkel – illetve csővel a másik esetben –, és 5,6x50R Magnum golyóssal. Ezt aztán használhatja hajtásban, kotorékozásnál, lesen – mindenhol tökéletes lesz számára!

(a szerző felvétele)

(a szerző felvétele)

Mercedes GL bemutató

Kasza László

A Mercedes az M osztály (ML) után jövőre piacra dobja a nagytestvért, a régóta várt GL-t. Ezt az autót már valóban régóta várjuk, hiszen az 1979 óta gyártott G osztály utódjaként harangozták be. Azonban a most bemutatott GL-ről kiderült, hogy nem a G osztályos Mercedes utódja – hiszen az 2009-ig gyártásban marad –, hanem a Mercedes egyszerűen csak felfelé bővítette a terepjárók palettáját.

A G Mercedest sokáig a világ legjobb képességű terepjárójának tartották, sőt tartják sokan ma is, köszönhetően három – első, középső, hátsó – teljesen zárható (!) differenciálművének, különösen robusztus felépítésének és 26 éves gyártási múltjának.

Még ma is csupán egy-két hasonló kvalitású, három zárható differenciálművel rendelkező terepjáró van a piacon. A GL tehát nem akar az öreg G osztály babérajaira tölni, azonban ruhája alatt, kemény terep leküzdésére alkalmas technika rejtőzik. A GL-t egyértelműen az ML felé pozícionálták, amit 5,09 m-es hosszával és 3,08 m-es tengelytávjával egyértelműen prezentál.

A karosszéria formájával igyekeztek kifejezni az autó képességeit, ezért az eleje meglehetősen marcona kinézetű. Azonban, Mercedesről lévén szó, az eleganciára is ügyeltek. Az autó valóban gigantikus látvány. Az enteriőr a kistestvérből (ML) következően ismerős lehet, azonban itt még inkább ügyeltek a minőségre. Így az egész még nemesebbnek hat, például a műszerfal finom bőrborítást kapott, és a harmadik sor ülései is elektromosan mozgatható bőrülések.

Az autó beltről hatalmas. Ha a második és a harmadik sor üléseit előredöntjük, akkor egy 2,13 m hosszú területet kapunk, 2300 liternyi befogadóképességgel! Amennyiben csak a harmadik ülésorról mondunk le, akkor is marad egy 1240 literes barlang az autónk hátuljában. (Legalább nem kell a költözködéshez kamiont hívni...)

A hajtásról négyféle motor gondoskodhat: két dízel és két benzines. A legkisebb dízel 6 hengeres, 3 literes, 224 lóerős és a maximális nyomatéka 510 Nm. A nagyobbik 4,2 l-es dízel motor V8-as, 306 lóerős és maximális nyomatéka 730 Nm. Azt hiszem, ezek az adatok magukért beszélnek. A benzinesek V8-asok 4,6, illetve 5,5 l-rel. A 4,6-os 340 lóerőt teljesít maximálisan és legnagyobb nyomatéka

460 Nm. Az 5,5 l-es aggregát 388 lóerő leadásra képes, maximális nyomatéka 530 Nm.

Az üresen is több mint 2 tonnás szerkezet dinamikus mozgatása megkívánja ezeket. Természetesen mindegyik erőforrás teljesíti az EURO-4-es normákat, és a dízelek részecskeszűrővel vannak felszerelve. A motorokhoz kivétel nélkül 7 fokozatú automata váltó kapcsolódik, amelynek jelenleg nincs párja a piacon. A hajtáslánc további részzeit a GL szintén a kistestvértől örökölte, és aki már kipróbálta az aktuális M osztályt terepen, az nem vonja kétségbe, hogy a GL is magabiztosan teljesíti a kalandtúrát. Az önördő karosszériához elől és hátul is masszív független felfüggesztések kapcsolódnak.

Azonban a GL-hez már alapáron jár a légrugózás (beleértve az adaptív légrugózást is), és ez meglehetősen nagy, 307 mm-es hasmagasságot (és 600 mm-es gázlómélységet) tesz lehetővé.

Ezzel már lehetne dagonyázni, azonban a nagy tengelytáv és a hosszú túlnyúlások miatt a nagyobb buckák okozhatnak némi meglepetést. A lejtmenetvezérlő és az off-road kapcsoló nagy segítség a kemény terepen, ugyanis az off-road csomaghoz teljesen zárható középső és hátsó differenciálmű is tartozik. Az állandó összkerék-hajtás jelenléte az országúton is megnyugtató biztonsági tartalékot ad. Az off-road csomag része a terepváltó is, amely a 7 fokozatú automata váltóval párosítva meglehetősen izgalmas szerkezet.

A G osztályt 2006 szeptemberétől kezdik árusítani Európában, de Amerikában már korábban megkezdik a forgalmazását. Az autó – az ML-hez és az R osztályhoz hasonlóan – Amerikában, Tuscaloosában készül. A Mercedes jelentős fejlesztéseket hajtott végre ebben a gyárban, és 2007-től előrelátha-

tóan már évi 160 ezer autó fogja elhagyni a gyártósorokat.

Az áráról a Mercedes egyelőre mélyen hallgat, de biztosan nem lesz olcsó az M osztály nagytestvére. Valahol 55–60 ezer euró között kezdődik a GL-gála, és hogy mennyire lesz sikeres az óriások között – nos ez két-három év múlva kiderül!

Mindenki, aki kicsit is ért a fegyverekhez, tudatában van annak, hogy a jól elkészített, rendesen angol, osztrák, német vagy belga duplagolyósok rendkívül drágák. S ezekhez még használtan sem juthatunk olcsón hozzá, olyan jól tartják az értéküket. Ezek ellentétei – legalábbis ami az árukat illeti – az orosz

Baikal Izsevszkij Mehanyicseskij Zavod újabb bock és hagyományos csőelrendezésű hajtáspuskái, amelyeket „bagóért” kínálnak eladásra.

Orosz hajtáspuskák

Ez a gyár igazán hosszú múltra tekinthet vissza. 1885-ben alapították, s azóta millió szám készülnek náluk – hadifegyverek mellett – a különböző jellegű, rendszerű, típusú vadászpuskák. Mindkét expressz változat „öse” eredetileg billenő csövű sörétes volt. A fekvő csőpárral rendelkező az IZS (Baikal) 54-es, amely Leonyid Pugacsov és Anatolij Klimov közös tervei alapján készült, és 1954-ben rendszerezítették, míg a bockot IZS (Baikal) 27 márkanévvel mutatták be 1973-ban. Sok magyar vadász van, akinek eddigi elérhetetlen álmát, egy igazi expressz birtoklását, éppen most és az oroszok tették megvalósíthatóvá. Itt a nagy alkalom, csak hogy – érdemes-e szert tennünk rá? Erre a kérdésre akkor felelhetünk, miután szemrevételeztük a két modellt. Mindkettőre egyaránt jellemző a cseppet sem rossz anyagminőség, rusztikus kinézet, darabosság, az utolsó simítások, polírozás elmaradása. Tartósság tekintetében azonban, nem hiszem, hogy alábbvalók lennének, mondjuk, az olasz puskáknál.

Az **IZH-94 Express** lengő csöves megoldású bock. A két cső három helyen van egymáshoz rögzítve, a töltényürről, kampóknál persze roppant szilárdan, míg nagyjából középen és a csőszájánál állíthatóan. Vagyis sokkal egyszerűbben „összelőhetjük” valamilyen általunk kiválasztott gyártmányú töltényféléhez, mintha cinezett sínekkal fogták volna össze. Ennek ellenére ajánlatos szakemberre bízni a két cső szabályozását, s a végén ellenőrizni a belövést. Szerkezete boxlakatos. Kétbillentős változat volt a kezemben, de képen láttam egyravsos megoldásút is. Mozgását elég keménynek éreztem. Aki-nek nehéz megszokni ezt, az puska művelés aránylag olcsón javítható rajta. A 600 mm-es csővön mechanikai irányzék található, s annak tus felé eső részét céltávcsőszerelékhez is alkalmassá tették. Biztosítóját agnyakra helyezték, a létező legjobb helyre. Agyazása kétrészes, dió- és nyírfából egy-

aránt készítik, rovátkázással a megfelelő részeken. Persze a diófa a jobb választás. A fegyver teljes hossza mindkét esetben 1050 mm, tömege maximum 3,8 kg. A jelenlegi kaliberválaszték: .308 Winchester, .30-06 Springfield, 9,3x53R, 9,3x74R. Ezek közül az erős csülkös vadfajokhoz legjobban a 9,3x74R „illik”, melyhez való töltény igen hatásos, de cseppet sem magas gáznyomású peremes munió.

A hornyos végződésű, eredetileg ismétlőpuska-lőszerkezet kevésbé valók az expresszekhez. A 9,3x53R öbnagyságú viszont már cseppet sem lenne rossz, ám ahhoz szinte csak a finnknél és Oroszországban lehet töltényt beszerezni. Tehát maradunk inkább a 9,3-as „nagy testvér”-nél! Ezt a bockot – külön megrendelésre – hozzáillesztett sörétes és/vagy kombi, azaz bock-büchs váltócsővel együtt is szállítják, s persze a gyári céltávcső szerelésére is módot teremtettek.

Az **MP-221 Artemida** márkanévű hagyományos csőelrendezésű duplagolyóst valamivel később konstruálták és dobták a piacra. Kaliberválasztékából ítélve, okvetlenül az amerikai nimródok kegyeit keresik vele. Csőhossz: 600 mm, teljes hossz: 1050 mm, tömege 3,15–3,35 kg, tehát kicsit könnyebb, mint a bock. Agyazása nyír- vagy diófa, kétrészes, pisztolyfogásos. A markolaton és az előagyon rovátkázás található, amely a kéz csúszását

hivatott megakadályozni nedves időben. Mechanika irányzék rövid ventilált csősínre van szerelve, amelyre céltávcsövet is lehet tenni. Kétbillentős kivitelben készül. Érdekes, hogy ezek elsütőereje – eltérően a bocktól – állítható 1,5–2,5 N között. Az

MP-221 Artemida

nál is szűkebb: .308 Winchester, .30-06 Springfield és .45-70 Government. Különös, hogy jómagam éppen e három öbnagyságban készült különböző golyósokkal zsákmányoltam módfelett sok vadat. Elsősorban a két elsőként említettel, de azokat nem tartom igazán célszerűnek a billenő csövű puskákhoz nagyobb gáznyomásuk és hornyos hüvelyvégződésük miatt. A .45-70 Gov' példás patron, mondjuk, 130 méterig megéri az árát, tehát disznóhajtásra igen alkalmas. Másrészt egy azonos kaliberű alsó emelőkaros Marlin ismétlő ugyanúgy – vagy jobban! – megteszi a magáét. Az érem másik oldalát nézve viszont teljesen más hangulata van annak, ha nagy öbű expresszt szorongatunk a behavazott keskeny nyiladékon, várva a felbukkanó sertevadat. Mindenesetre szerfölött üdvös lenne, ha a gyár ránk, közép-európai vadászokra gondolva, 8x57JRS és 9,3x74R űrméreteken szintén elkezdene gyártani, forgalmazni.

Összességében értékelve, az a véleményem e két orosz puskáról, hogy általuk mindenképpen jobb minőségű duplához juthatunk, mint amit alacsony áruk sugall. Itt nem áll fenn az, ami, mondjuk, egy angol kisipari Rigbynél, mely persze hogy kívánatos, gyönyörű, sokkal jobb, a maximum, amit az ember képes létrehozni, de csupán a névért hagyja ott a vevő a vételárnak több mint a felét! Talán kétharmadát is. Árazásnál az orosz kommersz fegyverknél ezt sosem veszik figyelembe. Ott csak a valós technikai érték számít, semmi más. S mi tagadás, jól működnek a legszélsőségesebb időjárási körülmények között is. Tajgapuskák a javából!

K. L.

Tudom, hogy az utánkeresés írott szabálya, hogy a rálövés helyétől kell kezdeni. Am a nagy izgalom és a mielőbbi birtokbavétel miatt sokszor lerövidítjük a menekülés útját. Ennek fontosságát ezzel a tanulságos történettel erősítem meg.

Egy hómentes téli napon szőróra indultunk vadászni Imre barátommal. Takarmányszükébe erősen jártasak voltak placcok, csak az volt kérdéses, hogy türelemmel ki tudjuk-e várni, míg megjönnek a disznók. A nevezett hely körül erősen fűzes, vegyes erdő volt, ami alapvetően lehetetlenné tette a vad csendes mozgását. Nagy segítség, ha lehet füllel vadászni, ugyanakkor be is lehet csapódni. Amikor már egyre gyakrabban ismételttem magamnak, hogy most már igazán jöhetne valami, szinte kívánságra megjelent a szőrón a hatalmas, fekete disznó. Kapkodnom nem kellett, mert türelmesen szemeztetett, mikor lőttem. Az elugrás irányát a torkolattúztól nem láttam, de hallottam, merre menekült, mert a törtetés egyértelműen jelezte az irányt.

Sorra vettem az összes lehetőséget, melyek azok a kifogások, amelyek azt igazolják, hogy a hibázás oka csak valami tőlem független lehet... Aki nem tud ugyanarra a hibázásra legalább három elfogadható magyarázatot kreálni, az jobb, ha el sem indul vadászni. Talán egy órát ostoroztam magam, mikor szinte ugyanazon a csapán ismét megjelent a disznó. Alig hittem a szememnek. Talán még körültekintőbben és pontosabban próbáltam löni, mint előtte. Ahogy eldőrdült a lövés, ismét örült rohanás, karomnyi ágak ropogva törtek, de az összetúrt szőrón semmi. Annak örültem, hogy visszajött, de hogy nem maradt tűzben, az nagyon aggasztott. Csomagoltam és mentem, hogy megnézzem. A nyílt terepen nem bibelődtem, mert tisztán hallottam az irányt, amerre elinált. A keresést csak onnét kezdtem, ahol már a sásas sűrű nem engedett nagyobb távolságra látni, és biztos voltam abban, hogy legalább a kenés segíti a csapázást. Kerestem, amíg a lámpám bírta, sőt még időközben megérkezett társam energiáját is elhasználtuk, de

(Nagygyörgy Péter felvétele)

Fix pont

egy szikra vért sem találtunk. Itt már más nem lehet, csak a táveső – gondoltam, és indultunk a lerakott hátizsákokhoz. Ördög a megmondhatója, de valamiért egy pár métert megtettem a másik irányba, ahol előzőleg nem néztük. Nagy csodálkozásomra ott feküdt dögön a vad. Abban a pillanatban örömet és megnyugvást éreztem, de valahogy nem volt teljes.

Úgy éreztem, hogy a zörgéssel becsaptam magam, ennek nem itt kéne feküdnie. Nagyon későre járt, és ahogy feltörtük a vadat, mindjárt indultunk is haza. Én bizony egy szemhunyaszt sem aludtam, és ahogy hajnalodott, ismét ott voltam a történések színlényén. Az első disznómat egészen más irányban hallottam elrohanni, hát a keresést is ott kezdtem. Addig keresgéltem a feltört erdei avaron, míg egy vetés szélére vetődtem. Ahogy felnéztem, három özet láttam csipegetni. Egy gidát meglőttem közülük, és hogy ne kelljen a hivatásos vadásznak keresgélni, gondoltam, odahúzó a disznó mellé.

Mikor majdnem odaértem, láttam, hogy száraz vércseppek vannak az avaron. Rögtön elengedtem a gida lábát, és a vércsapa végén, a rálövéstől 30 méterre, a zörgéssel ellentétes irányban, ott feküdt a dermedt disznó. A lövést követő nagy zajt nem ez, hanem a sűrűben óvatoskodó társai csapták.

Örök tanulság, utánkeresni mindig a rálövés helyénél kell kezdeni, mert az az elugrás vagy más apró jel, nagy segítség lehet. Törvények vannak: a fix pont mindig az elugrás helye.

Katona Károly

Dr. Deák István

M E G J E L E N T

**A NAGYVAD
ÉS VADÁSZATA
ERDÉLYBEN**

**a nagyszerű apróvadás
könyv folytatása!**

**110 gyönyörű kép,
272 oldal**

NOVÁK optika optika optika

ZEISS

NOVÁK LAJOS
Zeiss gyártmányú
kereső- és céltávcsövek

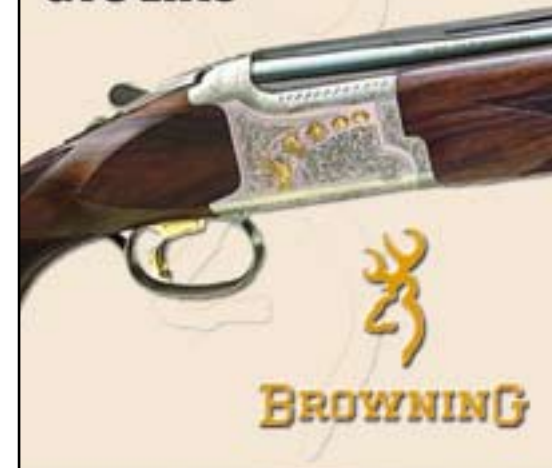
1075 Budapest, Károlyi krt. 3/A   Telefon: (00-36-1) 267-9427
www.novakoptika.hu   (00-36-1) 235-0500
E-mail: novakoptika@freemail.hu   Tel./fax: (00-36-1) 268-1875

**A ZEISS kereső-,
cél- és éjszakai
távcsövek
a legszigorúbb
előírások betartása
mellett készülnek.**

ZEISS

**Különleges akciókkal
várjuk Önöket
a FeHoVa kiállításon!**

GTS Elite

Accubond

WINCHESTER

SZENT HUBERTUS KFT.
7400 Kaposvár, Fő u. 40.
Tel.: 82/430-099, 430-100
Fax: 82/511-268

A hónap története

Őserdőben, szavannán univerzális kaliber

A második világháború első évében tervezte E. A. vom Hofe – a jó nevű német konstruktor – a 8x68S golyós vadásztöltényt. Elnevezésében az S betű a lövedékátmérőre utal, amely pontosan 8,22 mm. Ez a mérete ugyanaz, mint a 8x57JS-nek, s valamivel vastosabb a 8x57J-nél, amelyet 8,07 milliméteres átmérőjű „maggal” szerelnek.

Először a Dynamit Nobel AG (RWS) vette fel gyártási palettájára, de a háborús évek következtében bizony elég rosszul rajtolt. Kevesen értek rá akkor nyugodtan nagyvadra lesni-cserkelni a németek uralta harmadik birodalomban. Külföldi vadászutak pedig természetesen szóba sem jöhettek a világegés elcsitulásáig. Holott leginkább vándorvadászok érdekes municiója a 8x68S. Azok megbízható minde-nese, akár az őserdőt bújják, akár Afrika szavannáin verejtékeznek, akár az égbe törő bérceknek fagyoskodnak, kőszáli kecske zsákmányban reménykedve. Mert igazság szerint nemigen kell erősebb töltény a 8x57JS-nél vagy a .30-06-nál Kárpátok koszorúzza szép hazánkban. Bőgő bikára, mogorva remetekanra egyként megfelelnek. Igen ám, de különleges feladatok különleges töltényeket igényelnek. Ha valaki csak egyszer jut el, mondjuk, Yukonba, és tőle kétszázötven méterre jól beáll álmai jávorbikája, s közelebb jutni hozzá lehetetlen, akkor – és voltaképpen csakis akkor – jön elő a speciális munició vitathatatlan előnye. A nagyobb sebesség és energia, a nyújtottabb röppálya ebben az esetben kedvezőbb helyzetet teremt a remélhetőleg megfontolt,

Összehasonlító táblázat

Kaliber	Gyártmány	Lövedék (g)	V ₀ (m/s)	E ₀ (J)
8x57J	Pro Hunt	12,7 BS	750	3641
8x57JS	RWS	12,7 TMR	800	4064
8 mm Danish Krag	Pro Hunt	12,7 BS	700	3172
8x60S	Pro Hunt	12,7 BS	870	4899
8x60J	Pro Hunt	12,7 BS	780	3938
8x64S	Sellier & Bellot	12,7 SPCE	810	4166
8x56 M. Sch.	Pro Hunt	12,7 BS	670	2905
8x68S	Pro Hunt	12,7 BS	925	5538
8 mm Rem. Magn.	Pro Hunt	12,7 BS	950	5842

gyakorlott világutazó nagyvad-vadász számára. A 8x68S erre a célra (is) fényesen megfelel. Az RWS gyártmányú töltényváltozat 11,7 grammos DK jelzésű lövedéke 945 m/s-mal hagyja el a csövet, ott mért energiája nem kevesebb 5224 joule-nál. Még száz méteren is valamivel nagyobbak ezek az értékei, mint az ugyanazon lövedéktömegű .30-06 Springfieldé, annak csőszájánál mérve! Persze az erő visszafelé is hat, ezért általában sokkal kényelmesebb .30-06-os golyóval vadászni, mint egy 8x68S-sel, különösen annak, akit zavar a puska keményebb visszarúgása, amit azonban – igaz, sok gyakorlással – meg lehet szokni.

Németh Zsolt, a csákvári Honvéd Vt. vadász mestere így vall e kaliberről „...Hozzám nagyon közel áll az a gondolat, hogy: 'egy ember – egy puska'. .30-06-os Zastava tolózárás ismétlővel kezdtem nagyvad vadász pályafutásomat. Szerettem ugyan ezt a kalibert, mégis mindig arra vágytam, hogy kicsit erősebb 'maggal', kicsit nagyobb öllőerővel, kicsit laposabb röppályával rendelkező töltényt tárazhassak a puskámba. Így jutottam egy 8x68S kaliberű gyönyörű Steyr-Mannlicher birtokába, amelyet előző tulajdonosa alighanem azért adott el, mert nem kedvelte tekintélyes visszalökéseit. Ez a tulajdonsága számomra nem okozott problémát. Először RWS gyártmányú 14,5 grammos KS lövedékű municióval használtam, de nem sokáig. Rá kellett jönnöm, hogy ez a típus ugyan alaposan 'megdolgozta' a vadat, meg is lettek a végén, de vért szinte soha nem adott, s nagyon idegesített az állandó utánkeresés. Ezért próbáltam ki a Hirtenberger gyár két 13 grammos tömegű lövedékkel szerelt patronját, közülük az ABC tetszett

jobban. De kisebb testű vadnál, ahol az ellenállás nem volt nagy, nem nyílt ki, nem gombásodott fel rendszeresen. Ekkortájt történt, hogy puskatípust cseréltem – kalibert nem! –, a Blaser Modell R93-nál kötöttem ki, amelyet cserkelő vadászatnál sokkal jobbnak, célszerűbbnek tartok az előzőnél.

2003-ban a Blaser gyár 8x68S kalibernél az addigi 62,5 centiméteres csőhosszot megnövelte 65 cm-re, ami éppen ideális ehhez a nagy teljesítményű municióhoz.

Rögvést cseréltem, márkánál-üzméretnél maradván, az Attaché változatra. Ezt használok azóta is mindenféle nagyvadra. Nem sokkal utána a Blaser kihozta a CDP típusú lövedékkel szerelt töltényféléjét, amely 12,7 gramm tömegű. Kezdő sebessége eléri a 950 m/s-ot, és 300 méteren is csak 22 cm-t esik a lövedék, ám még ott is leadja a 3000 joule-t. Kíváncsian

próbáltam ki, s ma, több mint 300 nagyvad ezzel a tölténnyel való el-ejtése után, bizton állíthatom, hogy számomra ez a legmegfelelőbb. Minden olyan nagyvadból, amelyiknek a testében rekedt a lövedék, ki-szedtem a maradványtestet, pontosan lemérem, tasakba téve ráírtam, milyen fajhoz tartozó, mekkora testtömegű vadat lőttem vele, röviden a körülményekről is megemlékezve. Jelenleg 38 felcímkézett maradványtestem van, ezeket általában bőgő bikában, nyaktő-, illetve gerinclövést követően sikerült 'kioperálnom', 10 db-ot pedig 120 kg-ot fölöző kanokból szedtem ki. A magok nagy része szabályos négylevelű löhere formát mutat. Méricskélés után láttam, hogy tömegüknek leg-kevesebb 90%-át megtartják. Nem csoda, hogy megmaradtam ennél a megbízható gyártmánynál. Mindenre ezt a töltény-puska kombinációt használom a gyenge őzgidától a felettebb szívós bőgő szarvasbi-káig. S vadászati módoknak megfelelően nem az eszközön változtatok, hanem csupán a céltávcsöveket cserélgetem a mindenféle golyósomon. Hajtásra 1,1–4x-est választottam, nyújtott lövésekhez a pusztán nagy a hegyekben nagyszerű az 5–15x42-es, míg lesekre nem kell jobb a 2,5–12x56-os világító pontosnál. Valamennyi Zeiss gyártmányú.”

Persze nem mindenkinek muszáj ezt az elvet követnie. Sokan biz-tosan nem tudnak megmaradni egyetlen árva golyósnál. De akit job-ban vonz az „egy golyós puska” szemlélet, elmélet és gyakorlat, az talán jobban jár azzal, hosszú távon. S ha már az illető ügyis univer-zális kalibert kíván beszerezni, akkor miért ne lehetne az, mondjuk, a 8x68S?

K. L.

Ficsor Autóház Kft.
1106 Budapest, Fehér út 7
H.P.: 8:00-18:00, Sz: 8:00-13:00
Tel.: 06 1 260 11 22
Fax: 06 1 262 66 10
E-mail: terepgum@ficsor.hu
Web: www.ficsor.hu

Vadásztól Vadászoknak TEREPGUMIK ÓRIÁSI KEDVEZMÉNNYEL!
2. oszt. terepgumispecialista gyár kizárólagos forgalmazója!

Nehéz terepre -sárba, Magyarországon egyedülálló 17-20 mm mintamélység

Ahol eddig elakodtatok, ott most nem fogtok!

Féltéreg mintázatok:

14"- 17.990 Ft-tól
15"- 18.990 Ft-tól
16"- 18.990 Ft-tól

24 órás házhozszállítás az országban bárhol!

10.990 Ft
Yokohama
225/80 R16

17.990 Ft
13"
Wartburg,
Trabant, Lada,
stb.

Száz éve történt

A női divathóbort az előző századfordulón sem ismert határokat. A szörmekereskedők a világ minden szegletéből szállították a méregdrága szörmeárukat, melyeket az állatok megritkulása, valamint a leküzdendő hatalmas földrajzi távolságok miatt az emberek legtöbbször nem engedhetett meg magának. A legmagasabb körökben a télen fehérre vedlő, csak a farka végén fekete, apró hermelinből készült hosszú bunda volt a korabeli státusszimbólum. Azért, hogy az apró gerezna ne sérüljön, Szibériában tompa nyílvezzővel lőtték, míg Norvégiában élve fogó csapdával ejtették el. Akinek nem jutott hermelin, annak a cobollyal „kellett meglegednie”.

A cobolyt Oroszország meszi vidékeiről szállították, ahol november elejétől facsapdákkal fogták, melyekbe leggyakrabban foglyot tettek csaléteknek. Kereken száz évvel ezelőtt a coboly ára rendkívül ingadozott, így a mandzsúriaiért kilencven koronát, míg a legsötétebb és egyben a legértékesebbért az 1300 koronát is megadták. Ekkoriban Magyarországon egy tenyészérett fácsánkakast hat koronáért, egy élő fácsányúkot nyolcért lehetett venni, egy négyéves, jól apportírozó pointer szukát százhatvan koronáért, míg egy jó származású német vizslát kétszázötven koronáért árultak. Ebben az évben Észak-Amerikából már lényegesen több drága prém érkezett, mint Oroszországból. A legdrágább újvilági prém az ezüstróka volt, mely-

nek darabját 1600–4000 magyar koronáért árulták. Ezenkívül hódót, hiúzt, vidrát, főkát, medvét és farkast szállítottak Amerikából a világ legnagyobb prémkereskedelmi centrumába, Lipcsébe. Ekkortájt csak a második helyen állt a londoni. A legnagyobb prémkereskedő társaság a Hudson-Bay Társaság volt, melynek másfél száz lerakódóhelye és saját kikötője volt a világ különböző tengerpartjain. Háromezer ügynökük a föld szinte minden szegletében felvásárolta a zsákmányt a vadászoktól. A prémek roppant magas ára miatt egyes kezű hamisítók a megszólalásig hasonló ürge-, macska- és kutyabőröket hoztak forgalomba, így a hazánkban elejtett dúvadak is gyakran előkelő hölgyek ruháiban kötöttek ki.

A hölgyeket nemcsak a bundahóbort, hanem a kalapdivat is rabságba ejtette, így az 1905–1906-os divatévben a statisztikák szerint a világ kalapgyártói több mint háromszázmillió madarat dolgoztak fel. Csupán egy angliai cég éves nyersanyagszükséglete négyszázezer kolibri, hatezer paradicsommadár és háromszázezer más énekes volt. Egy másik vállalkozás négy hónap alatt a báli szezonra gyártott ruhakölteményekhez több mint nyolcszáz ezer, zömében Brazíliából importált madárból készített díszeket.

Afrikába készülő elődeinknek ebben az évben meglehetősen prózai dologgal kellett szembesülniük. Kelet-afrikai területein a brit gyarmatbirodalom kötelezővé tette a vadászjegy kiváltását. Így összedőlött az a romantikus álm, hogy a fekete kontinens érintetlen területein bárki bármire vadászhat. Egy-egy jegy csak egy-egy tartományra volt érvényes, mellyel a korabeli emberek legnagyobb megdöbbenésére „mindössze” két elefántbikát és két orrszarvút lehetett elejteni. Mai értékbe átszámítva körülbelül félmillió forint volt a lódíja ennek az említett vadászszakmánynak. Aki az említett két fajon kívül mást – antilopot, bivalyt vagy zebrát – akart zsákmányolni, annak állatonként mai értékben ötvenezer forint körül kellett fizetnie. A vadászt a határon a bevitt lőfegyverek száma után még külön vám megfizetésére is kötelezték, és az ország elhagyásakor a magával vitt trófeák száma és minősége alapján szintén fizetnie kellett a brit államkasszájának.

Ausztriában egy addig még nem látott, furcsa vadászás foglalkoztatta a detektíveket. Az erdőőrök már régóta féltve őriztek egy nem mindennapi hatalmas hatos őzbakot, melynek kilövését egy régi vendégük részére tartogatták. Ez a hön áhított álombak egy reggel a réten nyugodtan legelészett, melyet egy út szelvére ketté. Egyszer csak a távolból egy száguldó automobil tűnt fel, majd hirtelen fékcsikorgás, fegyverdörrenés, az utasok kiugrottak, felkapták a bakot, és az autóval kerekét oldották. A hatóságok bottal üthették az eddig még így el nem követett bűntény tetteseinek nyomát.

Az Amerikai Egyesült Államokban mesés összegeket szánt a költségvetés új fajok betelepítésére, illetve egyes kipusztított őshonos fajok újratelepítésére. Már felmerült akkor a társadalmi igény arra, hogy az egykor oly gyakori bölény újra elterjedhessen, akár csak az egyes területeken kipusztított pézsmatulok és jávorszarvas. Az apróvadak közül az európai fűrj és fácsán telepítésére áldoztak hatalmas összegeket. De nemcsak a vadászható fajokkal törődtek a betelepülők, hanem hiányzott nekik kedvenc európai madaraik dala. Mozgalom indult, hogy minél több fajt honosítsanak meg új hazájukban. Évente több tízezer madarat szállítottak Európából Amerikába, ahol a keleti parton sikerrel honosították meg a pacsirtákat, csízeket és az összes többi európai pintyfélélt, valamint a feketeterítőt, vörösbegyét. A „legsikeresebb” a seregély betelepítése volt – hamarosan komoly gazdasági károk keletkeztek a gyümölcsösökben.

A tigrisvadászatok Indiában évszázados múltra tekintenek vissza, de a korszerű lőfegyverek elterjedésével a hagyományok megbomlottak, így ezek soha nem látott terítéket eredményeztek. Például egy dús-gazdag maharadzsza két főrangú vendége társaságában egy négy-napos vadászat során tíz hatalmas tigrist ejtett el.

Az első nap hajtóvadászatot rendeztek, és elefánthátról mindegyik vadásznak egy-egy tigrist sikerült lőnie. Este a társaság egy mezőre kikötött egy bivalybikát, és holdvilágnál két tigrist sikerült elejteniük.

A vadászszerecsén felbuzdulva másnap ismét hajtóvadászatot rendeztek, mely során az egyik megsebesített tigris

az elefánt ormányába kapaszkodott, és itt érte a kegyelem-lövés.

A harmadik nap a vadászat fáradsalmait pihente ki a társaság, majd az azt követő hajnalban újból elefántháton vadászatra indultak. Ez a nap kis híján tragédiával végződött, ugyanis egy feltehetőleg kölykeit féltő anyatigris felbőszülve felugrott az elefánt nyakába, úgy, hogy a vadász a vad közelsége miatt lőfegyverét nem tudta használni. Sikerült azonban megőriznie hidegvérét, és hosszú indiai törét az állat nyitott torkába döfnie. Majd levetette magát az elefántról, s az így szerzett röpke előnyt kihasználva, már tüzelhetett, és leteríthette félelmetes ellenfelét.

Eközben Magyarországon gondot okozott a vadhús értékesítése, mivel Európa legnagyobb felvevőpiacára, Párizsba, Németországból és Csehországból viszonylag drágán, de nagy mennyiségben érkezett a vadhús. Viszont a szállítási eszközök gyors fejlődésével most már Magyarország is jelentős mennyiséget tudott volna gazdaságosan exportálni fogolyból, fácánból, vaddisznóból, mezei nyúlból és őzből. A kormányzat olyan yira szíven viselte a vadhús sorsát, hogy a kereskedelemügyi minisztérium egy tanácsost bízott meg a magyar vadhús franciaországi terjesztésével és az értékesítési lehetőségek felkutatásával.

Belgiumban a vadászati törvények a rendkívül megfogyatkozott apróvadállomány védelme érdekében megtiltották a havas, nyílt területen való vadászatot, de a tenger-, folyó- és patakpartokon, nyílt vizeken és erdőkben szabad volt a fácán, fogoly és a mezei nyúl vadászata.

Ferenc Ferdinánd trónörökös, a későbbi sarajevói merénylet áldozata nem mindennapi dicsőségben részesült: elejtette élete háromszedik szarvasbikáját. Ekkor még ő sem gondolt arra, hogy bő nyolc évvel később az ő halála robbantja ki azt a világháborút, amely maga alá temeti a boldog békeidők vadásztársadalmát is.

Összeállította dr. Tóth Zsigmond

Lőttek a DRÁGASÁGNAK!

Létezően el Olv a VADÁSZOK PARADISOMÁBA: Többféle típusú és méretű, illetve az árak is a legolcsóbbak miatt az Olv. (például a 10-12-es kaliberűek) a legolcsóbbak.

NIKE 12-es, 10-s vadászlőver	41.12 Ft/db
Corb SB lőver 30-06-es	179 Ft/db
Hőgépű bakancsok (-80 C-ig)	14.636 Ft/db
Tas esőkabát	17.414 Ft/db
Kapucnis thermo kesztyű	1528 Ft
Kötött thermo sapka	1128 Ft
Dék kesztyű	1866 Ft/db

Nálunk nem lehet bakot!

Árunk az ÁFA-t tartalmazza! Alakít a készlet egész évszakra!

AGRO ÁRUHÁZ
4033 Helygyári Óros u. 231. Tel.: 42566 800
www.agroaruhaz.hu

FROMMER FEGYVERBOLT

1089 Budapest, Rezső tér 21. Telefon: 210-3506, 30-242-7460, fax: 210-3507
Nyitva: hétfő-csütörtök 8-17-ig, péntek 8-16-ig, szombat 8-12 óráig

Mostantól kézi szerszámok is nagy választékban kaphatók.

MFS

MFS löszerek GYÁRI ÁRON!
Viszonteladók, lőtterek, klubok részére

Nikon távcsövek 1917 óta!

10 év garancia!

Monarch 8x42 DCF

Action EX 7x50 CF

Action EX 10x50 CF

Értékesítés:
Szücs és Zsóka Bt., 5900 Orosháza, Könd u. 56.
Tel.: 30/9257-531, szucs@orosnet.hu
Várjuk viszonteladók jelentkezését!

Bővíthet-e hazánkban a vadászható vadlúdfajok köre?

Dr. Kalotás Zsolt

A nyári lúd hazánk egyetlen költő vadlúdfaja.

Hazánk területén napjainkig 14 vadlúdfaj előfordulását bizonyították. Közülük a nagy lilik (Anser albifrons) és a vetési lúd (Anser fabalis) a jogszabályok adta keretek között vadászható. További 9 vadlúdfajunk áll védelem alatt. Ezen belül a fokozottan védett a kis lilik (Anser erythropus) és a vörösnakú lúd (Branta ruficollis), védett a nyári lúd (Anser anser), a rövidcsőrű lúd (Anser brachyrhynchos), a sarki lúd (Anser caerulescens), az apácalúd (Branta leucopsis), az örvös lúd (Branta bernicla), a vörös ásólúd (Tadorna ferruginea) és a bütykös ásólúd (Tadorna tadorna). A fennmaradó három vadlúdfaj, a kanadai lúd (Branta canadensis), az indiai lúd (Anser indicus) és a nílusi lúd (Alopochen aegyptiacus) nálunk jelenleg semmiféle jogi védelmet nem élvez.

A kanadai lúd észak-amerikai faj, amelyet mesterséges úton telepítettek be Észak- és Nyugat-Európába. A legtöbb helyen meghonosodott, stabil költőállományok alakultak ki, és fokozatosan növeli fészkelő területét dél felé. A hazai megfigyelések gyarapodása alapján többen feltételezik, hogy ez a nagy termetű lúdfaj hamarosan hazánk területén is költ. Mivel a gúnárok a fészkelési időszakban agresszív territóriumórző viselkedést mutatnak, egyes szakemberek szerint a faj megtelepedése nem kívánatos. Nem kizárt, hogy ha a megfigyelések gyarapodnak, a jövőben hazánkban is felkerülhet a vadászható fajok közé, bár egy ilyen döntés nem elsősorban a hazai vadászati lehetőségek bővülését, hanem inkább a vadon élő társfajok védelmét szolgálná.

Az indiai lúd és a nílusi lúd ritka hazai előfordulásai az utóbbi években kissé sűrűsödtek, bár mindkét lúdfaj előfordulása esetén valószínűsíthető, hogy fogságból szökött vagy félvadon élő populációkból származó egyedekről lehetett szó. Nem valószínű ugyanis, hogy az oly távoli ázsiai vagy afrikai költőállományokból természetes úton kerültek volna el hozzánk. Hasonlóan vélekednek egyes szakemberek a sarki lúdról is. Többen kétségbe vonják, hogy a nálunk megfigyelt sarki ludak természetes állományokból származnának. Bár a faj észak-amerikai költőállományának robbanásszerű növekedését figyelembe véve nem lehet kizárható az sem, hogy az Európa közepén megfigyelt egyedek az észak-amerikai vagy a grönlandi törzsállománytól elsodródott példányok lehetnek.

A vörösnakú ludat a múlt század elején még nem ismerték a Kárpát-medencében. Az Észak-Szibéria tundráin költő szép vadlúdfajnak az utóbbi évtizedekben jelentősen nyugatabbra tevődött a telelőterülete, ezért egyre gyakrabban és nagyobb számban jelenik meg Magyarország vizein is. A gyarapodó megfigyelések azonban nem alapozhatják meg, hogy egy globálisan veszélyeztetett faj hasznosítása szóba kerüljön. A kis lilik szintén globálisan veszélyeztetett faj. Az utóbbi évtizedekben európai költőállománya szinte felszámolódott, a kipusztulás közvetlen közelébe került, pedig ez a faj alig 30 éve még szerepelt a hazai vadászható vadludak között. Annak az esélye, hogy ismét felkerül a vadászhatók közé, egyenlő a nullával. Sőt a kis lilik védelmében kellett érvénybe léptetnünk a tiszántúli területeken a vadlúdvadászati korlátozást, mely szerint ott a vadludak vadászati idenye rövidebb, mint az ország más részein, december 1-jétől január 31-ig tart. Keleti területeink rövid fűvű legelői ugyanis jellemzően a kis lilik kedvelt tartózkodási területei.

A nagy vízimadár-gyülekezéseken gyakran együtt figyelhetők meg az északi vadludak a nyári ludakkal és a vadrécékkel. A pihenőhelyek közelében a madarak nyugalma érdekében tilos minden zavaró tevékenység.

(a szerző felvételei)

Az örvös lúd, az apácalúd és a rövidcsőrű lúd elsősorban az észak-atlanti szigetek költőfaja, és hazánkban csak ritka alkalmi vendégként mutatkoznak. Nyugat-európai telelőhelyeiken emelkedik ugyan valamelyest a számuk, mégsem várható, hogy nálunk valaha is a vadászati hasznosítás tárgyát képezné valamelyikük is. Hasonlóan vélekedünk két ásólúd fajunkról is. Bár a bütykös ásólúd az elmúlt években már költőként is részese lett hazánk madárvilágának – hiszen költött Győr-Moson-Sopron és Hajdú-Bihar megyében is –, nem várható, hogy európai terjeszkedése során olyan állományértékeket érjen el, ami a faj vadászati hasznosítását megalapozná. A vörös ásólúd esetében még kevesebb erre az esély, hiszen a faj európai állománya is csökkenő.

A nyári lúd az egyetlen vadlúdfaj, amely rendszeresen fészkel hazánkban. Költőterületei igen változatosak, de ma még főleg a védett természeti területekre koncentrálódnak. Az állomány harmada halastavak szegélynövényzetében, nádszigetein költ, de nagyobb mocsaraink is jelentős fészkelő populációknak adnak helyet. Az állomány zavartalan növekedése alapozta meg, hogy ma már a szikes tavakat kísérő nádasokban, elöntött mocsártereken és lefűződött holtágak alkalmas helyein is szívesen megtelepsznek a fészkelő párok. A legnagyobb költőállományokat a Fertő tavon, a Kis-Balatonon, dél-balatonon „berkek”-ben, a Velencei-ta-

von, a Dinnyési-Fertőn, mezőföldi halastavakon, a Hortobágyon, valamint a Duna–Tisza-közi szikes tavakon és mocsarakban találjuk. A nyári ludak aránylag korán, esetenként már február végén, március elején megkezdik a fészkelés építését és a tojásrakást. Ez viszont a veszéllyel jár, hogy fészkelési sikerük jelentősen függ a kora tavasz hőmérsékleti és csapadékviszonyaitól. Ha kotlási időszakban hosszan tart a hideg és/vagy jelentős a csapadék, magas a fészkelési pusztulási aránya. Mindennek ellenére a felmérések szerint a hazai költőállomány folyamatosan növekszik, és ma már közelíti a 2500 párt. A rendelkezésünkre álló csekély gyűrzési adat és a nyakgyűrűs madarak megfigyelése alapján a Kárpát-medencében fészkelők nagyobb része a Földközi-tenger déli partvidékén tölti a telet. A gyűrzések ugyanakkor azt is valószínűsítik, hogy a vonulás során állománykeveredések is előfordulnak. Például egy hazánkban jelölt nyári lúd fióka a következő évben Oroszországban, Novgorod közelében került meg, és a költési időszakban Magyarországon is megfigyeltek már Lengyelországban és Csehországban jelölt példányokat. A keveredésnek az alapja az, hogy enyhébb telek idején hazánkban telet a Finnországban, a balti államokban, Lengyelországban, Oroszországban és Csehországban költő nyári ludak egy része. A számlálások szerint egyes

évek novemberében akár 35-40 ezer példánnyal is tetőzhet a hazánkban telelők és a még itt tartózkodó hazai nyári ludak együttes száma. A mezőföldi halastavakon egyre megszokottabb, hogy a telelőcsapatok zömét már nem az északi vadludak (nagyililik, vetési lúd) alkotják, hanem a nyári ludak. Nem véletlen tehát, hogy vadászati berkekben mind gyakrabban merül fel a nyári lúd vadászati hasznosításának igénye. A vadászok véleményét néhány gazdálkodó is megerősíti, tudniillik ahol nagyobb fészkelő populáció összpontosul (Fertő, Kis-Balaton, mezőföldi halastavak), a költőhelyek szomszédságában levő tavaszi gabonákban gyakran okoznak mérhető károkat a táplálkozni kijáró ludak. Az is tény, hogy Európa oroszországi területeit kivéve – ahol egyébként nagyon jelentős, 20-40 ezres a költőállomány – az egész kontinensen növekvő tendenciát mutat a nyári ludak állománya. A BirdLife International 2004-ben kiadott statisztikája szerint a nyári lúd európai költőállománya 120-200 ezer körül alakul. Ebben a magyar állomány csupán 1-1,5 százaléknyi. A vadászok sokszor azzal is érvelnek, hogy a legtöbb európai országban, és főleg a körülöttünk levő államokban, mindenütt vadászható a nyári lúd, ezért nem indokolt nálunk sem a vadászati tilalom, és sürgetik a faj védelmének felolvasását. A természetvédők ugyanakkor nem látják indokoltnak a kérést,

mert hosszabb távon bizonytalanságok terhelik vizes élőhelyeink állapotának fennmaradását, nem érzik bizonyítottnak, hogy a magyar állomány a téli időszakban elhagyja a Kárpát-medencét, de legfőképpen aránytalanul érzik a nyári lúd hasznosításának engedélyezése kapcsán nyert előnyöket a vele járó természetvédelmi bizonytalanságokkal. Hiszen egy újabb vadászati lehetőség növelné a vizes területek terhelését, jelentős zavarást idézne elő, ez pedig a telelőhelyek jelentőségének csökkenését vonhatná maga után.

A nyári lúd a múlt század első felében még vadászható volt hazánkban, de állományának fogyatkozása miatt 1949-től védelmet élvez. Lehetséges, hogy eljön az idő, amikor a bölcs hasznosítás reményében ismét átkerül a faj a vadászható fajok közé, de ahhoz még sok mindennek kell történnie. Mindenekelőtt sokkal több információra lenne szükségünk egyetlen költő vadludunkról, amely megteremti annak az adatbázisnak az alapját, amelyre a döntéseknél támaszkodni lehet. A vízivad-gazdálkodásnak, illetve a vízivad hasznosításának, vadászatiának mindenkor tudományos alapokon kell állnia. Ez azt jelenti, hogy folyamatosan nyomon kell követnünk a célfajok állományának változásait a fészkelő területeken, a vonulással érintett területeken és a telelőterületeken is. Figyelemmel kell kísérni a legfontosabb költőhelyek, a vedlőhelyek, a pihenőhelyek és a táplálkozóhelyek ökológiai állapotváltozásait. Vonuló fajok esetében nagyon fontos, hogy jól ismerjük a vonulási útvonalakat, a vonulási útvonalon és a telelőhelyeken a populációkat érő hatásokat, legyen az akár vadászati hasznosítás vagy egyéb, az állományra jelentős hatást gyakorló veszélyeztető tényező. ◀

Arckép: Hettmann Károly

Hettmann Károlyt a világ Charles Hettmannként ismeri és ismeri el. Békésszent-andráson született, egy felmenője sem vadászott. Ő azonban a vadászatra tette fel az életét. Mintegy 40 évig dolgozott Alaszkában hivatalos vadászként (guide-ként). Ezalatt a legtöbbször tartott észak-amerikai vezetőik közé küzdötte fel magát. Idehaza azonban szinte ismeretlen.

Majd harminc éve ugyan a Nimródban megjelent néhány vadász visszaemlékezése, azóta csak egy novelláskötetben szerepelt. Pedig tapasztalatai érdekesek lehetnének számunkra is. A legenda szerint egy vendége áprilisban telefonon kereste, de csak a házvezetőnőt találta otthon, aki a hazajövetel időpontját faggató kérdésre emígyen válaszolt: az időjárástól függ. Ha rossz lesz az időjárás, már október végén...

Jó négy évtizedes vadászélete javát Alaszkában, a legendás Kodiak-szigeten töltötte. Károly összesen 49 óriás grizzly* lövetett vendégeivel. Ezek között jó néhány kiemelkedő trófea található, közöttük az 1971-es Budapesti Vadászati Világkiállítás aranyérmes medvebőre, melyet Károly vezetésével Lemhényi Hankó László ejtett el. Vesztélyes helyzetbe saját bevallása szerint eddig még nem

keveredett medvevadászat során. Lőtt ugyan felé rohanó, megsebzett medvét négy méterrel – a kísért vadász az első találat után kétszer is elhibázta –, de állítja, a grizzly nem támadott, csak pont arra szaladt, ahol ők álltak... A Kodiak-sziget után az Alaszka-félsziget következett. Ez a laikusok előtt talán kevésbé ismert, de legalább olyan jó grizzly-állománnyal rendelkezik. És mivel éghajlata hidegebb, a tavaszi medveprém itt szebb – tartja Károly.

Eddigi pályafutása alatt 52 kos lövetett vendégeivel. Az általa vezetett Bob Baumann által elejtett 43 inches szuper kos évekig a katalógusok, újságok címlapján szerepelt. Bau-

Vadászatszervezés
Mongóliában kedvező árakon!

Vadászatokat kínálunk
altaji és góbi lécezői hegyekre,
szibériai őzbakra, altaji
mariborsóssal, farkasok
és a 3 Mongóliában
megtalálható argali fajták:
göbi, horzai
és altaji argalira.

Kérje részletes
információs anyagunkat!

Tel: 06 30 31 00 00
E-mail: info@vadasszat.hu
www.vadasszat.hu

mann úr egyébként madárvadász volt, ez a kos volt élete első nagyvadja... Mégsem erre a kapitális csigára a legbüszkébb, hanem a Rob Renner által elejtett Dall-féle vadjuh (*Ovis dalli*) kosra. Mr. Renner már hetven év felett járt akkoriban, és egy háborús sérülés következtében csak négykézláb tudott hegyet mászni. Hihetetlen akaraterejének és Károly vezetésének köszönhetően mégis derék trófeákhoz jutott. Kosvadászat alkalmával gyakoriak a hosszú lövések, Renner úr azonban az inkább közelinek mondható 6 méteres (!) távolságból lőtte meg a maga kosát. A vasakarató öregúr ma is él még, nyolcvan felett is aktív vadász. Manapság is rendszeresen hívja Károlyt, ha nem közös vadászat, hát egy jó beszélgetés okán. Hettmann Károly vezetésével esett még 46 vapiti (észak-amerikai gímszarvas) is, valamint jó néhány egyéb vad.

Az Észak-Amerikában honos nagyvadak legtöbbszöréből zsákmányolt. Az amerikai kontinens mind a négy vadbirka fajából elejtett egy-egy kos. Ezt a világon 312.-ként érte el, elsőként a magyarok közül, még 1981-ben. Tudtommal magyar vadász azóta sem tudta megismételni ezt a teljesítményt. (Ugray Tamás ugyan 12-féle kos lőtt, közte világrekordot is, de egy észak-amerikai faj, a sivatagi kos még hiányzik zsákmánylistájáról.) Hettmann Károly 70 éves kora felé közeledve, térdében fémprotézissel már nehezebben találta az alaszka megpróbáltatásokat, ezért könnyebb terepre cserélte. Most a Sziklás-hegységben vadásztat...

Halmágyi

**A barnamedvék rendszertana még a mai napig sem egyértelmű. A szerző a Kodiak-szigeten élő grizzly medvéről (*Ursus arctos horribilis*) ír, noha a zoológusok többsége az ott élő medvéket külön alfajként kodiak medvének (*U. a. middendorffii*) nevezi.*

(K. Zs.)

Seeland Vadászbolt
Kis- és nagykereskedés

Áruvásárlási hitel 20 000-tól
1 000 000 forintig vadászfegyverekre is!
HITELKÁRTYÁT IS ELFOGADUNK!

MAUSER SWAROVSKI SAUER

**Blaser, Beretta, Sauer,
Mauser, Swarovski
teljes körű márkakereskedés**

Blaser R 93

Norsveda Artic

A legnagyobb hidegben is meleggé varázsolja a vadászatot.

kabát: **57 000 Ft**

nadrág: **39 000 Ft**

Minden kedves vásárlónknak boldog új évet kívánunk!

MOBILKER 2000 KFT.

1188 Budapest, Nagykovácsi út 24/A • Tel.: 291-8889 • Fax: 292-2991
E-mail: vadaszaruhas@enternet.hu • www.vadaszat.net/mobilker.html

Golyós és sörétes vadászpuskák és lőszer nagy választékban!

Ahol minden fordítva van

Dr. Hangay György

Néhány évtizeddel ezelőtt a vadászat jóformán nemzeti hagyomány számba ment itt. Majdnem sportot mondtam, de aztán hamar meggondoltam magamat, ugyanis az ausztrál vadász, lehet, hogy sportembernek tartotta, sőt tartja magát még ma is – de európai mércével mérve semmiképpen sem az!

Nehogy félreértés essék: ez nem kritika, csak a „másság” megjelölése. Tisztelet a kivételnek, mármint annak a néhány tisztességben megőszült vagy őszülő ausztráliai nimródinak, kik minden szempont szerint igazi vadászembereknek minősülnek, de a vadászat itt nem kerülhet a sportok kategóriájába,

hiszen azok a hagyományok, illendő szokások, melyek az európai – és bizonyos mértékben az észak-amerikai, afrikai – vadászatot jellemzik, bizony hiányoznak Ausztráliában.

A legalapvetőbb tényező talán az, hogy Ausztráliában nincs „igazi” vad, mert ez a kontinens ilyet sohasem termelt ki.

Ahol a vad – szelíd

Nincs egyetlen olyan őshonos állatfaja, mely valamiféle trófeát szolgáltatna a vadásznak, mert hát ugyan ki akarna vadászszobájában kitömött ken-

Mivel Ausztrália a déli féltekén leledzik, gyakran mondják azt, hogy ott minden fejjel lefelé van. Ez nagyjából azt akarja jelenteni, hogy itt minden az ellenkezője annak, ami az Egyenlítőtől északra található. Hát lehet, hogy elkoptatott ócska vicc ez ma már, hiszen a Föld a XXI. században lassan egy nagy faluvá zsugorodik, és a különbségek ország és ország között egyre jelentéktelenebbé válnak. De azért Ausztráliában még mindig sok minden fordítva történik, mint a jó öreg Európában. Egyike ezeknek a sokaknak a vadászat.

gurufejekkel vagy emubőrökből készült faliszőnyeggel hivatkozni? Még a félig-meddig őshonosnak mondható dingó sem számítható trófeás vadnak, már csak azért sem, mert a fajtatiszta példányok igen ritkák ma már, s inkább védelemre, semmint vadászatra érdemesültek. A dingóvadász ma már nem tudhatja, hogy valódi dingót lőtt-e, vagy egy elvadult házi kutya ivadékát.

Mindez persze nem jelenti azt, hogy itt nem lehet vagy nem érdemes vadászni. Pont az ellenkezője igaz! Őshonos állatok helyett van itt éppen elég betelepített trófeás vad, jó néhány szarvasfaj közöttük a másutt igen nehezen meglőhető disznószarvas, a rusa és a szambar – nem beszélve az egyik legszebb agancsról, az axisról. Visszavadult disznó, kecske is van bőven, üregi és mezei nyúl úgyszintén, no meg a mindenütt jelen lévő európai vö-

rös róka. S fenn északon, még mindig akad egynéhány nagyszerű, vadászívet megdobogtató vízi bivaly és banteeng.

Mégis, hogy léteznek, hogy itt nem alakultak ki a máshol oly hüen életben tartott vadász hagyományok? A válasz abban rejlik, hogy jóformán az összes vadászható faj dúvadnak számít, s elejtésüket vadvédelmi törvények nem szabályozzák. Ez pontosabban azt jelenti, hogy bárki, akinek fegyverviselési engedélye van, kedvére vadászhat ott, ahol a terület tulajdonosa ezt megengedi, akár egész éven át. A tulajdonos általában szívesen beengedi azt a vadászt, akit már ismer és akiben megbízik, mert tulajdonképpen az neki dolgozik: irtja a birtokán élő dúvadat.

Helyenként még ez sem elég, s állami segítséget is kell kérnie a farmernek. Ilyenkor a Nemzeti Park rangerjei valóságos irtó hadjáratot rendeznek ott, ahol túlszorodtak a disznók, kecskék vagy bivalyok. Vadászember szemében barbárság ez, semmi köze sincs ennek a vadászathoz. Egy-egy ilyen helikopteres „vadásznapon” több száz állatot is lelőnek, automata puskákkal, válogatás nélkül. A sebzett vadat természetesen sorsára hagyják, nincs idő a keresésre – különben hogy lehetne ellőni pár ezer lövedéket egy nap alatt? Ilyen gyakorlat mellett nehéz lenne elképzelni, hogy a vadász, aki vadászhoz és vadhoz méltó körülmények között elejt egy szép agyarást vagy akár egy nagy szarvú kecskebakot, betartsa az európai vadász hagyományok diktálta szokásokat. Aki meg az európai értelemben véve vadászosan öltöznék, az egyenesen bolondnak tűnne az ausztrálok szemében, pedig az ilyesmivel szemben itt ugyancsak nagy a tolerancia, senkit sem ítélnék meg ruházata miatt. De a zöld kabát, térdnadrág és vadászkalap

meg egyebek bizony nem lennének túl népszerűek itt, inkább nevetés tárgyává válnának.

Nem ismerik itt még a töret fogalmát sem, vagy hát azt, hogy miként illik bánni a vaddal, mi is az a teríték. S azt sem tudják, hogy egyetlen nap alatt nem vadászhoz illő dolog háromszáz disznót löni.

Mert bizony ilyen is előfordul, ráadásul még egy Ausztráliában élő magyar vadászt is ismertem, ki ilyen hőstettekkel büszkélkedett. Címboráival beült egy felsivatagos vidéki vizesgödör mellett álló kunyhóba, s rendre lelőtt minden vízre jövő állatot. Csak a disznóteríték volt napi 300, nem beszélve a szerencsétlen kengurukról és emukról, melyeket ráadásul még a törvény is véd. Pedig vadászni tartotta magát, szép zöld kalapja is volt...

A vadászószton megzabolázása, a korlátlan öldöklés elítélése sokak számára szinte érthetetlen. Van ugyan, akinél ez magától értetődő, de azok, kik a kemény, vidéki ausztrál körülmények között cseperedtek fel, túl gyakran találkoznak az elmúlással, a halállal ahhoz, hogy egy állat életét egyáltalán tisztelni, becsülni tudják.

Kemény döntés

Ott, ahol a hosszan tartó szárazság miatt kezd hullani a jószág, a gazdának kemény döntéseket kell hoznia. Hogy az egyre jobban csapnó vízkészletét beoszthassa és állományának legalább egy részét megmenthesse, állatai közül jó néhányat fel kell áldoznia. Láttam már olyat, hogy a farmer 4000 juhot bezárt egy bekerített, víz nélküli parcellába, lakatot tett a kapura, s vagy egy évig nem ment még a környéke sem. Európai gondolkozással nehéz az ilyesmit felfogni, megér-

COMPASS-SPORT
GPS
GPS-EK
GPS, MAGYARORSZÁG TELJES
KOMBIKÉZLETI RÉSZEIVEL
MEGVEZETHETŐ ÁRON

MINŐSÉGI ÉJJELLÁTÓK,
TÁVCSŐVEK

1. ÉSZÉK-GENERÁCIÓS
ÉJJELLÁTÓK
AKARJOK NAGYÍTÁS
STÍPPI FELBONTÁS

BÉRTETT INFRA,
300.000M LÁTÓTÁV

MEGELÉGEDETTSEGI
GARANCIA ÉJJELLÁTÓKRA,
TÁVCSŐVEKRE
8 NAPOS PENZVISSZAFIZETÉS

KARÁCSONYIG BEVEZETŐ
KEDVEZMÉNYES ÁRAK!

ÁRLISTÁNK A VADÁSZPIAC
SZÓLOGLÁN!

VÁSÁRLÁS HITELRE IS!

COMPASS-SPORT
GPS, NAVIGATION & OUTDOOR

ÜZLETEINK
BUDAPEST, NAGYMEZŐ U. 12.
TEL: [06 1] 342 6503 | H-P: 10-18
BUDAPEST, LEHEL UT 23.
TEL: [06 1] 239 6013 | H-P: 9-17
WWW.COMPASS-SPORT.HU

teni meg szinte lehetetlen. De ha arra gondolunk, hogy egy-egy állattenyésztő birtok Ausztráliában 80-100 000 hektárnyi, de akár jóval nagyobb is lehet, s 4000 leromlott állatot onnan elszállítani mibe kerülne – akkor talán láthatunk valami logikát a dologban. S talán jobban meg tudjuk érteni, hogy ahol ilyen „olcsó” az állatok élete, ott a pallérozatlan lel-

kü ember számára mindig is az lesz, még akkor is, ha vadászni hízi magát.

Szóval miből áll az ausztrál vadászat? A fentebb ecsetelt negatívumok ellenére, bizony sok jóból is. Először is, itt nem kell okvetlenül egyesületbe, vadásztársaságba lépni ahhoz, hogy valaki vadászhaszon. Igaz, mivel nincs vadászvizsga, sem minősítés – a vadászársaságból vadásszá válni nem könnyű dolog. Kell egy jóindulatú tanítómeszter – legtöbbször a papa vagy a nagypapa, aki már kisgyerekkorban bevezeti a gyereket a fegyverhasználat és a vadászat tudományába. Mert az ausztrál vadász, főleg a vidéken élő, ismeri az alapvető fegyverműveltséget, ha puskájával, céllátcsővével valami baj van, legtöbb-

szőr meg tudja javítani. Munícióját is maga készíti, sokszor még a lövedéket is ő önti ólomból. Hogy legtöbbjük igen jól lő, az itt természetesnek tűnik. De ettől még nem lesz vadász a vadász!

A kártékony állatok irtása és a vadászat természetesen nem ugyanaz. Az ausztrál farmernak munkaeszköze a puska, mindig kéznél is van, hogy a szeme elé kerülő rókát, disznót a legkevesebb teketória nélkül a másvilágra küldje. De nagyon kevés farmerral találkoztam, akinek ez többlet jelentett volna, mint a mindennapi munka egy része. Vendégeiktől is elvárják, hogy hasonlóképpen cselekedjenek: a szelektálás fogalma értelmetlen dolog számukra, ami nem jószág – annak pusztulnia kell. Természetes, hogy ilyen megfontolás alapján semmiféle vadgazdálkodásról sem lehet szó, hiszen minden nem őshonos állat törvényen kívüli dúvadnak számít, tenyésztésük ráadásul törvényellenes is.

De azok, akiknek ereiben jóféle nimródvér csörgedezik, maguktól is rájönnek, hogy a vadászat nemcsak vadölésből áll. Szerencsés az az ausztrál vadász, ki már fiatalon megérti a vadászat lényegét, s nem esik bele a méret és szám szerinti trófeahajhászás csapdájába. Szerencsés, mert Ausztrália még mindig egy vadászparadicsom – csak megfelelő mentalitással kell hozzáállnunk a vadászathoz.

Vadásznak is még mindig az ausztrálok, pedig ellenpropagandában itt sincs hiány. Az ún. ökoromantikus zöldek nem tudnak különbséget tenni dúvad és őshonos állat között, nem értik, hogy a rókák, elvadult macskák (ebből van vagy 12 millió itt!), disznók és kecskék kilövésével a vadász óriási segítséget nyújt úgy az endemikus flórának, mint a faunának. Sok vadász szinte titokban tartja, hogy vadászik, mert a család és a barátok – főleg a gyerekek – ugyancsak elítélnék érte. Grotteszk helyzet ez, hiszen a szabadban folytatott tevékenységek között a vadászat az, mely leginkább védi, javítja a természetes környezetet. Köteteket irtak már arról, hogy egy-egy elvadult macska vagy egy behurcolt róka hány őshonos hüllőt, kétéltűt, madarat és emlőst pusztít el évente, a kecske miként rágja tarrá a legérzékenyebb vidékeket, de a vadászok védelmében nem sok szó esik.

Az ausztráliai vadászat legelterjedtebb módja a cserkészés. Mondanom sem kell, hogy ehhez meglehetősen jó fizikum szükséges. Általában kettesben szokás itt így vadászni, leginkább a Nagy-Vízválasztó-hegység eukaliptuszerdőkkel borított völgyeiben és lankáin. A legkönnyebben elérhető vad itt a kecske, mely – bármilyen furcsán is hangzik ez az európai vadász számára – bizony szép trófeát is adhat a vadásznak. Hatalmas bakok közöttük, szarvuk fesztávolsága – egyik csúcstól a másikig – akár métereken felüli is lehet. Télen szép, hos-

szú szőrzetet növesztenek, színük a hófehértől a koromfeketéig változó, de van közöttük tarka vagy ezüstszürke is. Különösen a hosszú szakállú bakok kínálnak teteszetős trófeát, főleg ha szép ívű, nagy szarvuk is van. Disznó is lőhető szép számmal, ezek között is van dús szőrzetű, nagy agyárú kan, színezetében gyakran megtevesztően hasonló a hazaihoz, de a leggyakoribb a fekete. Mindkét faj fiatalabb példányai izletes vadhúst is szolgáltathatnak, ha a vadász nem sajnálja a fáradságot a megfelelő elkészítésre.

Nyuszi ül – a sivatagban

S ha már a húsvadászatra került a szó, akkor nem szabad megfeledkezni a nyulakról sem. Az üregi nyúl már korántsem olyan gyakori Ausztráliában, mint egykoron volt. Néhány évtizeddel ezelőtt valóságos istencsapása volt itt ez az állat, mert kopaszra rágott erdőt-mezőt. A calicivírus behozatala és elterjesztése óta számuk megcsappant, sok helyen teljesen kipusztult – amit a vadászok bánnak, de a farmerok nem győznek örvendezni felette. De ▶

VARERDEI
Erdő-, Mező- és Vadgazdálkodási Kft.

Vadászterületek, az ország legszebb táján, a Bükk-hegység északnyugati részén, a „Bükk kapujában” található. Romantikus környezet, jó levegő és csend jellemzi.

Kiváló vadászati lehetőség Vadász vendégeinknek, valamint lehetőség piknik és kikapcsolódás családjainknak.

Vadászatra jelentkezés:
3643 Dédestapolcsány, Várerőd Tanya +36-30-933-2218
www.vadaskert.hu info@vadaskert.hu

még most is lehetséges egy tucat nyulat löni egy-egy kora reggeli vagy késő délutáni séta alkalmával – a megfelelő helyen. A mezei nyúl viszont, a kinigli pusztulása révén több élettérhez jutott, s számuk megnövekedett. Ez a vad sohasem jelentett olyan csapást Ausztrália számára, mint az üregi nyúl, részben azért, mert korántsem olyan szapora, s részben azért is, mert nem bírja annyira a forró, száraz sivatagi klímát. A mérsékelt éghajlatú déli, délkeleti vidékeket viszont kedveli, s most egyre többet lehet belőle látni. Hogy milyen kiváló húsa van ennek a szép nagyra növő vadnak, azt nem kell a hazai olvasónak mondanom!

A gyalogos cserkészés tapasztalatot és meglehetősen jó technikát követelő vadász módszer, ezért sokan nem érnek el ben-

ne kielégítő eredményeket. A vadászattal komolyabban foglalkozók, kik főként a már fent említett szarvasokra cserkésznek, természetesen sikeresek, de az ausztrál vadászok zömét nem ők alkotják. Legtöbbjük az éjszakai fényszórós vadászatot kedveli, mert ez nem jár túl sok fizikai megerőltetéssel, legfeljebb a hepehupás terep készíti ki az autó rugóit és a lengéscsillapítókat. Általában ezt is kettesben a legjobb végezni, mert míg az egyik vezet és kezeli a kocsi tetejére erősített, forgatható fényszórót, a másik lőhet. Megint csak az európai vadászetikát hozom elő mint összehasonlítási alapot, s bizony ez a fajta vadászat nem nagyon fér bele az „igazi” vadászat kategóriájába. De ha a vadász húsért vadászik, akkor ugyancsak célravezető módszer az éjszakai, fényszórós vadászat! Nyulat leginkább így szoktak löni, 22-essel, de akár söréttel is, és a pár tucatos teríték sem ritka egy-két óras vadászat után.

Kenguruaratás

A kenguru – melynek törvényes kereteken belül történő vadászata a hivatásos, állami engedéllyel működő kenguru vadászok munkája, kizárólag kereskedelmi tevékenység. Furcsán hangzik talán, de a kenguruk minden faja – akár csak az összes többi őshonos állat – védett. Ha egy-egy területen túlszaporodást észlelnek, a Nemzeti Park Szolgálat emberei felmérést végeznek, s engedélyt adnak egy bizonyos mennyiségű felnőtt állat kilövésére. Nincs is ezzel semmi baj, hiszen kenguruból talán több van most, mint a fehér ember megérkezése előtt

volt, hála a feljavított legelőknél az öntözésnek. A kenguruszaporulat szoros függvénye az időjárásnak, hosszabban tartó szárazságok idején a népesség akár 50-60%-kal is csökkenhet, míg bőséges csapadék és takarmány jóvoltából hamarosan túlszaporulat következhet, ami végezetül is az állomány megcsappanásához vezethet. Tehát egy-egy megnövekedett populáció esetében egy kis ritkítás nem hogy nem árt, hanem inkább használ az állatnak. Nem is hívják ezt a fajta kilövést vadászatnak, hanem „aratásnak”, és senki sem akarja ezt a munkát sportként feltüntetni.

A probléma mindezzel csak az, hogy még a kenguruk esetében sem beszélhetünk alaposan kidolgozott, szakszerű vadgazdálkodásról. Egyszerűen a szeszélyes és gyakran ugyancsak mostoha ausztrál természetre van bízva, hogy szaporodik-e vagy pedig csökken az állomány, mikor-hol érdemes „aratni”, s a learatott populáció tényleg feltöltődik-e majd az elkövetkező évek során. A legnagyobb baj talán az, hogy a kilőtt állatok szakszerű és gazdaságos felhasználására sincs egy jól kiépített rendszer. Helyenként csak a bőrt értékesítik, másutt a hús egy részét is, de ennek java kutyaeledelként kerül a piacra, míg a szép bőröket megfosztják bundájuktól, hogy olcsó, félkész nyersanyagként exportálják azokba az országokba, ahol aztán cipőket és bőrkabátokat készítenek belőlük. A kenguruhús mint emberi táplálék még mindig nem népszerű Ausztráliában, inkább a turistákkal etetik, hadd higgyék, hogy valami hamisítatlan helyi specialitás került a tányérjukra.

Végül is mi a helyzet a szárnyasokkal? Ausztrália legtöbb államában

minden őshonos és vándormadár védett, beleértve a vízi szárnyasokat és egyéb, máshol vadászható fajokat is. Helyes is ez így, mert megfelelő vadgazdálkodás hiányában a madárvilág rendszeres pusztítása sok faj fennmaradását veszélyeztetné.

Említettem már, hogy Ausztrália még mindig vadászparadicsom. De csak azok számára, akik nem csak a vadászás miatt vadásznak, hanem a tábor-tűz varázsáért, a szép hajnalokért, a balzsamos illatú eukaliptuszerdők hangulatáért, a kukaburra kacagásáért – és általában minden olyasmért, amit az ausztrál bush* olyan bőkezűen rendelkezésére bocsát annak, aki mindezt értékeli. S akkor már nem is olyan fontos, hogy lőttünk-e valamit... ◀

*Ausztráliában a bush szóval illetik a természetet, a vadont.

(Kovács Zsolt felvételei)

Verni vagy nem verni? – ez itt a kérdés

Mirtse Áron

(magasles)

A kutya nevelése során a múltban általánosan elterjedt volt a „cukor és korbács” elve: a kutyát jutalmazták, ha elvégezte a kívánt feladatot, és megverték, ha hibát követett el. Napjainkban sok szakember mintha a ló túloldalára esett volna át: a korszerűség, a humánus és a demokrácia alapeszméi jegyében a teljesen erőszakmentes nevelés mellett törnek lándzsát. De vajon melyik a helyes út?

Egykor a gazdák nem sokat teketóriáztak, ha a kutya rossz fát tett a tűzre: egyszerűen oldalba rúgták, vagy előkapták a pálcát, netán korbácsot. Hozzá kell ehhez tenni persze, hogy akkortájt a gyermeknevelésnek is gyakorta alkalmazott eszköze volt a nadrágszój. Később a szakkönyvek lerakták a „tudományos kutya-fenyítés” alapjait: így terjedt el széles körben az a nézet, hogy a kutyát újságpapírral szabad csak megütni, kézzel vagy pórázzal soha.

Nem az újság büntet

Ami az utóbbi megállapítást illeti, azzal messzenőven egyet lehet érteni. Bár a póráz többnyire kéznél van, és kétségkívül mutat némi alaki hasonlóságot az imént említett nadrágszójjal, a vele való fenyítés több kárt okoz, mint hasznot. A póráznak a kutya számára csupa kellemes dolgot kell jelentenie: a gazdával való kapcsolatot, a biztonságot és minde-

nekelőtt a sétát. Ráadásul még a bőrből vagy a mostanában elterjedt műszálas anyagból készült póráznak is elmaradhatatlan tartozéka a fémkarabiner, s ha hirtelen felindulásból odacsapva véletlenül éppen ezzel találjuk el a kutyát, abból komoly baj lehet: jómagam ismertem olyan ebet, akinek így ütötte ki a fogát a saját gazdája, és akkor még nem szóltunk arról, mi van, ha a szemét találja el...

A kézzel való fenyítés tilalmát is azzal szokták indokolni, hogy hatására a kutya elveszti a bizalmát a gazdájában, félni fog az ember kezétől, ez azonban már nem ennyire egyértelmű. Lebecsüli a kutya intelligenciáját, aki úgy véli, hogy nem képes felismerni az összefüggést a pálcá és a pálcát tartó kéz között. A rendszeresen újságpapírral ütlegelt eb kétségkívül be fogja húzni a farkát a felemelt sajtótermék láttán, ettől azonban még pontosan tudja, hogy a fenyítés tényleges forrása nem a papírtekercs, hanem a gazda – ugyanaz a gazda, akinek kezétől a simogatást és a jutalomfalatot is kapja.

Én vagyok a főnök

Ez azonban egyáltalán nem baj. A kutya farkaállat, és mint ilyennek, az életében az egyik legfontosabb tényező a hierarchia. A rangsor alapja a tekintély, amit a kutyával szemben elsősorban a fizikai erőfölény alapján lehet megszerezni. (A farkasfalkában,

de a kutyacsoportokban is komoly szerepe van emellett a veleszületett intelligenciának és a szerzett rutinnak is, a gazda azonban a szellemi fölénynek emberi mivoltánál fogva eleve birtokában van.) Egyáltalán nem baj, ha a kutya egyfajta egészséges tiszteletet érez a gazdájával szemben, s ha a fenyegetés és a simogatás megfelelő arányban van egymással (mely arány természetesen a simogatás irányába kell, hogy eltolódjék), akkor nem kell tartani attól, hogy félelmet fog érezni az ember keze láttán.

A kérdés azonban elsődlegesen nem az, hogy kézzel üssük-e meg a kutyát, hanem az, hogy érdemes-e megütni egyáltalán. Tény, hogy a verést a múltban sokszor nyakló nélkül alkalmazták, olyan helyzetekben is, amikor semmi értelme nem volt. A legtöbb nem kívánt viselkedésmódról a kutya leszoktatható egyszerű átmotiválással, alternatív lehetőségek felkínálásával, vagy a rendellenes viselkedést kiváltó helyzet megszüntetésével. Van olyan fajta és egyed, amelynél a tekintély szinte minden tettelegesség nélkül is elérhető, de akad olyan kutya, amely bizony igényli az erődemonstrációt ahhoz, hogy elismerje a gazda elsőbbségét.

„Kutyául” megtéptek...

Ez az erődemonstráció természetesen nem azonos a brutalitással. A kutyát megütni általában nem célszerű, már csak azért sem, mert ez csupán kelle-

metlen érzést jelent a számára, de kommunikációs értéke nincs. A kutya ugyanis a rangsorvita, erőfitogtatás során soha nem üt: a mancsait legfőljebb az ellenfél leszorítására használja. Az ütés ezért csupán a fájdalomérzet erejével képes hatni rá, csak hogy a kutya fájdalomtűrő képessége meglehetősen magas, így a gazda könnyen abban a helyzetben találhatja magát, hogy előbb tesz kárt a kutyában, mint hogy lelkileg sikerülne megtörni az ellenállását. Egy-egy makacsabb kutya még a durva ütlegelést is inkább kockáztatja, mint hogy lemondana a „tiltott gyümölcs” édes ízéről: a verést egyfajta „szükséges rosszként”, természeti csapásként könyveli el, amelyet ugyanúgy el kell viselni, mint a séta kedvéért az esőt.

Ahhoz, hogy a büntetés többet jelentsen a pusztai fizikai fájdalomnál, olyan módszert kell találni, amely a kutya ösztöneire hat. A leghatásosabb a tarkóját megmarkolva megrázni, lehetőleg egy kissé megemelve, majd lenyomva a földre, ezzel ugyanis éppen ugyanazokat a reflexeket indítjuk be, mint az erősebb, magasabb rangú farkatárs általi fenyegetés. Ha gyorsan, hirtelen kell reagálni valamilyen kisebb csínytevésre, három-négy ujjal rálegyintünk a kutya orrhátára vagy tarkójára. Ez nem fájdalmas, de kellemetlen érzés a kutya számára: előfordul, hogy hosszasan cseng tőle a füle, amiről a fejrázása árulkodik. ▶

(magasles)

(magasles)

Pavlov és a reflexek

Számos modern felfogású kutyanevelő azonban még erről a tudatos és mérsékelt testi fenytésről is lebeszélne igyekszik az ebtulajdonosokat, mondván: szinte mindent el lehet érni pozitív megerősítéssel, azaz jutalmazással. Ugyanakkor nem támasztanak kifogást az elektromos nyakörv és hasonló kiképzőeszközök ellen, amelyek a kutya bizonyos cselekedeteit negatív megerősítéssel kapcsolják össze, de mindezt személytelenül teszik, úgy, hogy „a gazda keze tiszta marad”. Különös, hogy ugyanezek a szakemberek gyakorta bizonyos megvetést tanúsítanak a feltételes reflex felfedezője, Pavlov iránt – akinek híres kísérletében a kutya csengőszóra kapott enni, s egy idő után már a pusztán csengőszóra megindult a nyálelválasztása –, mondván, a kutya több mint reflexautomata.

Pedig a nevelésnek éppen ez a módja az, amelyik

Tudta-e...

... hogy a Csalavér szó rókát jelent, mely nevet Móra Ferencről kapta?

pusztán a pavlovi reflexekre alapozva reflexautomatává silányítja le a kutyát, tökéletesen kihagyva a rendszerből a szociális tényezőt, a gazda személyét, a falkarangsort. A jutalmazásnak természetesen fontos szerepe van a kutya nevelésében, alulértékelése súlyos hiba volna. A gazda személyétől látszólag független, „derült égből villámcsapásként” érkező kellemetlen élmények is jó szolgálatot tehetnek, különösen olyan esetekben, amikor a cél éppen annak tudatosítása a kutyában, hogy a gazda távolléte nem jelenti azt, hogy büntetlenül megethet bármit (ennek tipikus esete az asztalról való lopás és a lezuhanó csavárosdoboz korábban már említett esete). A gazda és kutya közötti teljes összhanghoz azonban meggyőződésem szerint szükség van a szigorral kivívott tekintélyre is.

Tudod, miért kaptad?

Büntetni a kutyát csak olyasmért szabad, amit képes lesz a büntetéssel összefüggésbe hozni. A legnagyobb problémát az jelenti, hogy ha a csínytevést nem azonnal követi a megtorlás, akkor a kutya a kellemetlenséget nem a tényleges rossz cselekedettel, hanem valami mással kapcsolja össze: ha például a gazda távollétében történt a dolog, akkor a gazda ha-zérkezésével, ha pedig látótávolságon belül, de kezének hatósugarán kívül, akkor a hozzá való visszatéréssel. Alapszabály, hogy soha nem szabad behívás után fenytíteni a kutyát: ha séta közben, pár méternyire eltávolodva tesz olyasmit, ami fenytítést igényel, jó szolgálatot tehet fenytítőeszközként a vetőlánc vagy akár egy közönséges kulcsosomó is, amely alkalmas arra, hogy karnyújtásnál nagyobb távolságból is „elérjük” vele. Célozni sohasem szabad a fejére, legföljebb a hátsó combjára, de még ha nem is találjuk el, a mögötte lecsapódó tárgy csörömpölése is megteszi a hatást. Ilyenkor is fontos, hogy a fenytítést kísérje a megszokott korholó szó, éppen azért, hogy legközelebb már a szó maga is elég legyen.

A legfontosabb tehát, hogy el tudjuk dönteni, mikor érdemes egyáltalán fenytíteni a kutyát, és mikor áll elő az a helyzet, hogy a verés többet árt, mint használ. Tény, hogy a legtöbb kutya életében előfordul egy-két olyan esemény, amikor bizony „oda kell sózni”, de az is igaz, hogy a döntő többségnél ez valóban csak néhány kivételes alkalmat jelent. Megfelelő nevelés mellett már kölyökkorban, a kölyökkutyára szabott lágy, de hatékony eszközökkel ki lehet építeni a tiszteletnek és a bizalomnak azt a fokát, amely a későbbiekben már szükségtelessé teszi a fizikai erőszak alkalmazását.

(magasles)

(magasles)

Fegyverkarbantartás III.

Forrasztás, hegesztés

Sörétes, többsövű fegyvereknél a csövek egymáshoz rögzítése leggyakrabban lágyforrasztással történik. A forrasztás rögzíti a csöveket és a csőszínt egymáshoz. A használat során elsősorban a lövésfolyamat hő- és dinamikai hatására, lengések miatt, tömegerők következményeként a forrasztás elválhat, a csőszín eltávolodik a csőpártól.

Az elválás kis szakaszon kezdődik, jól látható, illetve kezdetben enyhe „kopogtatással” a hangváltozás rögtön árulkodik a hibáról. Abban az esetben, ha a meghibásodást kezdeti stádiumban észleljük, haladéktalanul keressük fel a fegyverjavító műhelyt, ahol a forrasztást egyszerűen elvégzik!

Soha ne halogassuk a javítást, mert a hiba nem javul spontán, csak tovább hatalmasodik. A helyreállítás előbb-utóbb ügyis szükségessé válik, csak az idő elteltével bonyolultabb és költségesebb lesz! A műhelyben a forrasztás előkészülete során a forrasztandó felület előkészítése, mechanikai és kémiai kezelése rendkívül fontos. Ügyeljünk, hogy vegyszermaradvány ne legyen a fegyveren, mert a használat során a korrózió megtámadja a felületeket. A forrasztás befejező művelete tisztítás, a „kifutott” forrasztóanyag eltávolítása, és a csőpár barnítása. A barnítás a nevével ellentétben nem barna, hanem kékes-fekete színtartományú bevonatot jelent, amely az alapfém (acél) és az aktív lúgos anyag egymásra hatására keletkezik. A színt befolyásolja a fürdő összetétele, az alkalmazott hőmérséklet és a ráfordított idő. A fegyveralkatrészek ötvözőanyagainak mennyisége, aránya a felületkezelés színét, rétegvastagságát, esetleges „márványosságát” meghatározza. A kereskedelemben kapható hidegbarnító anyagok csak kis felületek javítására – foltszerű kezelésére – alkalmasak, a teljes fegyverfelület bevonatát melegtechnológiával készíthetjük el.

Meg kell említeni, hogy a vadászfegyvereken alkalmazott technológiák között elvétve találjuk meg a hegesztést, amely ugyan gazdaságos, gyors megmunkálást jelent, de nem kívánt feszültségek támadnak a hegesztési hőmérsékletre hevítéskor, és az acélbelső átalakulása a mechanikai szilárdságot gyakran befolyásolja negatív irányban. A hegesztési varrat esztétikailag sem illeszkedik a vadászfegyverek igényes kivitelű, már-már műalkotás jellegű rendszerébe, helyette forrasztást, ékkötést, csavarkötést stb. találunk puskáinknál az alkatrészek összekapcsolására.

K. Horváth Mihály
Diana SZKI

Vadászati ballisztika

Ha esik, ha fúj

Bogár György

A szél hatása

A szél hatásának tanulmányozásakor mindig két komponenszt vizsgálunk, mégpedig a röppálya irányára merőlegeset és a röppálya irányába esőt. Tetszőleges irányú szélnél a találati pont eltolódását e kettő eredményének összegeként határozzuk meg.

A lövedékek esetében a jelenség aerodinamikailag hihetetlenül bonyolult, teljesen pontos megoldást sem számítási, sem mérési módszerek nem adnak. A lövedékek, illetve lőszer gyártói (Sierra, Speer, RWS, Norma, Nosler stb.) általában megadják a lövedékpálya keresztirányú eltérését különböző távolságokon, különféle erősségű oldalszél és torkolati sebességek mellett. Ehhez többnyire egyszerű, empirikus összefüggéseket alkalmaznak, amelyek eredménye feltehetően közelíti a valóságot, de még inkább – ahogya a közelmúltban elhunyt neves amerikai szakíró, Bob Milek megfo-

A pontos lövés elengedhetetlen feltétele, hogy ismerjük azoknak a külső, légköri és egyéb körülményeknek a hatását, amelyek a megszokott fegyver-lőszer kombinációnk ballisztikai jellemzőit akár súlyos hibázást is okozó mértékben befolyásolhatják. Elsőként a külső, főként légköri jellemzőket tekintjük át.

galmazta – hit kérdése, hogy mennyire bízunk az adatokban.

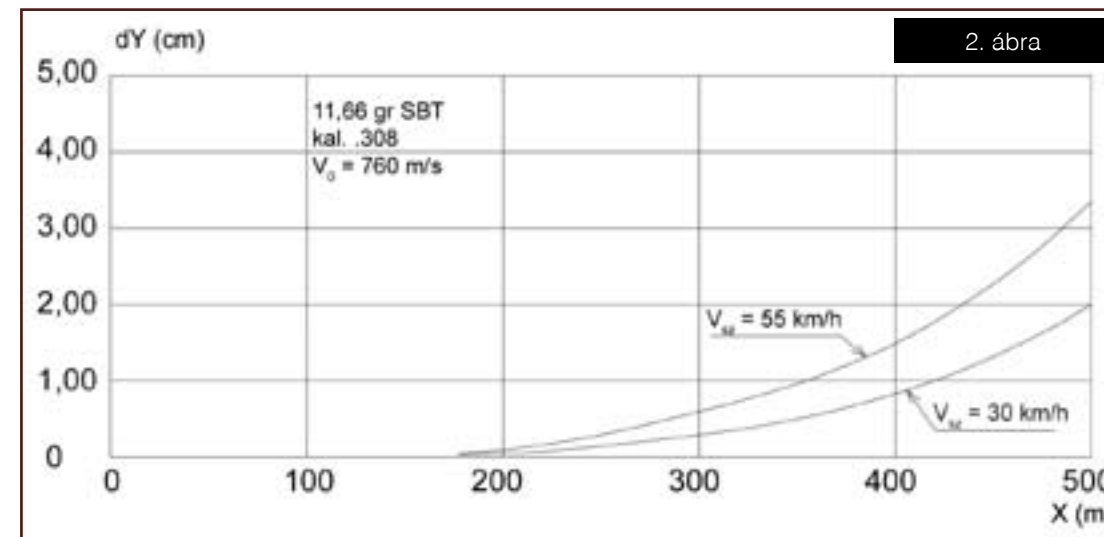
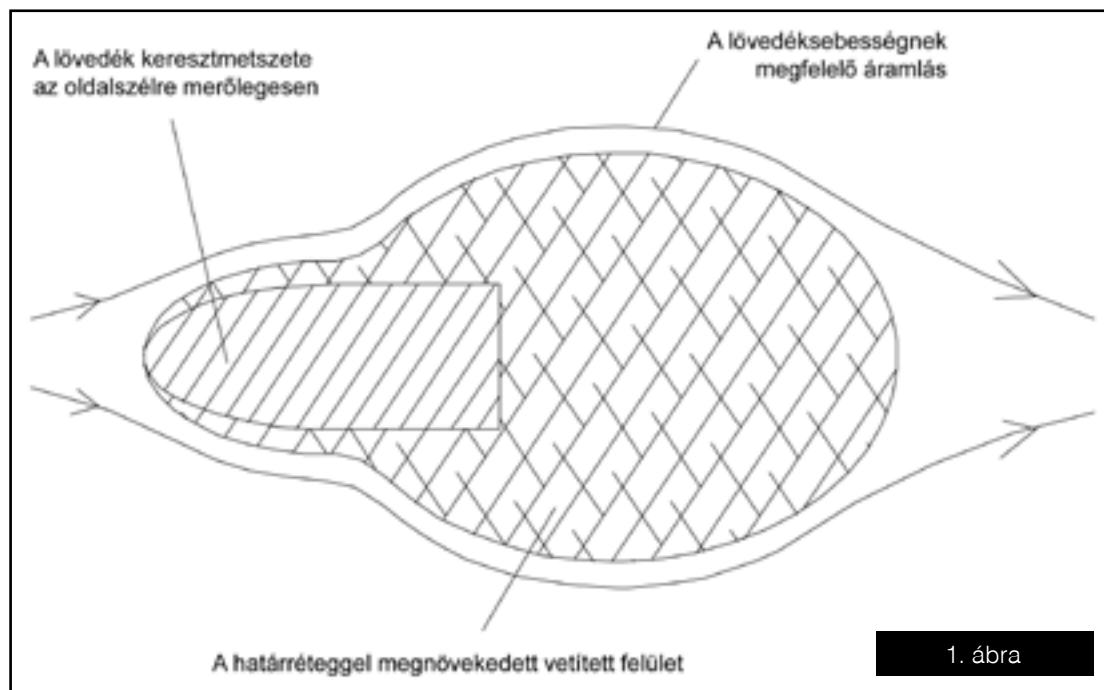
Egy áramlásba helyezett testre (értsük az áramlás alatt most a keresztmetszet) ható erőt a következőképpen határozzuk meg:

$$F = \frac{\rho}{2} \cdot v^2 \cdot A \cdot C_e$$

ahol ρ az áramló közeg sűrűsége (levegő esetén közelítőleg 1,2), v az áramlási sebesség, A a test áramlásra merőleges keresztmetszete, C_e a test ellenállás tényezője (nem azonos a C ballisztikai tényezővel).

Az így fellépő F erő az m tömegű lövedéket oldalirányban gyorsuló mozgásra kényszeríti. A gyorsulást a jól ismert ($F = m \cdot a$) képletből határozhatjuk meg, majd ennek ismeretében – ha a lövedék célba érkezésének idejét (t) tudjuk – az oldalkitérést az alábbi, szintén ismert formulából számíthatjuk ki:

$$s = \frac{a}{2} \cdot t^2$$

A számítási elv tehát egyszerű, viszont nagy problémát jelent a lövedék szélirányra merőleges, határos keresztmetszetének meghatározása. Mivel a levegő, mint minden valóságos közeg, sűrűlőds, a lövedék mozgása magával ragadja a környező légrétegeket, így a lövedék aerodinamikai szempontból hosszabb és vastagabb lesz, ezáltal a szélre merőleges vetülete (A) is megnövekszik, anélkül, hogy a felgyorsítandó tömeg (m) számottevően nőne. Az eredmény: nagyobb oldalirányú erő (F), nagyobb gyorsulás (a) és adott idő alatt nagyobb oldalirányú elmozdulás.

A lövedékek az ún. határreteggel (amelyen belül előbb lamináris, majd a leválás után, a lövedék mögött, magára a lövedékre is visszaható örvénylő mozgása van) megnőtt méreteit (1. ábra) nem lehet számítással meghatározni, ezért a valóságos oldalirányú elmozdulásra vonatkozó adatokat, akármi-lyen forrásból is származnak, ajánlatos becslésként kezelni.

Például egy .30-06 kaliberű, 0,45 ballisztikai tényezőjű, 870 m/s kezdő sebességű lövedék oldalirányú kitérése 10 m/s (36 km/h) sebességű oldalszél-nél 100 m-en 4 cm, 200 m-en 16 cm, 300 m-en 40 cm körül várható.

Lényegesen szerényebb a hatása a röppálya irányában fújó hátszélnek vagy ellenszélnek, mivel a lövedékpályára merőleges effektív felülete legfeljebb egyötöde, míg az ellenállási tényezője kb. egytizede a keresztirányban érvényes értékeknek. Hátszél-nél a lövedék célba érkezésének ideje csökken, ezáltal a pálya valamivel laposabb lesz, mint szél-csendben, így a találat feljebb kerül. Ellenszél eseten a helyzet fordított. A találateltolódás mértékéről,

egy .308 Winchester kaliberű lövedékre vonatkozóan, a 2. ábra ad tájékoztatást.

A röppályát a szél által befolyásoló egyéb hatások (sűrűlőds, párnahatás, Magnus effektus) az előzők-höz képest nagyságrendileg is kisebbek, ezért vadászati szempontból elhanyagolhatók.

A tengerszint feletti magasság hatása

Mivel a lövedék adott fizikai jellemzőkkel rendelkező sűrűlőds közegben, a levegőben mozog, nyilván nem lehet közömbös ezeknek a jellemzőknek az esetleges változása a tengerszint feletti magasság függvényében. Ha csupán az eddig megismert összefüggésekre gondolunk, egy jellemző máris szembeütünk, és ez a levegő sűrűsége (ρ).

Ez a tényező az aerodinamikai erők meghatározására szolgáló képletekben a számlálóban első hatványon szerepel, ami azt jelenti, hogy értékével a keresett erő egyenesen arányos. Magától értetődő, hogy a helyzet ugyanez a lövedék fékeződését oko-

1. táblázat

Tengerszint feletti magasság (m)	H-mérséklet (°C)	Légnyomás (at)	Sűrűség (kg/m³)
0	15,00	1,0332	1,2260
1000	8,50	0,9164	1,1120
2000	2,00	0,8106	1,0070
3000	-4,50	0,7148	0,9094
4000	-11,00	0,6284	0,8194
5000	-17,50	0,5507	0,7363

zó légellenállási tényezővel (ezt neveztük az oldal-szel vizsgálatánál C_e -nek) is.

Az atmoszféra állapotát jellemző értékek meghatározásának módját nemzetközi megállapodás alapján szabványosították (elsősorban a repüléssel kapcsolatos számítások egységes kezelése érdekében), amelyből néhány, a ballisztika szempontjából fontos adatot az 1. táblázat sorol fel.

Ha összehasonlítjuk a tengerszintre és pl. a 2000 m tengerszint feletti magasságra vonatkozó adatokat, láthatjuk, hogy a levegő sűrűsége az utóbbi esetben valamivel több mint 20%-kal alacsonyabb az előbbinél. Ez pedig azt jelenti, hogy a fékező-dést okozó aerodinamikai erők (akár pályairányban, akár keresztaszélben oldalirányban) is kb. ilyen mértékben kisebbek. Mit jelent ez a várható röppályát illetően?

Ha a ballisztikai tényezőből indulunk ki, akkor azt kell mondanunk, hogy az értéke 2000 m magasságban, látszólag mintegy 20%-kal megnő, azaz gyakorlatilag olyan röppályát kapunk, mintha 20%-kal nagyobb ballisztikai tényezőjű lövedéket használnánk. Lényeges kiemelni, hogy csak látszólagosan nagyobb a ballisztikai tényező, hiszen a viszonyítási alapot jelentő standard lövedék lassulását továbbra is tengerszint feletti magasságon értelmezzük.

A 3. ábra a röppálya várható módosulását mutatja 750, 1500 és 3000 m magasságban. A vízszintes tengelyen a lőtávolság (m-ben), a függőlegesen pedig a találati pont emelkedése olvasható le (cm-

ben), a tengerszinten érvényes belövéshez képest. A diagram 7 mm-es, 11,34 grammos, hegyes, Sierra vadászlőszerre vonatkozik 900 m/s körüli torkolati sebesség esetén. Kisebbs torkolati sebességek esetén a görbék futása meredekebb, de a különbség nem számottevő.

Egyéb légköri tényezők

A szél és a tengerszint feletti magasság hatása a lövedék röppályájára meghatározó jellegű, ezért fontos tisztában lenni azzal, hogy adott feltételek esetén milyen eltérésekre számíthatunk, ha fegyverünket más körülmények között löttük be.

Az egyéb légköri jellemzők – mint a hőmérséklet, a légnyomás, a levegő sűrűsége és a páratartalom – egyrészt egymással, másrészt a tengerszint feletti magassággal összefüggő értékek, és normál esetben a már korábban említett standard légköri táblázatokból meghatározhatók. Ugyanakkor általános tapasztalat, hogy nemcsak standard légköri viszonyok fordulnak elő, hanem földrajzi helytől, sőt ugyanazon a helyen – az időjárástól függően – speciális légköri jellemzők is kialakulhatnak.

Szerencsére az eddig nem említett tényezők (hőmérséklet, páratartalom, légnyomás) közvetlen hatása egy nagyságrenddel kisebb, mint a tengerszint feletti magassággal összefüggő légsűrűség-változás, ezért a vadászat gyakorlata szempontjából nincs jelentősége. A teljesség kedvéért megemlítem, hogy a légköri tényezők összhatását az ún. ef-

ektív ballisztikai tényezőkben (C_{eff}) veszik figyelembe, amelyet a standard C_{std} -ből (tengerszinten, standard légköri viszonyok mellett mért ballisztikai tényező) kiindulva határoznak meg, az alábbiak szerint:

$$C_{eff} = C_{std} [F_A \cdot (1 + F_T - F_P) \cdot F_{RH}]$$

ahol F_A a magassági korrekciós faktor

$$F_A = 2,7183^{0,0000302149 \cdot A}$$

F_T a hőmérsékleti korrekciós faktor

$$F_T = \frac{(T - T_{std})}{T_{std}}$$

F_P a légnyomás-korrekciós faktor

$$F_P = \frac{(P - P_{std})}{P_{std}}$$

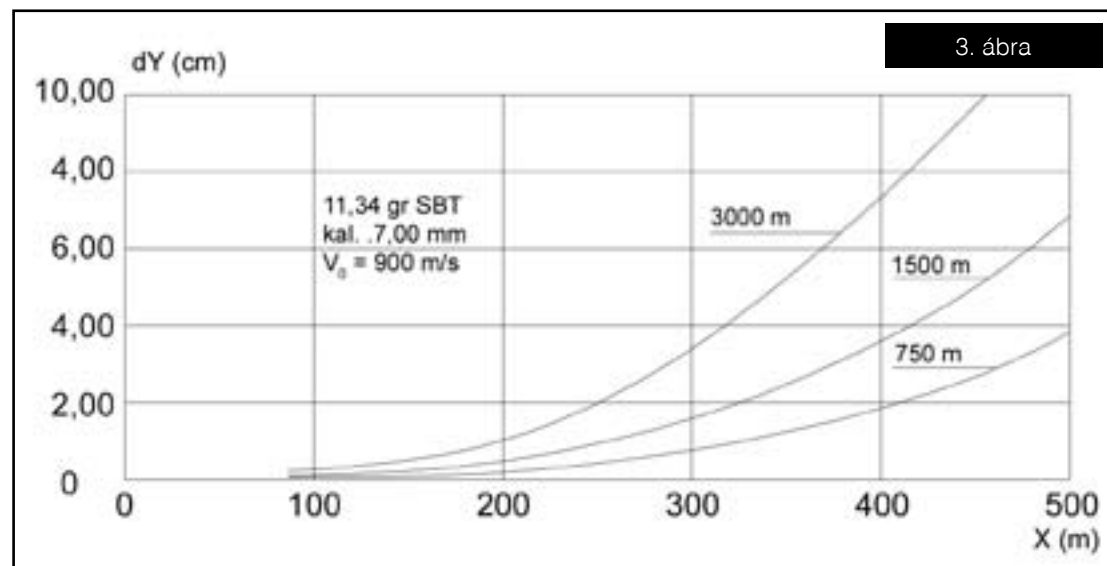
F_{RH} a relatív páratartalom korrekciós faktor

A képletekben az A a magasság (*altitude*) rövidítése, a T és P pedig az adott helyszínen mért, az adott tengerszint feletti magasságra vonatkozó, standard hőmérséklettől eltérő hőmérséklet (kelvinben), ill. az aktuális, a standardtól eltérő légnyomás. A relatív páratartalomtól függő korrekciós tényező értéke nagyon közel van az 1-hez, és ugyanez vonatkozik a hőmérsékleti és nyomási korrekcióra is, amennyiben a tényleges hőmérséklet, illetve légnyomás nem tér el lényegesen a 2. táblázatban szereplő értékektől. Általában ez a helyzet, így az effektív ballisztikai tényezőt alapvetően a tengerszint feletti magasságtól függő korrekciós tényező befolyásolja.

Még egy rövidke megjegyzés kívánkozik a fenti tárgyhoz. A nedves levegő sűrűségével kapcsolatban annyira elterjedt a tévhit, hogy ezt említve általában „nehéz páras levegőről” beszélünk. Nos, a helyzet fordított, a száraz levegő (az egyéb jellemzők azonossága esetén) nehezebb, mint a páras, és ezért nagyobb légellenállást produkál, persze elhanyagolható mértékben.

Tudta-e...

... hogy a „kinő a vad szájából” kifejezés azt jelenti, hogy a növényzet már olyan magasra nőtt, hogy a nagyvad már nem tudja a szájával elérni? Leginkább a facsemetékre mondjuk, amelyeknek a koronájában, legérzékenyebben a vezérhajtás leharapásával így az már nem tud kárt tenni.

A tengerszint feletti magasság hatása a röppályára

RETRIEVER VADÁSZBOLT

2220 Vecsés,
Fő út 84.
Tel.: 30/922-5268
Nyitva: 9-18 óráig
www.retrievervadaszbolt.hu

Vadászfelszerelés,
minőségi
vadászruházat,
fegyver, lőszer,
túrafelszerelés.

Budapest XII.
Városmajor u. 19/B
06-20/432-5555
www.tavcsos.com

Éjjellátók * Keresők
ED-apok * Tükrös optikák

SÓLYOM
VADÁSZFEGYVER-
JAVÍTÓ BT.

Vadászfegyverek szakcsere-
javítása, teljes felújítása, agyazás,
távcső- és lőmészerezés.

Bizományosi
vadászfegyverek árusítása

1031 Budapest, Keve u. 45/C
(a Rímiai Strandfürdő mögött)
Tel.: 242-2104

A Diana Vadász-Felnőttképző Alapítványi Szakképző Iskola

Minőség-akredítációs beosztás: D46
Tanácskivétel: 06-0015-03
6640 Csongrád, Jókai M. u. 14.
tel./fax: 63-483-790, 30-857-4245,
e-mail: dianaszkfo@net.hu

**folyamatosan szervezi
felnőtteknek a**

- vadász-vadtenyésztő szakmunkás (2 év)
- vadász-vadtenyésztő szakmunkás és érettségire való felkészítés (3 év)
- vadgazdálkodási technikus (1 év és 2 év)
- vadász-vadtenyésztő mester (1 év)
- vadászpuskaműves (1,5 év)

- környezet- és természetvédelmi szakmunkás (2 év)
- környezetvédelmi szak-előadó (1 év)
- halász (2 év)
- lovas-túra-vezető (2 év)
- belovagoló (2 év)
- vízkütiőr (1,5 év)

tanfolyamokat, amelyek munkaviszony mellett is végezhetők. Érdeklődni a fenti címen, telefonszámon lehet.

www.dianaszk.hu

Tél végén

Halmi Péter Pál

Minden embernek természetes, ha fázik, befűt lakásába vagy éppen melegebb ruhát ölt. De mit csináljon a vad, ha nem tud elegendő zsiradékot felszedni? A vadászterületek vadeltartó képessége, a vadföldeken, vadlegelőkön megtermelt takarmány az év jelentős részében fedezi a vad táplálékszükségleteit. Kritikus időszak a tél vége. A jól megszerzett teleltetéssel vadállományunk nagyobb veszteségek nélkül vészeli át az őszi időszakot.

Minden vadász tisztában van azzal, hogy a vad szervezetében felhalmozódott zsír és faggyú egyértelműen mutatja az erőnléti állapotot. A vad nyáron és ősszel tartalékokat raktároz szervezetében, így készül a télre. Ilyenkor kigömbölyödik, meghízik. Ám ahogy telnek a hónapok, egyre jobban fogyanak a tartalékok is. A téli erdőben már kevés a táplálék, a mezőgazdasági növényeket betakarították, a

fák, bokrok is lehullatták levelüket. Pedig vadállományunk megfelelő átteleltetéséhez pont most lenne szükség a legtöbb táplálékra!

A téli hidegben a testhőmérséklet fenntartása igen fontos. Emellett már minden nagyvadunk magában rejti a jövő reményeit.

Az apróvad számára is létfontosságú, milyen testi erővel jut el az első tavaszi napokig. A megfelelő kondíciójú fogoly és fácán előbb kezdi a dürgést, a tojásrakást, a kotlást, és hamarabb is költ, mint a legyengült állat.

A nyúl első alomja többnyire elpusztul a zord körülmények közepette, de a legyengült nőstény – még ha gyorsan meg is termékenyül – nehezen bírja az újabb fialás fáradalmait.

Az erős hideg, az elhúzódó tél maximálisan igénybe veszi a vad erejét. Súlyos problémákat okozhat – különösen a vadásztársaságoknál – a minimális ta-

karmányszükséglet biztosítása. Tél vége felé nincs lehetőség (és elegendő pénz sem) a megcsappant készletek felfrissítésére. Ezért a vadgazdának előrelátónak kell lennie, figyelemmel kell kísérnie vadállományának sorsát. A jó vadgazda tél végén nem a vadászatra koncentrál már, hanem az állomány megfelelő, egészséges átteleltetésével foglalkozik. A sikeres átteleltetés elsősorban a megfelelő mennyiségű és minőségű eleségen múlik.

Több helyen azt gondolják, hogy a szórókon történő etetés elegendő a nagyvadállomány jó átteleltetéséhez. Pedig ez nem igaz. Az célszerű vadta- karmányozás vadkárcsökkentő hatású, javítja a vad ellenálló képességét, egészségét, kondícióját. A tél negatív vagy pozitív hatásai lényeges tényezői a tavaszi agancsfelrakásnak is. A felvett tápláléknak nemcsak mennyiségileg kell elegendőnek lennie, hanem megfelelő beltartalmi értékkel is rendelkeznie kell ahhoz, hogy az állat szervezetében jól hasznosuljon.

Ahol megfelelően etetik, gondozzák a vadat, ott télen is jó húsban van. Soha ne feledkezzünk el arról a tényről, hogy a lesóványodott vad fogékonyabb a fertőzésekkel, betegségekkel szemben, mint a jól táplált.

Nagyvadas területen rakjunk ki megfelelő minőségű lucernát, lóherét. Döntünk lágú lombfákat, hogy a szarvasok és őzek rügyezhessenek. A fagyöngy is igen fontos táplálék most, ha tudunk, gyűjtsünk belőle. A takarmányhoz adagolt vadgesztenye, makk, különösen a vegetáció tavaszi megindulása

előtt, nemcsak értékes tápanyag, hanem fontos orvosság is: csersav- és egyéb tartalmánál fogva megelőzője a könnyen végzetessé válható hasmenésnek.

Apróvadas területeken ne feledkezzünk meg arról, hogy a fogolynak helybe kell vinni a táplálékot. Ahol erre alkalmas védőnövényzet van – ennek védelmében –, etessük éhező foglyainkat. A fácánete- tőket is gyakran ellenőrizzük, ahol szükséges, hó- ekézzünk. A rétekről, vadföldjeink vetéseiről kis területen feltétlenül kaparjuk le a havat, hogy a vad zöld táplálékhoz jusson.

**REFLEX
VADÁSZBOLT**
Nyíregyháza, Tünde u. 20.
Tel.: 42/507-115
www.reflexbolt.hu
reflexbolt@netra.hu

**Puskák, löszerek,
íjak, kiegészítők,
Swedteam
vadászruházat
nagy választékban.**

Találkozunk a FeHoVán!

(Nagygyörgy Péter felvételei)

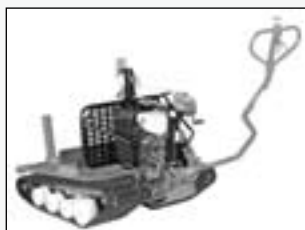
Újfajta .22-es töltény

A CCI lőszergyár új tervezésű, QUICK-SHOK elnevezésű .22 Long Rifle patronnal lepte meg a kis kártevőkre vadászókat. Fürt hegyű, speciális lövedékekkel szerelik, amely aztán a vad testébe csapódáskor azonnal három részre szakad az optimális sokk- és ölhathatás érdekében.

Vadász mozaik

Lebuktak a vadásztatók

Spanyolországban hat embert tartóztattak le, akik minden engedély nélkül „vadászatokat” szerveztek az Ibériai-félszigeten, a vevő kívánságának megfelelően, akár szigorúan védett fajokra is. Amikor a rendőrség átvizsgálta Extremadura környékén fekvő birtokukat, egy oroszánt és két tigrist talált ott, melyekről nem volt hivatalos papírjuk. A vallomásokból kiderült, hogy már elég régóta üzték ezt a jól menő „ipart”. Ugyanis sok magát vadásznak tartó gazdag egyén, hogy megspórolja a távoli országokba tett szafárik költségét s az „unalmas” holtidőt, inkább Dél-Spanyolországban lőtte a nagyragadozókat. Így akár egyetlen nap alatt birtokukba kerülhetett bármilyen kívánatos, egzotikus trófea. Szabott áron biztos zsákmányt kínáltak számukra. Pl. egy (amúgy szigorúan védett) farkas garantált elejtése 24 000 euróba került.

Az acélparipa

Érdekes segédeszközre, gépre hívjuk fel az erdőgazdaságok és a módosabb, nagyvadász jellegű vadászárságok figyelmét. Skandináviában már hosszú évek óta használják a lánctalpas „járnhást” (vasló) elnevezésű szerkezetet,

amellyel akár egyetlen ember könnyedén elhúzza a legnagyobb jávorsikát is egyetlen, rossz terepen, fák között, ki az útra, ahol könnyedén utánfutóra kerülhet az irdatlanul nagy test. Erős motorral szerelik, könnyen irányítható, kezelhető, rendkívül praktikus. Lőtt vadon kívül persze rönkök szállítására is fényesen megfelel, bár nem arra a célra találták ki. Az EU-n belül, Svédországban gyártják, árusítják, tehát Magyarországról módfelett egyszerű a megrendelése. Akit jobban érdekel ez az ötletes, emberkímélő, modern szerkezet, a www.lennartsfors.com honlapon talál bővebb felvilágosítást róla.

Winchester golyós újdonságok

Az immár a több mint száz esztendőre visszatekintő, még John Moses Browning konstruálta Modell 1885-ös bukó-tömbzárú Winchester egylövetűt elkezdték gyártani a szerfelett kurta WSM töltényekhez csövezve is.

Ezt a választékbővítést kissé erőltetettnek érzem, mert a szerkezetárolás ugyan elég erős hozzá, de egylövetű golyóshoz bármilyen hüvelyhosszúságú töltény tökéletesen beválik. Nem muszáj rövidnek, irdatlan gáznyomásúnak lennie. Sem a puska tömegében, sem hosszúságában nem nyerünk semmit. A duci kialakítású .300 WSM semmi néven nevezhető előnyt sem kínál ott, mondjuk, a .300 Winchester Magnummal vagy Weatherby Magnummal szemben. Sokkal harmonikusabb, ideálisabb kaliber lenne hozzá a peremes hüvelyvégződésű .30 R Blaser, ez azonban az Egyesült Államokban még nincs divatban.

A WSM lőszernek inkább tolózárú golyós ismétlőkhöz alkalmasak, például a nemrég megjelent Winchester Modell Classic Sporter III-hoz. Ez a hosszú hüvelykihúzóval rendelkező vadászpuska inkább csak agyazásában tér el elődeitől. Némiképp új vonalvezetést kapott, picit más a pisztolyfogása, vaskosabb gumi agyaltalppal szerelik.

A WSM ürméreteken kívül seregnyi alapkáliberben gyártják, s .300 Winchester Magnumban, valamint .338 Winchester Magnumban szintén beszerezhető.

www.seeadleroptik.hu

Dátum	Nap		Hold	
	Kel	Nyugszik	Kel	Nyugszik
1. sze	7,11	16,45	8,49	20,44
2. cs	7,09	16,47	9,06	22,06
3. p	7,08	16,48	9,24	23,26
4. szo	7,07	16,50	9,42	-
5. v	7,05	16,51	10,04	0,46
6. h	7,04	16,53	10,32	2,04
7. k	7,02	16,54	11,07	3,17
8. sze	7,01	16,56	11,53	4,24
9. cs	6,59	16,58	12,49	5,19
10. p	6,58	16,59	13,53	6,02
11. szo	6,56	17,01	15,01	6,35
12. v	6,55	17,02	16,11	7,00
13. h	6,53	17,04	17,19	7,19
14. k	6,52	17,05	18,26	7,35
15. sze	6,50	17,07	19,32	7,49
16. cs	6,48	17,09	20,37	8,03
17. p	6,47	17,10	21,44	8,16
18. szo	6,45	17,12	22,53	8,30
19. v	6,43	17,13	-	8,47
20. h	6,41	17,15	0,05	9,08
21. k	6,40	17,16	1,20	9,36
22. sze	6,38	17,18	2,35	10,15
23. cs	6,36	17,19	3,45	11,09
24. p	6,34	17,21	4,44	12,19
25. szo	6,32	17,22	5,30	13,43
26. v	6,31	17,24	6,04	15,13
27. h	6,29	17,25	6,30	16,43
28. k	6,27	17,27	6,51	18,11

TOLMÁCSOLÁS, FORDÍTÁS!

• OLASZ
• ANGOL
• SPANYOL } nyelvek, oda-vissza!

Megbízhatóan, szakszerűen, rugalmas időbeosztásban, az ország egész területén!

Tel.: +36 (62) 437-414

Februárban vadászható

Gímszarvas ünő, borjú, dámszarvas tehén, ünő, borjú, őzsuta, gida, muflon, vaddisznó kan, süldő, fácánkakas, balkáni gerle, róka, pézsmapocok, nyestkutya, mosómedve, házi görény, nyest, borz, aranyakál, dolmányos varjú, szarka, szajkó.

Vadászhumor

A főerdész kiadja az erdésznek az utasítást:
– Kimegy az erdőbe, és vág egy akkora tuskót, mint én vagyok.

Az erdész pár óra múlva visszatér:
– Sajnálom, de akkorát nem találtam.

*

Házi ünnepséget tartanak az erőgazdaságban, ahol az arra érdemeseknek kitüntetések adnak át. Az ünnepség után az egyik vadász megkérdezi a másikat:

– Te, mit csinált a főnök, amiért kitüntetést kaptott?

– Semmit, de azt nagyon sokáig.

*

Két barátó beszélget:

– És mit csinál a kedves férjed?

– Vadászik és autózik.

– És hogy megy neki?

– Éppen fordítva, mint ahogy kellene: az autóval mindent eltalál, a puskával viszont semmit.

A Weidmann Kft. a nyugat-magyarországi határ mentén, Vas, Zala, Veszprém és Győr-Ménfőcsanak megyében, kb. 200 ezer hektáros területen főként nagyvadra vadászik. Különösen gazdag a területek szarvas-, őz- és vaddisznóállománya. Agróvadás vadászat tőlük mintegy 150-250 km-re lévő területeken lehetséges, de igény szerint Magyarország bármely területén, minden vadászható vadlajra szervez vadászatot. Lehetőség van egyéni, illetve kollektív vadászatra (vaddisznó hajóvadászatra), de egy-egy időszakra szóló szerződés alapján ún. „csomag” vásárlásra is (igény szerinti konstrukció kidolgozásával segítünk elképzelései megvalósításában).

Részletes információ és árjegyzék a

www.weidmann.hu

internetes oldalon található.

weidmann@axelero.hu

Vadászpiac

A rovattunkban megjelentetett adatokat, árakat partnereinktől kapjuk, így azokért, valamint az esetleges nyomdai hibáért felelősséget szerkesztőségünk nem vállal. Az árak tájékoztató jellegűek, árajánlatnak nem minősülnek.

A jel mutatja, hogy az üzletben a Magasles hivatalban megtalálható. A jelzésű cégek hirdetését, illetve kedvezménykuponját is megtalálhatják jelen lapszámunkban.

Magyar forintban közzétett fogyasztói árak

A 22-ES CSAPDÁJA HÁBORÚELLELES KATONAI TULÉLŐBOLT ÉS HIDEGHÁBORÚS KUTATÓINTÉZET * BUDAPEST, TERÉZ KRT. 22., OKTOGON ÜZLETHÁZ, ALAGSOR, 22-ES LÉGŐPÍNCE, BEJÁRAT AZ ÁRADI U. FELŐL * TEL.: 1/269-0232/102, 70/312-2213 * BEKESI@BKAE.HU

Table listing various items like 'Útánvételi is szállítunk', 'oldalszemes nadrág', 'sokszemes mellény', etc., with their respective prices.

AGROKER HOLDING RT. * AGRO ÁRUHÁZ, NYÍREGYHÁZA, DEBRECENI U. 233. * 42/598-900 * WWW.AGROKERHOLDING.HU

Table listing items like 'GÁZRIASZTÓ FEGYVEREK', 'LE CHAMEAU CSIZMÁK', 'SÖRÉTES LŐSZEREK', etc., with prices.

BALASSA KFT. * 2660 BALASSAGYARMAT, MÁRTIROK U. 7. * TELEFON: 35/301-435 * FAX: 35/500-038

Table listing items like 'Nyári hivatásos vadász kabát', 'Téli hivatásos vadász', 'Lóden pelerin', etc., with prices.

BUDAPESTI TÁVCSŐ CENTRUM * BUDAPEST XII., VÁROSMAJOR U. 19/B * KEDD: 16-19, SZERDA: 8-12 ÉS 16-19, CSÜTÖRTÖK 13-19, PÉNTEK, 16-19, SZOMBAT 10-13 * TEL.: 20/432-5555, 30/253-8241

Table with columns for 'KERESŐK', 'NITROGÉNTÖLTÉSŰ KERESŐK', 'ATN EGYSZEMES ÉJJELLÁTÓK', etc., listing various optical products.

DAISY FEGYVERBOLT * 1115 BUDAPEST, BARTÓK BÉLA ÚT 87. * TEL.: 1/385-4963 * NYITVA: H-P 9-17 ÓRÁIG

Table listing items like 'ÚJ VADÁSZFEGYVEREK', 'HASZNÁLT FEGYVEREK', 'GY 7.62x54-es, 6x42 MOM', etc., with prices.

COMPASS-SPORT GPS ÉS TÜRABOLT * WWW.COMPASS-SPORT.HU * 1065 BUDAPEST, NAGYMEZŐ U. 12. * 342-6583

Table listing various GPS and camera equipment like 'GARMIN GPS-EK', 'GPS TÉRKÉPEK', 'Lite Tech Compact 8x25', etc., with prices.

DUNA-TRADE KFT. * TUSKEVÁR VADÁSZATI SZAKÜZLET * 6200 KISKÖRÖS, JÓZSEF A. U. 5. * TEL./FAX: 78/311-836 * WWW.TUSKEV.HU

Table listing items like 'ÚJ FEGYVER', 'HASZNÁLT FEGYVER', 'CELTAVCSŐVEK', etc., with prices.

ERVA FOTÓ-OLTIKA KFT. CANON FOTÓSZAKÜZLET * 1072 BUDAPEST, KLAUZÁL TÉR 13. TEL.: 352-8183, 352-8191, 461-0889 * FAX: 461-0890

Table listing Canon camera and lens products like 'TÁVCSŐVEK', 'ÉJJELLÁTÓ TERMÉKEK', 'BINOKULÁROK', etc., with prices.

FOTOTECHNIKA LÓRINCZ ÉS FIA KFT. * 1056 BUDAPEST, VACI U. 61. * TEL./FAX: 266-0485, 337-2902

Table listing various optical products like 'BINOKULÁROK', 'Hőmérők', 'Hőmérők', etc., with prices.

FROMMER KFT. * 1089 BUDAPEST, REZSŐ TÉR 21. * TEL.: 210-3506, 30/2427-460 * FAX: 210/3507

Table listing various optical products like 'ÚJ FEGYVEREK', 'Tanfoglaló Limited inox', 'Smith & Wesson 22A', etc., with prices.

FOREST KFT. * 6721 SZEGED, BRÜSSZELI KRT. 6. * TEL.: 62/426-664, 62/423-760 * FAX: 481-087
WWW.FORESTKFT.HU * E-MAIL: INFO@FORESTKFT.HU, FOREST@AXELERO.HU

Beretta S 686 Onyx	399.000	Beretta Ultralight de Luxe	439.000	Beretta AL 391 Urika Slug	310.000	Beretta S 682 Gold E	698.000	Fair LX 692 Gold	328.000
Beretta S 686 White Onyx	399.000	Beretta 471 Silver Hawk	695.000	Beretta AL 391 Urika Slug csög	78.000	Sporting	698.000	Beretta SO 5 Sporting Oc	3.850.000
Beretta Silver Pigeon S	420.000	Beretta AL 391 Urika Mc	299.000	Beretta AL 391 Teknys	335.000	Beretta S 689 Silv. Sable II	840.000	Fair Premier	170.800
Beretta 687 Silver Pigeon II	520.000	Beretta AL 391 Urika OB	314.000	Beretta AL 391 Teknys Gold	419.000	(dupla golyós)	840.000	Fair Premier EM	182.800
Beretta 687 Silver Pigeon III	560.000	Beretta AL 391 Urika Gold B	358.000	Beretta A 391 3.5 Xtreme	324.000	Fair Premier EM	199.900	Fair Premier EM DL TC	199.900
Beretta 687 Silver Pigeon IV	580.000	Beretta AL 391 Urika Gold W	398.000	Beretta 686 E Sporting	439.000	Fair Premier EM De Luxe	211.200	Fair LX 600	210.200
Beretta S 687 EL Gold Pige. II	870.000	Beretta AL 391 Urika		Beretta DT-10 Trident		Fair LX 600 EM	248.000	Fair LX 600 DL TC	267.600
Beretta Ultralight	408.000	Synthetic	278.000	Sporting	1.295.000	Fair LX 600 De Luxe	267.600	Fair LX 692 Gold TC	328.000

GEMENC VADÁSZOLT * 1203 BUDAPEST, KOSSUTH L. U. 57. * TEL./FAX: 1/283-4432 * NYITVA TARTÁS: H-P 10-17,30-IG
WWW.GEMENCBOLT.HU * E-MAIL: INFO@GEMENCBOLT.HU

Leica 12x50Trinovid	390.000	Leica Geovid 10x42BRF-M	445.000	Brigadedás zokni	3.300	Polár alsóruha	16.980	Mintás pótló	2.500
Leica10x42Trinovid	320.000	Leica Trinovid 8x50BN	350.000	Fegyverszekrény	40.000	Bőrkalap	9.500	Légfegyverlőszer	550
Leica 8x20BCA	107.000	Olang sportcipő	16.800	Ing	5.600	Fűthető talpbetét	37.000	Fűthető talpbetét	25.000
Leica 10x25BCA	112.000	Watzmann bakancs	25.000	Légfegyver	30.500	Kamásli	3.990		
Leica primaster	130.000	AKU bakancs	32.000	Gázfegyver	25.000	Ledes fejlámpa	9.500		
Leica Geovid 8x42BRF-M	430.000	Bőr félcipők	14.950	Vadásztörök	9.000	Német katonai nadrág	6.000		

HARGITA JAGD VADÁSZOLT * 6800 HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, ANDRÁSSY U. 32. * TEL./FAX: 62/248-768
TEL.: 30/9580-603 * WWW.HARGITAJAGD.HU * HARGITAJAGD@INVIHEL.HU

Sako 75 Hunter 9,3x66	301.900	CZ550 Stutzen 7x64 270W 30-06	209.900	USA Marlin 336C 30-30W	137.500	IZS27 E-1C 1bill. Bock	118.900
Merkel KR1 Stand. 30-06 9,3x62	390.000	CZ550 Stutzen 9,3x62 6,5x55	209.900	USA Marlin 444 cal:444Mag	153.200	IZS27M-1C 12/76 1bill. Sch. Bock	129.900
Merkel KR1 300WM 7mmRM	430.000	CZ550 7mmRM 300W 9,3x62	190.000	Sabatti 870 Rover Lux. steck. 243 30-06		IZS27E-1C 12/70 5ch. 1bill. Bock	126.900
Mauser M03 steck. 30-06	475.000	CZ550 Mag. 375 H&H	230.000	7mm 300 9,3x62	159.900	IZS27M-1C 20/76 5ch. 1bill.	133.900
Steyr Mannlicher Ultra Light 308 Win.	365.000	CZ527 222Rem	165.000	Sabatti 870 Stand. steck. 30-06 7mmRM		IZS27E 20/76 csere choke Bock	134.000
Steyr Mannlicher Ultra Light 243 Win.	380.000	CZ527 222Rem	185.000	Sabatti 870 Stand. 30-06 7mmRM	136.300	IZS27M-1C 20/76 5ch. 1bill. nikk	150.900
Classic Mannlicher 7mmRem Mag.	405.000	CZ527 Stutz. 222R 223R 22Horn	194.900	Sabatti 870 Lux. 243 7x64 30-06 7mmRM	138.000	IZS27E-1C 20/76 5ch. 1bill. nikk	138.000
Classic Mannlicher 9,3x62	399.000	CZ452 ZKM Stand. 0,22 LR	92.900	300WM	153.900	IZS43E-1C 1 bill. 410/76 dupla	106.900
Classic Mannlicher Stutzen 243W	412.000	CZ452 ZKM Lux. 0,22 LR	98.000	Sabatti 870 balkezes! Lux. Steck. 30-06	184.900	IZS43M-1C 1 bill. 410/76 dupla	88.900
Classic Mannlicher Stutzen 30-06	457.000	CZ452 ZKM Stand. 22 WM	120.900	300WM	184.900	IZS43 12/70 dupla	76.900
Classic Mannlicher Stut. 222Rem	457.000	CZ452 ZKM Luxus 22 WM	130.900	Finn Class duplagolyós 9,3x74R	399.000	IZS27E 12/70 dupla	85.900
Steyr Mann. ProHunter 30-06	344.000	USA Marlin 925 0,22LR 7-es tár	59.900	Finn Class duplagolyós 308Win	399.000	IZS43E-1C 12/76 1 bill. dupla	100.900
Rem. 710 esőpuska 30-06 270W 300W	228.900	Tikka T3 222R 223R 22-250 243W 6,5x55	228.900	Finn Bavarian Gold duplagolyós 7x65R	109.900	IZS43E 12/76 1 bill. dupla	109.900
7mmRM. 3-9x40 célt.-vel	149.950	270W 7x64 30-06 9,3x62	228.900	8x57JRS 9,3x74R	599.000	IZS43 kakasos 12/70 dupla	80.000
Remington 700 BDL DM 30-06	215.990	Tikka T3gyors6,5x55 270W 308W	261.900	Merkel drilling 20/76/30-06	999.999	IZS18 M 410/76	41.000
Rem. 700BDL 22-250 222R 223R 243	198.500	Tikka T3gyors. 7x64 30-06 9,3x62	261.900	Baikal Express duplagolyós 30-06	183.900	IZSMP153 öntöltő. 12/76 3ch.	129.000
IZS18 222 223Rem 308Win. 30-06	49.900	Tikka T3 gyors. 7mm 300. 338WM	285.900	Brno 98 Lux. 7mm. 300W. stecker	183.000	IZSMP153 öntöltő. 12/ 3ch.	174.900
Osztrák Titan6St.243 7x64 9,3x62	215.000	Sako75 Hunt. 22-250 243W 308W 6,5x55	299.900	Brno 98Lux. 8x57JS 7x57 gyorsit.	171.000	Tula TOZ 120E 12/70 1bill.	110.000
Osztrák Titan6St.7mmR 300WM	215.000	270W 7x64 30-06 9,3x62	299.900	Zoli AZ1900 Stutzen 30-06	224.000	Rizzini Albion 1bill. 5ch. 12/70	192.000
Osztrák Titan6St. 308Win. 30-06	215.000	Sako75Hunt. gyors. 6,5x55 270WIn. 7x64	299.900	Zoli AZ1900 7x64 balos	258.000	Rizzini Albion 1bill. 20/70 Bock	185.000
OsztrákTitanLux.30-06 7x64 243	265.000	30-06 9,3x62	325.900	Frank. Leicht Bockbüchchs 20/30-06	234.000	Rizzini Elegant Extra 16/70	360.000
OsztrákTitanLux.300W. 8x68	265.000	Sako 75Hunt. 7mm 300W 338W	315.900	Frankonia M98 Lux. Stutzen 243	182.000	Rizzini Elegant BDF 1bill. 16/70	255.000
OsztrákTitanLux.308Win. 9,3x62	265.000	Sako 75 Hunt. 375 H&H Mag.	315.900	IZS27E-1C Sporting SPR 310 12/76	159.900	Rizzini Elegant 28/70E vésett	256.000
IZS-94 12/76/30-06 Bockbüchchs	139.500	Sako 75 Hunt. gyors. 7mm 300W	344.900	IZS27 12/70 2bill. Bock	101.900	Rizzini Style 410/76E ang. agy dup	451.000
IZS-94 12/76/223R Bockbüchchs	139.500	Sako Hunt. gyors. 375 H&H Mag.	344.900	IZS27E 12/70 2bill. Bock	108.900	Rizzini Hombra 20/70E 2bill.	225.000
CZ550 7x64 30-06 243W 308W	168.900	USA Marlin 336A 30-30W. távcső	123.700	IZS27E 12/70 2bill. Bock	118.900	RWS Rottweil BDF 700 12/76E	358.000
CZ550 22-250 kivehető tárral	197.900	USA Marlin 336W 30-30W. távcső	126.700	IZS27C 12/70 1bill. Bock	104.900		

HARMÓNIA VADÁSZOLTOK * KÖZPONT: 4025 DEBRECEN, SZÉCHENYI U. 10. * TEL.: 52/430-468 * FAX: 52/412-633 * 4026 DEBRECEN, BETHLEN U. 36. * TEL./FAX: 52/421-338 * 4400 NYÍREGYHÁZA, ZRINYI I. U. 8-10. * TEL.: 42/413-423 * 3530 MISKOLC, SZÉCHENYI U. 14. * TEL.: 46/341-464 * 5600 BÉKÉSCSABA, LUTHER U. 12. * TEL.: 66/449-369 * 6000 KECSKEMÉT, SZÉCHENYI TÉR 14. * TEL.: 76/321-942 * 6722 SZEGED, KOSSUTH L. SGT. 21. * TEL.: 62/424-342 * 6500 BAJA, HATTYÚ U. 2. TEL.: 79/321-364 * 1165 BUDAPEST, MARGIT U. 116. * TEL.: 30/6631-861 * 2890 TATA, KATONA U. 17. * TEL.: 34/381-418 8200 VESZPRÉM, HORGOS U. 2. * TEL.: 88/325-033 * 8360 KESZTHELY, RÁKÓCZI U. 3. * TEL.: 83/314-101 8900 ZALAEGERSZEG, BIRÓ M. U. 47. (AZ FM HIVATAL BEJÁRATÁNÁL) * TEL.: 92/348-011, 30/9398-369, 30/6631-867 7626 PÉCS, KIRÁLY U. 71. * TEL.: 72/225-204 * 3300 EGER, TORONY ÚT 1-3. * TEL.: 36/410-131 * 3200 GYÖNGYÖS, SZENT BERTALAN U. 4. * TEL.: 37/301-860 * 7030 PAKS, TOLNAI ÚT 2. * TEL.: 75/315-687 * 4600 KISVÁRDA, SZENT LÁSZLÓ U. 13. * TEL.: 45/415-887 * 5350 TISZAFÜRED, PIAC TÉR 6. * TEL.: 59/511-234, 30/9585-568

SAKO 75 HUNTER FEGYVEREK	III 22-250	301.900	IV 7x64	301.900	V 338WM	317.900	IV.Balos 270W	314.900
Gyorsítóes elisütő-szerkezettel	III 243W	301.900	IV 30-06	301.900	V 375HH	317.900	IV.Balos 7x64	314.900
I. 222R	III 308W	301.900	IV 9,3x62	301.900	SM 300WSM	315.900	IV.Balos 30-06	314.900
I. 223R	IV 6,5x55	301.900	V 7mmRM	317.900	SM 270WSM	315.900	IV.Balos 9,3x62	314.900
	IV 270W	301.900	V 300WM	317.900	IV.Balos 6,5x55	314.900		

KERÍTÉSCENTRUM KFT. * 1106 BUDAPEST, KERESZTÚRI ÚT 130. * TEL.: 1/431-9950 * FAX: 1/431-9951

CSEMÓZOTT VADHÁLÓK	130/18/15 átmérő 2,5/2 mm	19.881	175/23/15 átmérő 2,5/2 mm	19.584	200 cm magas	32.868	R236 átmérő 2,5/2 mm alul sűrűbb	160 cm magas	31.453
50 m-es kiszelés	100/11/15 átmérő 2,5/2 mm	14.992	200/19/15 átmérő 2,5/2 mm	17.827	50 m-es kiszelés		W98 átmérő 2,5/2 mm szemméret	160 cm magas	45.632
Típuszám: a háló magassága (cm) / a vízszintes drótok száma / a függ. drótok távolsága (cm)	160/15/15 átmérő 2,5/2 mm	14.836	3,1x2,5 mm	26.112	152x203 mm		R256 átmérő 2,5/2 mm alul sűrűbb	150 cm magas	17.005
	160/15/15 S átmérő		200/19/15 L átmérő		2,2x1,6 mm		R256 átmérő 2,5/2 mm alul sűrűbb	200 cm magas	19.881
	100/8/15 átmérő 2,5/2 mm	10.541	2,2x1,6 mm	12.805	R150 átmérő 2,5/2 mm		R256 átmérő 3,1/2,5 mm alul sűrűbb	200 cm magas	35.146
	100/16/15 átmérő 2,5/2 mm	20.100	160/15/15 L átmérő	30.257	R150 átmérő 2,5/2 mm		R256 átmérő 3,1/2,5 mm alul sűrűbb	200 cm magas	49.923
	115/12/15 átmérő 2,5/2 mm	11.960	2,2x1,6 mm	10.865	PONTHEGESZTETT VADHÁLÓK		R176 átmérő 2,5/2 mm alul sűrűbb	211 cm magas	2.173/db
	115/12/15 S átmérő		160/23/15 átmérő 2,5/2 mm	19.173	25 m-es kiszelés		R176 átmérő 2,5/2 mm alul sűrűbb	251 cm magas	2.580/db
	3,1x2,5 mm	14.380	175/16/15 átmérő 2,5/2 mm	15.750	C25 átmérő 2,5 mm szemméret		BS176 átmérő 3,1/2,5 mm alul sűrűbb	200 cm magas	31.344
	120/16/15 átmérő 2,5/2 mm	18.580	175/16/15 átmérő		102x64 mm				
	125/16/15 átmérő 2,5/2 mm	12.759	3,1x2,5 mm	22.734					

HOR-SZA Kkt. Vadászolt * 9600 SÁRVÁR, BATTHYÁNY ÚT 34. * TEL.: 95/323-483, 30/9082-451

GÖLYÓS ÉS SÖRÉTES FEGYVEREK	Zastava 300WM	165.000	Fomei 7X50	13.900	akkus 4w	15.900	Meindl Sölden	24.900	kabátok	8.900-38.900			
JW 15-os 22	32.500	Fomei 8X56	26.700	Norcornia 7X50	17.300	akkus expert	10.200	Meindl Sölden nyí	23.200	sapkák	800-10.300		
Luger 30-06	149.900	Norcornia 7X50	20.700	akkus ledes	3.600	fejlámpa ledes	7.200	Bőrzsima báránybőrrel	38.500	kesztyűk	800-5.400		
CZ 555 Lux 30-06	190.900	Evakta 8x56	48.900	fejlámpa csipetős ledes	8.600	fejlámpa led-kripton	3.900	Aigle neo	31.200	hátizsákok	5.200-13.500		
Tikka T3 Hunt. 243W	263.900	Evakta 8x40	11.300	fejlámpa led-kripton	3.600	KÉSEK, TÖRÖK		cseh csizmák	6.500	oldaltáskák	7.900-19.100		
IZS 27E-1C 12/70	128.900	Evakta 8x32	16.400	Mélaa török	8.100-14.500	egykezes kések	4.100-8.900	Le Chameau neo csatos	34.000	zoknik	350-4.400		
IZS 27E	110.900	Evakta 8x56	64.000	Wenger vadász	5.100	Victorinox vadász	5.900-10.400	Treton nyári	14.500	LÉGPUSKÁK			
Marlin M925	64.900	Vangard 7x50	31.900	Victorinox vadász	5.900-10.400	BAKANCSOK, CSIZMÁK		Treton neo	19.900	kinai	9.900		
CÉLTÁVCSŐVEK	Lisenfeld 8X56	83.900	vezetékes	11.500	Watzmann magas szárú	25.200	ingek	5.200-11.900	puólóvelek	4.500-9.900	Slavia 630	28.900	
Meopta 3-12x50	137.900	Fomei 7X50 vil. po	49.200	Norcornia 6X42	17.600	Chirruca Goratex	35.900	kalapok	5.800	RP polárpuólóve (termo)	8.990	Slavia 631	31.400
Fomei 7X50 vil. po	49.200	Luger 8x56	115.400	Luger 8x56	115.400	Olang vízálló	15.900	RP polárnadrág (termo)	7.990	RP polárnadrág (termo)	7.990	Cometa 300 4,5-6s	41.900
Norcornia 6X42	17.600	Luger 4-12x56	145.400	akkus 20w	23.400	Olang szőtt gyapjú	16.990	mellények	5.900-12.200	nadrágok	4.800-19.900	EGYÉB	
Luger 8x56	115.400											Fűthető talpbetét:2,7-es	37.900
Luger 4-12x56	145.400											Fűthető talpbetét:3,5-os	41.600

KALIBER MAX CÉLPONT FEGYVERBOLT * 1035 BUDAPEST, VERŐFÉNY U. 1. * TEL.: 240-1923 * E-MAIL: FEGYVER.KALIBER@AXELERO.HU

Table with columns for 'KÜLÖN AJÁNLATUNK', 'HASZNÁLT FEGYVEREK ADÁS-VÉTELE, BESZÁMÍTÁSA', 'GÖLYÖS PUSKÁK', 'TÁVCSŐVEK ÉS EJELLÁTÓK', 'SÖRÉTES PUSKÁK', and 'TÁVCSŐVEK ÉS EJELLÁTÓK'.

LARIX VADÁSZRUHÁZAT ÉS KIEGÉSZÍTŐINK KIS- ÉS NAGYKERESKEDÉSE * 1036 BUDAPEST, LAJOS U. 126-128. TEL./FAX: 1/453-2329 * E-MAIL: POSTMASTER@LARIX.AXELERO.NET

Table listing various hunting gear and accessories such as 'WATZMANN LÄBBELK', 'Kord derékmelegítő', 'Kord leszsák', 'Kantáros nadrág', etc.

MAGISTER FEGYVERBOLT KIS- ÉS NAGYKERESKEDÉS * 1031 BUDAPEST, GYÖNGYSOR U. 6. * TEL./FAX: 1/347-6038 E-MAIL: DIRECT@ARMTEL.HU, S.S.I.I.ARMTEL@POSTA.WS

Table listing hunting equipment including 'KERESŐTÁVCSŐVEK', 'CÉLTÁVCSŐVEK', '26, 20 cal. vadászlőszér', 'ACÉLSÖRÉT', etc.

NOMÁD VADÁSZBOLT * 6800 HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, ZSOLDOS U. 57. * TEL.: 62/244-991, 30/259-7740

Table listing hunting gear like 'KERESŐTÁVCSŐVEK', 'Fomei 7x50 vil.p.', '7x64', 'PARTIZÁN LŐSZEREK', 'AKCIÓS FELSZERELÉSEK', etc.

OBISIT MILITARY SHOP * 1073 BUDAPEST, ERZSÉBET KRT. 21. * TEL.: 351-8717 * FAX: 4131-049 * WWW.OBISIT.HU

Table listing military-style gear and accessories such as 'Álcahaló 48 m2', 'Hamilton ing', 'US. málházszak', 'Taktikai öv', etc.

M-ZERO FEGYVER ÉS VADÁSZBOLT ÉS GLOCK MÁRKAKERESKEDÉS * 2310 SZIGETSZENTMIKLÓS, PETŐFI U. 5/A NYITVA: HÉTFŐ-PÉNTEK 9-17 * TEL./FAX: 24/465-373, 30/9516-440 * GLOCK@VNETHU

Table listing Glock firearms and accessories: 'ÚJ PISZTOLYOK', 'Glock 23', 'Glock 34', 'Tárkivető', etc.

ORYX VADÁSZBOLT ÉS FEGYVERJAVÍTÓ * 8000 SZÉKESFEHÉRVÁR, SEREGÉLYESI U. 86. * TEL./FAX: 22/504-835 MOBIL: 30/947-4295 * NYITVA: H-P 9-17 * WWW.ORYXFEGYVER.HU

Table listing Oryx products and services: 'ÚJ GÖLYÖS FEGYVEREK', 'Izs 27', 'Merkel 20/70', 'Norconia 4*32', etc.

SEFAG RT. VADÁSZBOLT * 7400 KAPOSVÁR, BERZSENYI U. 2. * TEL.: 82/317-644, 30/9690323 NYITVA TARTÁS: H-P 8,30-17-IG, SZ: 8-12-IG, EBÉDIDŐ: 12-13-IG

Table listing Sefag products: 'FEGYVEREK', 'Remington M11-87 aut.', '30-06 cseh 11,7 gr', 'Olang olasz vízálló bakancs', etc.

SEELAND VADÁSZRUHÁZ KIS- ÉS NAGYKERESKEDÉS * 1188 BUDAPEST, NAGYKÖRÖSI ÚT 24/A * TEL.: 291-8889 FAX: 292-2991 * E-MAIL: VADASZARUHAZ@INTERNET.HU * WWW.VADASZAT.NET/MOBILKER.HTML

Table listing Seeland products: 'BLASER R93 ISMÉTLŐPUSKÁK', 'R93 Offroad', 'Beretta Ultralight de Lux', 'Swarovski ker. táv.', etc.

SZENT HUBERTUS KFT. VADÁSZBOLT * 7400 KAPOSVÁR, FŐ U. 40. * TEL.: 82/430-099, 430-100 * FAX: 82/511-268 E-MAIL: TIBALDB@AXELERO.HU

Table listing Szent Hubertus products: 'BROWNING FEGYVEREK', '8525 Hunter 20M Prestige 71 cm INV', 'Gold Fusion 20M 71cm INV+', etc.

RÁBAI KFT. HUNOR VADÁSZBOLT * BÉKÉSCSABA ZSIGMOND U.10. * TELEFON: 66/451-171

Table listing various hunting equipment like ZASTAVA, PSE, and Remington rifles with prices and specifications.

S. P. JAGD-VADÁSZÜZLET, Kis- és Nagyker. * 1238 BUDAPEST, LOÁLLÁS U. 12. * TEL.: 1/285-6162 * FAX: 1/284-9671

E-MAIL: UZLET@SPJAGD.HU * WWW.SPJAGD.HU * NYITVA: H, Sz, P 7-15,30-IG, K, Cs: 7,30-19-IG

Table listing hunting accessories like pulóverek, kabátok, and távszék with prices.

SZIGET VADÁSZBOLT, DOMOKOS KFT. * TAKSONY, SZIGET LEJÁRÓ, DÓZSA Gy. u. 26. (BUGYI ELÁGAZÁSSAL SZEMBEN)

TEL.: 24/487-088 * NYITVA: H-P 9-17, SzO 9-12

Table listing hunting gear like LŐSZER, KÁBÁT, CÍPŐK, CSIZMÁK, and GÖLYÖS VADÁSZFEGYVEREK.

Szűcs és Zsóka Bt. * OROSHÁZA, KÖND U. 56. * TEL.: 68/413-880, 30/9257-531 * E-MAIL: FUJJI@OROSNET.HU

Table listing NIKON KERESŐTÁVCSÖVEK, NIKON MEGFELYŐ TELESZKÓPOK, and other optical equipment.

TRÓFEA KFT. * 2100 GÖDÖLLŐ, ISASZEGI ÚT 168. * TEL.: 28/420-760, 28/430-291 * FAX: 28/422-181

E-MAIL: TROFEAKFT@INVITEL.HU

Table listing GÖLYÖS VADÁSZFEGYVER, Sauer 202S, 202S Elegance, and various rifle models.

VADÁSZ HORGÁSZ BOLT * 5520 SZEGHALOM, KOSSUTH L. UTCA 10/1. * TEL./FAX: 66/470-223

MOBIL: 70/275-9453, 70/310-1594 * E-MAIL: CSONTI82@CITROMAIL.HU

Table listing SÖRÉTES LŐSZEREK, TIKKA, IZS, and other hunting equipment with prices.

Tüzes Íjász Bt. * ÍJÁSZBOLT * 1066 BUDAPEST, TERÉZ KRT. 10. * NYITVA: H-P 10-18

Table listing various bows like CSIGÁS ÍJÁK, Browning, Martin, and MAMABA.

VÉDERŐ BT. SZIKRA VADÁSZBOLTJA * 2085 PILISVÖRÖSVÁR, FŐ U. 1. * TEL/FAX: 26/330-737 * TEL.: 20/463-0843

Table listing HATÁSTALANÍTOTT FEGYVEREK, VADKAN, and other hunting gear.

ZALA-VADÁSZ VADÁSZATI ÉS KERESKEDELMI KFT. * 8900 ZALAEGRSZÉK, TOMPA U. 1. * PF. 277.

TEL./FAX: 92/323-746, 30/288-9682

Table listing SZARVAS, SZARVASBOKRÚ, and other hunting equipment.

Különböző valutanemekben közölt árak

BENKOVICS AUTOCENTRUM * HIVATALOS NIVA TRUCK MÁRKAKÉPVISELET ÉS SZERVIZ * 2400 DUNAÚJVÁROS, LOKOMOTÍV ÚT 7.

TEL./FAX: 25/503-315; TEL.: 25/503-316; 20/926-9833 * E-MAIL: BEKOVICSAC@INVITEL.HU

Table listing NIVA 4X4 TEHERGÉPKOCSIK, DAEWOO D-LINE, and other vehicle models.

Börze: Az ingyenes magánhirdetések rovata

Rovatunkban a magánjellegű (pl. használt termékek, munkát keres) apróhirdetéseket – amennyiben terjedelmük nem haladja meg a 150 leütést – ingyen jelentetjük meg.

Table with 3 columns: Szolgáltatás (Hubert-K vadászbolt akciója), Munka (gyakorlással rendelkező hivatásos vadász), and Üzlet (Tíz éve üzemelő fegyver- és vadászbolt).

Oktatás

Az állami vadászvizsga kidolgozott szóbeli tételei flopin és kinyomtatva, realis áron megrendelhetők. 20/427-3588 (ef)

Könyv, újság

Keresem A Természet újság háború előtti évfolyamait, Herman Ottó Magyar halászat könyve c. munkáját, ill. régi, állatokkal foglalkozó könyveket és folyóiratokat. 30/281-4498

Gyűjtő keresi a Nimród 1948 előtti évfolyamait, Lakatos Károly, Nadler Herbert, Bársony István és Andrassy Manó régi vadászkönyveit. Minden régi vadászkönyv, vadászújság érdekel, hiányos, sérült is. 30/447-6370

Festetics Leó 1870-ben megjelent A herceg Esterházy család fővadászatai Orzán c. könyvét komoly gyűjtő keresi megvételre vagy cserére. 30/4476-370

Megvételre keresem az alábbi egyetemi jegyzeteket: Bencez Lajos Vad- és halgazdaságtan, Sopron 1965, Róth Gyula: Vad- és halgazdaságtan, Sopron 1950. 10 E, 20 E Ft. 30/333-2921

Fegyver

Eladó 6,3x62 kal. Husqvarna Mauser, 6x42-es Zeiss távcsövel, egyetlen gravírozva, igényesnek. 30/449-8342

Sürgősen eladó! 375 H&H Mauser Deluxe 7x50 Meopta távcsövel, E. A. V. szerelékkel, 9,3x62 Brno Mauser 3x12x56-os távcsövel, 22-250 Luger 3x12x44 E világító távcsövel. 70/944-0969

Browning A Bolt Medallion 22-250-es Zeiss Victory Diavari 6-24x56, világító 43 szk, EAW oldható sz. A fegyver 6 hónapos, kb. 30 lövéssel. A távcső új! Esetleg külön is! 30/565-8437

Eladó Mauser M94 7 mm RM megkímélt, friss műszakival. EAW kiford. szer., Zeiss 3-12x56 V vil. szálk. 700 E Ft. Távcső nélkül 400 E Ft. 30/635-5000

CZ-550 LUX (4 éves) 243 Win disznóhátas diófa tussal, Meopta 3-12x50 vil. pontos távcsövel v. anélkül eladó. 250 E Ft. 70/313-8716

Dragunov vadászfegyver éjszakai felsz.-sel friss műszakival, 600 E Ft. Police Pitton 357 magnum forgótáras maroklőfegyver, 96 E Ft. 20/970-7553

Eladó 1 éves Sako 30-06-os golyós vadászfegyver. 70/387-3773

Merkel mélyvésett dupla, TOZ 34-es bock, MC-21-es félautomata, 6x56-os Seeadler céltávcső, ill. lemez fegyverszekrény eladó. 20/534-7983

222 Rem IZS 18 MN 6x40 Tasco cél-távcsövel és .22 FÉG önvédelmi pisztoly eladó. 30/505-2244

9,3x62 CZ550 Lux Stutzen Suhli patentlábasszerelékkel, 8x56 Schmidt & Benderrel vagy anélkül eladó. Új, csak belövés. 30/919-0602

Eladó kaliberváltás miatt, megkímélt állapotban Zastava 7x64, Seeadler 1,5-6x42-es céltávcsövel, patent szerelékkel. 30/9036-175

Eladó Winchester 30/30, golyós vadászfegyver, 6x42 Norconia távcsövel szerelve Borsodban. 130 E Ft. 70/293-5394

IZS 27 EM-1C 20/76 egybillentyűs cserechoke-os bock, újszerű, megkímélt állapotban, löszerekkel eladó. 110 E Ft. 30/474-2725, Komárom megye

Eladó 12-es TOZ 34EP Trap bock, 1-1 szűkítéssel, ezüst verettel, 2015-ig érvényes vizsgával. 60 E Ft. 20/564-1711

Hajtáspuska eladó. S&O Griffrepetteier Allvetter. Kal. 308 Win. gyári szerelékkel. Nagyon gyors ismétlés. Cseré is lehet. 69/301-319, 30/302-2286

7x64 Zastava, 3-9x40 Seeadlerrel szerelve és 16/70 Tátra bock, váltósövezhető eladó. Heves m., 20/221-0102

Kifogástalan állapotú 7x64-es kal. M-98-as osztrák Mauser eladó. 80 E Ft. 20/964-3294, az esteli órákban

Távcső

Eladom hajózási és vadász távcsöveimre kedvező áron, már 4000 Ft-tól, 1 éves garanciával. 20/334-6171

Seadler 3-9x56 céltávcső háromszínű állhatós szálkereszttel, szerelékkel együtt 9 év garanciával eladó. 20/559-0977

Tento 20x60-as binokuláris látszó eladó. 16 E Ft. 99/363-062

Zeiss Diatal Z T* 8x56 használt céltávcső 1-es szálkereszttel, 120 E Ft. 6x42 Diatal Z originált 4-es szálkereszttel, 138 E Ft. 20/9247-519

Éjjellátó ATN-MO-4, fényvetővel eladó. 30/5733-444

Zeiss céltávcső 8x56T*-os eladó. 70/514-5336

Márkás céltávcsövet vásárolnék 1-4x24 vagy 1,5-6x42 nagytávval, német 4-es szálkereszttel. 30/530-8778, 92/376-042

Kutya

Hannoveri véreb kiskutyák, kitünő vérvonalú, dolgozó szülőktől a Gemenci Vadász kennelel eladók! 20/260-6540

Weimari vizslák (ezüstsziürkék) és német drótszűrű vizslakölykök (barناسpicceltek, feketeaspicceltek, barnák, fekete) garanciával megvásárolhatók. 30/4836-371

Drótszűrű magyar vizsla kölykök Champion, aktív vadászó, munkavizsgás, DP-mentes szülőktől (Hejőcsabai Dicsőség-Mezőföldi Kajtató Nádás) eladók igényesnek. Eszenyi Andrea, 30/535-4125, vicavizsla@citromail.hu

Kiváló minőségű törzskönyvezett, jack russel kölyökkutyák, rövidlábú CAC-os, HFGY-s vadászó szülőktől eladók. U.-itt holland kan fedez. 20/5484-263

Szálkásszűrű taackó kiskutyák, kiváló küllemű, aktív vadászó munkavizsgás szülőktől eladók. 70/9426-811

Vizslatenyésztésből aktív vadászó kölykök és fiatal vadászuttyák a Hejőcsabai kennelel, győztes, vadászó szülőktől eladók. 46/304-175, 30/322-9991

Cesky fousek vizslakölykök, import, többszörösen győztes, nagytetű robusztus szülőktől igényesnek eladók. 30/239-6977

Öt hónapos szuka magyar vizsla kutyusok olta, chippel, törzskönyvvél, kiváló, diszpláziaszűrt, vadászó szülőktől eladók. 74/443-058

Kímagasló szülői háttérrel rendelkező 13 hónapos magyar vizsla szuka, 10 hónapos német vizsla kan (alapido-mítottak), ill. jagdterrier kan növények eladó. 20/534-7983

Rénusi vadász kennelel rövidszűrű magyar vizslák kitünő pedigrével eladók. 30/619-0287

Drótszűrű magyar vizsla 6 hónapos kölykök és fiatal vadászuttyák a Hejőcsabai kennelel, győztes, vadászó szülőktől eladók. 46/304-175, 30/322-9991

Cesky fousek vizslakölykök, import, többszörösen győztes, nagytetű robusztus szülőktől igényesnek eladók. 30/239-6977

Öt hónapos szuka magyar vizsla kutyusok olta, chippel, törzskönyvvél, kiváló, diszpláziaszűrt, vadászó szülőktől eladók. 74/443-058

Kímagasló szülői háttérrel rendelkező 13 hónapos magyar vizsla szuka, 10 hónapos német vizsla kan (alapido-mítottak), ill. jagdterrier kan növények eladó. 20/534-7983

Rénusi vadász kennelel rövidszűrű magyar vizslák kitünő pedigrével eladók. 30/619-0287

120 E km-t futott terepjáró eladó. Új téli gumik. Tetőcsomagtartó, vonóhorog, kerékpártartó, benzines, 10 l fogyasztás. 337-2902, 10-18-ig

Kiváló állapotú parancsnoki UAZ eladó. Érv. műszaki vizsgával, fűtött garázsból. 30/9380-944

Ausztriából behozott rendszám nélküli Suzuki Samurai, 1000 cm, kifogástalan állapotban, vadászatra átalakítva, rendszám nélkül sürgősen, áron alul eladó. 20/573-2041

Trófea

Vadászgyűjteményből eladók gim-szarvas- és őztróféák. 20/246-7576

Egyéb

Csicsókagumó téli etetéshez nagyobb tételelben. Cukorbetegeknek és fogyókúrásoknak is ajánlott. 20/995-8526

Özpar eladó. 20/944-6817

Vadász lesszár, egy perc alatt felülítható, tereptarka, impregnált anyagból, kb. 3 kg, eladó. 96/277-251, 20/9237-532

Új Tasco 3-9x40-es céltávcső szerelékkel együtt eladó! Ugyanitt munkavizsga papírt keresek magyar vizsla szakmáknak v. kan kutya. 30/414-7017

Eladó IZS lapátcsövű 16-os vagy egycsövű IZS 16-osra cserélném. Ugyanitt NZT-M 1 éjjellátó kereső eladó. 20/2232-400

Sertéskábító patronokkal eladó, vágó sertésre cserélhető. 337-2902, 10-18-ig

Hullott őzagancsot (2100 Ft/kg) és rókafogat (200 Ft/4 db) vennék. Wágner Kálmán, 99/330-398, 20/804-5598

A magasles havilap megtalálható az újságosstandokon és az alábbi szaküzletekben

AJKA: Hadax Kft. Vadászbolt, 8400 Fő út 1. • **BAJA: Harmónia Vadászbolt,** 6500 Hattúy u. 2. • **Szerdahelyi Vadászbolt,** 6500 Árpád tér 1. • **BALASSAGYARMAT: Balassa Kft., Vadászbolt,** 2660 Mártírok út 7. • **Ipoly Vadászbolt,** 2660 Bajcsy út 5. • **BÉKÉCSABA: Harmónia Vadászbolt,** 5600 Luther u. 12. • **Rábai Kft. Hunor Vadászbolt,** 5600 Zsigmond u. 10. • **BUDAÖRS: Vadmacska Vadászbolt,** 2040 Szabadság út 139. • **BUDAPEST: 22-es Csapdaja Túlélőbolt,** 1066 Teréz krt. 22. • **Budapesti Távcső Centrum,** 1122 Városmajor u. 19/B. • **Daisy Fegyverbolt,** 1115 Bartók Béla út 87. • **Frommer Fegyverbolt,** 1089 Rezső tér 21. • **Gemenc Vadászbolt,** 1203 Kossuth L. u. 57. • **Harmónia Vadászbolt,** 1165 Margit u. 116. • **Kaliber Max Bt. Célpont Fegyverbolt,** 1035 Verőfény u. 1. • **Kerítéscentrum Kft.,** 1106 Keresztúri út 130. • **Larix Vadászbolt,** 1036 Lajos u. 126-128. • **Magister Fegyverüzlet,** 1031 Gyöngyösor u. 6. • **Ob-sit Military Shop,** 1073 Erzsébet krt. 21. • **Optika-Fotó,** 1056 Váci u. 61. • **S. P. Jagd Vadászüzlet,** 1238 Lóállás u. 12-14. • **Seeland Vadászruház,** 1188 Nagykőrösi út 24/A • **Sólyom Vadászfegyverjavító Bt.,** 1031 Keve u. 45/C • **Tüzes Ijász Bt.,** Ijászbolt, 1066 Teréz krt. 10. • **CEGLÉD: V+V Kft., Fegyver-Lőszer Ker.,** 2700 Széchenyi út 49. • **CSORNA: Hanyi Vadászbolt,** 9300 Arany J. u. 8. • **DABAS: P+B Sherwood Bt.,** 2370 Szent István u. 42. • **DEBRECEN: Agroker,** 4031 Kiss Ernő u. 64-66. • **Harmónia Materilál Kft.,** 4025 Széchenyi u. 10. • **Harmónia Vadászbolt,** 4026 Bethlen u. 36. • **DUNAÚJVÁROS: Benkovics Autócentrum,** 2400 Lokomotív út 7. • **EGER: Harmónia Vadászbolt,** 3300 Torony út 1-3. • **FEHÉRGYARMAT: Agroker,** 4900 Szatmári u. 1. • **GÖDÖLLŐ: Trófea Kft.,** 2100 Isaszegi u. 168. • **GYÖNGYÖS: E-Diana Vadász- és Horgászbolt,** 3200 Rózsa u. 2. • **Harmónia Vadászbolt,** 3200 Szent Bertalan u. 4. • **GYŐR: Hungaro-Arms Vadászbolt,** 9022 Apáca u. 14. • **HÓDMEZŐVÁSÁRHELY: Hargita Jagd Vadászbolt,** 6800 Andrassy u. 32. • **Nomád Vadászüzlet,** 6800 Zsoldos u. 57. • **KAPOSVÁR: SEFAG Rt. Vadászbolt,** 7400 Berzsényi u. 2. • **Szent Hubertus Vadászbolt,** 7400 Fő u. 40. • **KECSKEMÉT: Harmónia Vadászbolt,** 6000 Széchenyi tér 14. • **Horgász Vadász Bt.,** 6000 Rákóczi út 16. • **KESZTHELY: Harmónia Vadászbolt,** 8360 Rákóczi u. 3. • **Hunor 2000 Bt. Fegyver- és Vadászbolt,** 8360 Széchenyi u. 11. • **KISBÉR: AgroProdukt Kkt. Vadász-Horgászbolt,** 2870 Kossuth L. u. 16. • **KISKÖRÖS: Tüskevár Vadászbolt,** 6200 József A. u. 5. • **KISKUNHALAS: Célpont Fegyverbolt,** 6400 Hősök tere 1. • **KISVÁRDA: Agroker,** 4600 Török u. 11. • **Harmónia Vadászbolt,** 4600 Szent László u. 13. • **MÁTÉSZALKA: Agroker,** 4700 Jármí u. 57. • **Kiméra Vadászbolt,** 4700 Krúdy Gy. u. 1. • **MEZŐZOMBOR: Agroker,** 3931 Fűrerbánya • **MISKOLC: Harmónia Vadászbolt,** 3530 Széchenyi u. 14. • **Steelvent Rt.,** 3527 Besenyői út 8. • **Szalmonka Vadászbolt,** 3530 Király u. 2. • **MOHÁCS: Brachmann Kereskedőház Kft.,** 7700 Kigyó u. 11. • **DEBRECEN: Agroker,** 4031 Kiss Ernő u. 64-66. • **Harmónia Materilál Kft.,** 4025 Széchenyi u. 10. • **Harmónia Vadászbolt,** 4026 Bethlen u. 36. • **DUNAÚJVÁROS: Benkovics Autócentrum,** 2400 Lokomotív út 7. • **EGER: Harmónia Vadászbolt,** 3300 Torony út 1-3. • **FEHÉRGYARMAT: Agroker,** 4900 Szatmári u. 1. • **GÖDÖLLŐ: Trófea Kft.,** 2100 Isaszegi u. 168. • **GYÖNGYÖS: E-Diana Vadász- és Horgászbolt,** 3200 Rózsa u. 2. • **Harmónia Vadászbolt,** 3200 Szent Bertalan u. 4. • **GYŐR: Hungaro-Arms Vadászbolt,** 9022 Apáca u. 14. • **HÓDMEZŐVÁSÁRHELY: Hargita Jagd Vadászbolt,** 6800 Andrassy u. 32. • **Nomád Vadászüzlet,** 6800 Zsoldos u. 57. • **KAPOSVÁR: SEFAG Rt. Vadászbolt,** 7400 Berzsényi u. 2. • **Szent Hubertus Vadászbolt,** 7400 Fő u. 40. • **KECSKEMÉT: Harmónia Vadászbolt,** 6000 Széchenyi tér 14. • **Horgász Vadász Bt.,** 6000 Rákóczi út 16. • **KESZTHELY: Harmónia Vadászbolt,** 8360 Rákóczi u. 3. • **Hunor 2000 Bt. Fegyver- és Vadászbolt,** 8360 Széchenyi u. 11. • **KISBÉR: AgroProdukt Kkt. Vadász-Horgászbolt,** 2870 Kossuth L. u. 16. • **KISKÖRÖS: Tüskevár Vadászbolt,** 6200 József A. u. 5. • **KISKUNHALAS: Célpont Fegyverbolt,** 6400 Hősök tere 1. • **KISVÁRDA: Agroker,** 4600 Török u. 11. • **Harmónia Vadászbolt,** 4600 Szent László u. 13. • **MÁTÉSZALKA: Agroker,** 4700 Jármí u. 57. • **Kiméra Vadászbolt,** 4700 Krúdy Gy. u. 1. • **MEZŐZOMBOR: Agroker,** 3931 Fűrerbánya • **MISKOLC: Harmónia Vadászbolt,** 3530 Széchenyi u. 14. • **Steelvent Rt.,** 3527 Besenyői út 8. • **Szalmonka Vadászbolt,** 3530 Király u. 2. • **MOHÁCS: Brachmann Kereskedőház Kft.,** 7700 Kigyó u. 11. • **DEBRECEN: Agroker,** 4031 Kiss Ernő u. 64-66. • **Harmónia Materilál Kft.,** 4025 Széchenyi u. 10. • **Harmónia Vadászbolt,** 4026 Bethlen u. 36. • **DUNAÚJVÁROS: Benkovics Autócentrum,** 2400 Lokomotív út 7. • **EGER: Harmónia Vadászbolt,** 3300 Torony út 1-3. • **FEHÉRGYARMAT: Agroker,** 4900 Szatmári u. 1. • **GÖDÖLLŐ: Trófea Kft.,** 2100 Isaszegi u. 168. • **GYÖNGYÖS: E-Diana Vadász- és Horgászbolt,** 3200 Rózsa u. 2. • **Harmónia Vadászbolt,** 3200 Szent Bertalan u. 4. • **GYŐR: Hungaro-Arms Vadászbolt,** 9022 Apáca u. 14. • **HÓDMEZŐVÁSÁRHELY: Hargita Jagd Vadászbolt,** 6800 Andrassy u. 32. • **Nomád Vadászüzlet,** 6800 Zsoldos u. 57. • **KAPOSVÁR: SEFAG Rt. Vadászbolt,** 7400 Berzsényi u. 2. • **Szent Hubertus Vadászbolt,** 7400 Fő u. 40. • **KECSKEMÉT: Harmónia Vadászbolt,** 6000 Széchenyi tér 14. • **Horgász Vadász Bt.,** 6000 Rákóczi út 16. • **KESZTHELY: Harmónia Vadászbolt,** 8360 Rákóczi u. 3. • **Hunor 2000 Bt. Fegyver- és Vadászbolt,** 8360 Széchenyi u. 11. • **KISBÉR: AgroProdukt Kkt. Vadász-Horgászbolt,** 2870 Kossuth L. u. 16. • **KISKÖRÖS: Tüskevár Vadászbolt,** 6200 József A. u. 5. • **KISKUNHALAS: Célpont Fegyverbolt,** 6400 Hősök tere 1. • **KISVÁRDA: Agroker,** 4600 Török u. 11. • **Harmónia Vadászbolt,** 4600 Szent László u. 13. • **MÁTÉSZALKA: Agroker,** 4700 Jármí u. 57. • **Kiméra Vadászbolt,** 4700 Krúdy Gy. u. 1. • **MEZŐZOMBOR: Agroker,** 3931 Fűrerbánya • **MISKOLC: Harmónia Vadászbolt,** 3530 Széchenyi u. 14. • **Steelvent Rt.,** 3527 Besenyői út 8. • **Szalmonka Vadászbolt,** 3530 Király u. 2. • **MOHÁCS: Brachmann Kereskedőház Kft.,** 7700 Kigyó u. 11. • **DEBRECEN: Agroker,** 4031 Kiss Ernő u. 64-66. • **Harmónia Materilál Kft.,** 4025 Széchenyi u. 10. • **Harmónia Vadászbolt,** 4026 Bethlen u. 36. • **DUNAÚJVÁROS: Benkovics Autócentrum,** 2400 Lokomotív út 7. • **EGER: Harmónia Vadászbolt,** 3300 Torony út 1-3. • **FEHÉRGYARMAT: Agroker,** 4900 Szatmári u. 1. • **GÖDÖLLŐ: Trófea Kft.,** 2100 Isaszegi u. 168. • **GYÖNGYÖS: E-Diana Vadász- és Horgászbolt,** 3200 Rózsa u. 2. • **Harmónia Vadászbolt,** 3200 Szent Bertalan u. 4. • **GYŐR: Hungaro-Arms Vadászbolt,** 9022 Apáca u. 14. • **HÓDMEZŐVÁSÁRHELY: Hargita Jagd Vadászbolt,** 6800 Andrassy u. 32. • **Nomád Vadászüzlet,** 6800 Zsoldos u. 57. • **KAPOSVÁR: SEFAG Rt. Vadászbolt,** 7400 Berzsényi u. 2. • **Szent Hubertus Vadászbolt,** 7400 Fő u. 40. • **KECSKEMÉT: Harmónia Vadászbolt,** 6000 Széchenyi tér 14. • **Horgász Vadász Bt.,** 6000 Rákóczi út 16. • **KESZTHELY: Harmónia Vadászbolt,** 8360 Rákóczi u. 3. • **Hunor 2000 Bt. Fegyver- és Vadászbolt,** 8360 Széchenyi u. 11. • **KISBÉR: AgroProdukt Kkt. Vadász-Horgászbolt,** 2870 Kossuth L. u. 16. • **KISKÖRÖS: Tüskevár Vadászbolt,** 6200 József A. u. 5. • **KISKUNHALAS: Célpont Fegyverbolt,** 6400 Hősök tere 1. • **KISVÁRDA: Agroker,** 4600 Török u. 11. • **Harmónia Vadászbolt,** 4600 Szent László u. 13. • **MÁTÉSZALKA: Agroker,** 4700 Jármí u. 57. • **Kiméra Vadászbolt,** 4700 Krúdy Gy. u. 1. • **MEZŐZOMBOR: Agroker,** 3931 Fűrerbánya • **MISKOLC: Harmónia Vadászbolt,** 3530 Széchenyi u. 14. • **Steelvent Rt.,** 3527 Besenyői út 8. • **Szalmonka Vadászbolt,** 3530 Király u. 2. • **MOHÁCS: Brachmann Kereskedőház Kft.,** 7700 Kigyó u. 11. • **DEBRECEN: Agroker,** 4031 Kiss Ernő u. 64-66. • **Harmónia Materilál Kft.,** 4025 Széchenyi u. 10. • **Harmónia Vadászbolt,** 4026 Bethlen u. 36. • **DUNAÚJVÁROS: Benkovics Autócentrum,** 2400 Lokomotív út 7. • **EGER: Harmónia Vadászbolt,** 3300 Torony út 1-3. • **FEHÉRGYARMAT: Agroker,** 4900 Szatmári u. 1. • **GÖDÖLLŐ: Trófea Kft.,** 2100 Isaszegi u. 168. • **GYÖNGYÖS: E-Diana Vadász- és Horgászbolt,** 3200 Rózsa u. 2. • **Harmónia Vadászbolt,** 3200 Szent Bertalan u. 4. • **GYŐR: Hungaro-Arms Vadászbolt,** 9022 Apáca u. 14. • **HÓDMEZŐVÁSÁRHELY: Hargita Jagd Vadászbolt,** 6800 Andrassy u. 32. • **Nomád Vadászüzlet,** 6800 Zsoldos u. 57. • **KAPOSVÁR: SEFAG Rt. Vadászbolt,** 7400 Berzsényi u. 2. • **Szent Hubertus Vadászbolt,** 7400 Fő u. 40. • **KECSKEMÉT: Harmónia Vadászbolt,** 6000 Széchenyi tér 14. • **Horgász Vadász Bt.,** 6000 Rákóczi út 16. • **KESZTHELY: Harmónia Vadászbolt,** 8360 Rákóczi u. 3. • **Hunor 2000 Bt. Fegyver- és Vadászbolt,** 8360 Széchenyi u. 11. • **KISBÉR: AgroProdukt Kkt. Vadász-Horgászbolt,** 2870 Kossuth L. u. 16. • **KISKÖRÖS: Tüskevár Vadászbolt,** 6200 József A. u. 5. • **KISKUNHALAS: Célpont Fegyverbolt,** 6400 Hősök tere 1. • **KISVÁRDA: Agroker,** 4600 Török u. 11. • **Harmónia Vadászbolt,** 4600 Szent László u. 13. • **MÁTÉSZALKA: Agroker,** 4700 Jármí u. 57. • **Kiméra Vadászbolt,** 4700 Krúdy Gy. u. 1. • **MEZŐZOMBOR: Agroker,** 3931 Fűrerbánya • **MISKOLC: Harmónia Vadászbolt,** 3530 Széchenyi u. 14. • **Steelvent Rt.,** 3527 Besenyői út 8. • **Szalmonka Vadászbolt,** 3530 Király u. 2. • **MOHÁCS: Brachmann Kereskedőház Kft.,** 7700 Kigyó u. 11. • **DEBRECEN: Agroker,** 4031 Kiss Ernő u. 64-66. • **Harmónia Materilál Kft.,** 4025 Széchenyi u. 10. • **Harmónia Vadászbolt,** 4026 Bethlen u. 36. • **DUNAÚJVÁROS: Benkovics Autócentrum,** 2400 Lokomotív út 7. • **EGER: Harmónia Vadászbolt,** 3300 Torony út 1-3. • **FEHÉRGYARMAT: Agroker,** 4900 Szatmári u. 1. • **GÖDÖLLŐ: Trófea Kft.,** 2100 Isaszegi u. 168. • **GYÖNGYÖS: E-Diana Vadász- és Horgászbolt,** 3200 Rózsa u. 2. • **Harmónia Vadászbolt,** 3200 Szent Bertalan u. 4. • **GYŐR: Hungaro-Arms Vadászbolt,** 9022 Apáca u. 14. • **HÓDMEZŐVÁSÁRHELY: Hargita Jagd Vadászbolt,** 6800 Andrassy u. 32. • **Nomád Vadászüzlet,** 6800 Zsoldos u. 57. • **KAPOSVÁR: SEFAG Rt. Vadászbolt,** 7400 Berzsényi u. 2. • **Szent Hubertus Vadászbolt,** 7400 Fő u. 40. • **KECSKEMÉT: Harmónia Vadászbolt,** 6000 Széchenyi tér 14. • **Horgász Vadász Bt.,** 6000 Rákóczi út 16. • **KESZTHELY: Harmónia Vadászbolt,** 8360 Rákóczi u. 3. • **Hunor 2000 Bt. Fegyver- és Vadászbolt,** 8360 Széchenyi u. 11. • **KISBÉR: AgroProdukt Kkt. Vadász-Horgászbolt,** 2870 Kossuth L. u. 16. • **KISKÖRÖS: Tüskevár Vadászbolt,** 6200 József A. u. 5. • **KISKUNHALAS: Célpont Fegyverbolt,** 6400 Hősök tere 1. • **KISVÁRDA: Agroker,** 4600 Török u. 11. • **Harmónia Vadászbolt,** 4600 Szent László u. 13. • **MÁTÉSZALKA: Agroker,** 4700 Jármí u. 57. • **Kiméra Vadászbolt,** 4700 Krúdy Gy. u. 1. • **MEZŐZOMBOR: Agroker,** 3931 Fűrerbánya • **MISKOLC: Harmónia Vadászbolt,** 3530 Széchenyi u. 14. • **Steelvent Rt.,** 3527 Besenyői út 8. • **Szalmonka Vadászbolt,** 3530 Király u. 2. • **MOHÁCS: Brachmann Kereskedőház Kft.,** 7700 Kigyó u. 11. • **DEBRECEN: Agroker,** 4031 Kiss Ernő u. 64-66. • **Harmónia Materilál Kft.,** 4025 Széchenyi u. 10. • **Harmónia Vadászbolt,** 4026 Bethlen u. 36. • **DUNAÚJVÁ**

Márciusi számunkból...

Keresse február utolsó hetétől az újságárusoknál!

Westley Richards

Neves puskák, híres műhelyek induló sorozatunkban ezúttal a drága puskák birodalmába, egészen pontosan a Westley Richardshoz látogatunk el. Megtudhatjuk, kik és miért választották ezt a fegyvert, megismerjük a kalibereket, s megértjük, hogy egy ilyen fegyver miért nem terem minden vadászboltban. Ha, mondjuk, egy duplagolyóst megrendelünk néhány tízezer font kifizetése mellett, még pár évet várhatunk is rá!

Jó bőrben, rossz bőrben

Egy vad általános kondíciója leggyakrabban a környezetétől függ. Ha van elegendő étel, ital, nincs stressz, mondjuk, a sok fajtárs vagy a túlságosan felszaporodott ragadozók miatt, s persze a betegség sem gyengíti le az állományt, akkor nem lehet nagy gond. Egy vad kondíciója sokszor megítélhető ránézésre is, ám e kép sokszor csalóka. A kondíció mérése ugyanis nem kevés ismeretet kíván.

Vadászni pedig kell

„A régi latin közmondás szerint „*Navigare necesse est, vivere non est necesse*”, melynek jelentése, hajózni szükséges, élni nem szükséges. Talán így vagyunk néhányan a vadászattal is, amikor úgy érezzük, hogy egy törött bögre füle sem sok, de nélküle annyit sem érne az életünk.” – vallja szerzőnk, aki azt boncolgatja, miért is *kell* a vadászembernek puskát fognia és jámia erdőt-mezőt.

Szerkesztőségünk a változtatás jogát fenntartja!

Azoknak,
akiknek
ez a pihenés.

FeHoVa

SZABADIDŐ
2006
március
1-5.

HUNGEXPO
Budapesti
Vásárközpont

FeHoVa

13. Fegyver, horgászat, vadászat nemzetközi kiállítás

2006. március 1-5. között várja Önt a 13. FeHoVa, melyen mindent megtalálhat, ami a vadászattal, a vadgazdálkodással, a horgászattal és a vadászfegyverekkel kapcsolatos. A horgászat idén is külön pavilonban kap helyet. És ha még ez sem lenne elég, nézzen át ugyanazzal a belépővel a Szabadidő 2006 többi rendezvényére, ahol megtudhatja, mivel töltheti még el tartalmasan, izgalmasan és főleg egészségesen a szabadidejét:

Budapest Boat Show

15. Nemzetközi hajókiállítás

Budapest Motor Kiállítás

5. Nemzetközi motorkerékpár szakkiallítás

Sport

11. Nemzetközi sport és életmód kiállítás

Sőt, hogy Önnek még kényelmesebb legyen, idén minden kiállítás egy nappal korábban nyílik!

Nyitva tartás:

március 1-4. 10-18 óráig

március 5. 10-17 óráig

50% **VOLÁMBUSZ** kedvezmény

www.szabadido.hungexpo.hu
fehova@hungexpo.hu

Lehet egy 8x56-os távolságmérő ilyen kompakt?

Az új Leica Geovid 8x56 BRF az optikai csúcsteljesítményt egy beépített lézeres távolságmérővel ötvözi, s ennek ellenére a világ legkompaktabb és legkönnyebb 8x56-osa - összehasonlítva e kategória hagyományos távcsöveivel.

Vadászson kényelmesebben, biztosabban, pontosabban!

Győződjön meg a megfigyelés és mérés új technikájáról!

Leica Hungaria Kft. 1075 Ép., Madách I. út 13-14. / 485-0517, 20-9659-173 / absz@leica-hungaria.hu

LEICA GEOVID 8 x 56 BRF